



Dîwana

MELA NÛRIYÊ HESARÎ

(1934 - 2011)



1

Amadekirin
Lorîn Çeto

Sererastkirin
Besam Mistefa

Dîwana

Mela Nûriyê Hesarî

Dîwana
Mela Nûriyê Hesarî
(1934 - 2011)

Amadekirin
Lorîn Çeto

Sererastkirin
Besam Mistefa

1

2023



Tora Medyayî ya Rûdawê
www.rudaw.net

■ Çapa Yekem

2023 Zayînî - 2723 Kurdî

Navnîşan: Hewlêr - Başûrê Kurdistanê

Çapa Yekem: Mijdara 2023

■ Hemû mafên vê pirtûkê ji Tora Medyayî ya Rûdawê re parastî ne, her jêgirtin û bikaranîneke pirtûkê qedexe ye.

Hejmara spartina vê pirtûkê li Pirtûkxaneya Giştî ya Herêma Kurdistanê (1098) ya sala 2023 e.



www.rudaw.net

Naverok

Pêşgotin	10
Helbest	15
Ev xebat ji bo kê bû gelo?!	16
Ax ji derdê vê cîhanê	24
Ji mirinê netirsin	28
Bajarê Erzerûmê	31
Bêbextî li kurdan hat kirin	37
Mafê kurd xuya bû	42
Yazdehê Adarê	45
Dijmin ji kurd qayil nabe	47
Bajar û derên kurd	52
Her du ji bo kurdan divin	55
Heyva adarê bû reşî ji me re	57
Bila kurd nemînî di xew de	59
Tirk ji pêşî de stemkar in	62
Herê cîhan	63
Heçî ez her divim bimirim	64
Civîna misilmanan li Pakistanê	69
Komiza mafê mirovan	72
Birayê kurd neke gazin	75
Serhildana kurdên Nisêbînê	81
Beisî li kurdan bêbext bûn	83
Em dîkin pîroz	85
Kî li cîhanê heye	89
Cîhan çî derdên te pir in	95

Tevdîra Herem bêş li Sûrî	98
Çi gir çi hûr çi nêr û mê	103
Ji min tê axîn	105
Hîsgeha kurdên Iraqê	113
Şoreşa Gulanê	116
Li ser xizanîyê	120
Hey kurê Şahê Riza	124
Yazdehê Adarê	127
Şazdê Gelawêja mezin	129
Mirov nizane çi dive	134
Hey merdê cîhan	148
Bersiva Ehmed Hisên	152
Sedê bîstan de çêbûm	156
Evîna welat	158
Gundê Hesarê	163
Hey Xudan şahê mezin	167
Mirina min	170
Çiyakî bêkêf û pûnijî	174
Xuhê jarê	181
Min pir pîva	188
Seydayê Elî Termûkî	191
Heşt girtiyên kurdên Sûrî	194
Dostê me nîne	198
Bavê min	203
Em ê çi bikin dilo jaro	208
<i>(Li ser Peymana Saykis - Pîko)</i>	
Hey hewar e	215
Keça Mîtanî	218
<i>Yek ji jinên Şahê Mîtanî paytexta Waşokanî</i>	
Dil bûye agir	224
Gidî şêrîn bibe guhdar	227

Di dil de heye êşek	231
Carek di nêv mêrga giya	236
Xemla şêrînê	239
Ay felek	241
Dilber wekî rojê	243
Keçika bi bazin	247
Dilber li min xapan dikî	249
Va dilberek bo min	254
Derdo were bersiv bide	256
Min dilber dî	259
Dilbera min	265
Dilber nizanim tê çikî	267
Der paşîya jîna xwe de	269
Dilberan dilber nehiştin	272
Birahîmê Melê (Gundê Maşoqê -1-)	274
Şîna keçên gundê Maşoqê	280
Mela Hemîd	283
Li ser Seyda Mela Ebdulletif	289
Keser tê dil ji bo Xalid	292
Min dî keçek	296
Ji nişka ve min dilber dî	301
Keçên kurdan werin îro	304
Dilbera min	307
Were dilber dikim bimirim	309
Şîna Şêx Mihemed Babo	312
Bavê Welat Umer Yûsif	315
Dostek durist	321
<i>(Bavê Welat - Emerê Lalê Yek ji pêşmergeyên kevin û cînarê helbestvan bû)</i>	
Şîna Îsa Siwar	326
Xwezîya te Îsa hiştiba	329

Dîsa şîna Îsa Siwar	331
Selahedîneh Eyûbî	336
Ehmedê Xanî	339
Qazî Mihemed	343
Îsmaîlê Mela Ezîz	346
Şîna Es`ed Xoşewî	349
Şîna Leyla Qasim	352
Şîna Letîfê Şêkir	356
Şîna xuha min Neîma	360
Şîna Sûrîya kuştî	364

Dîwana

Mela Nûriyê Hesarî

(1934 - 2011)

Pêşgotin

Li Rojavayê Kurdistanê, tevî biçûkîya rûbera vî parçeyê Kurdistanê û kêmiya şênîyên wî li gor parçeyên din ên welat, lê diyar e ku tevger û bizaveke wêjeyî, çandî û rewşenbîrî ya berbiçav lê peyda bûye, bi taybetî ji salên 30î yê sedsala bîstan û vir ve, bi tevger û çalakîyên wêjeyî û kultûrî yê Bedirxanîyan dest pê kir û heta niha jî berdewam e.

Di vê rêveçûna dîrdirêj de, tevî hemî astengî û keleman, kêmbûn yan nebûna derfet û şîyanan, reşwa hejarî û bêdewletbûnê, her wiha stemkarî û zordarîya dijmin û neyaran, lê dîsa jî qada çand û zimanê kurdî li Binxetê bi gelek nav û kesayetan, kar û berhemên wêjeyî, hunerî û kultûrî xemilî. Gelek berhemên bi zimanê kurdî, nexasim dîwan û kovarên kurdî hatin belavkirin û weşandin.

Bi taybetî, di warê helbesta kurdî ya klasîk û resen de, gelek helbestvanên Kurd li Binxetê derketin û di nav hemî kurdan de nav û deng dan. Wek Seydayê Cegerxwîn, Mela Ehmedê Namî, Mela Ehmedê Palo, Seydayê Tîrêj, Seydayê Keleş, Yûsivê Berazî (Bêbuhar), Hadîyê Behlewî, Mihemed Elîyê Heso, Ehmedê Şêx Salih, Xelîlê Sasonî û Mela Nûriyê Hesarî. Helbet, bi daxwaza lêborînê, gelek navên din jî hene ku derfet nîne mirov di vê pêşgotina kurt de qal û behsa hemîyan bike.

Ev berhema li ber destê we, yek ji rêzeberhemên Tora Medyayî ya Rûdawê ye ku xwe daye ber çapkirin û weşandina berhemên helbestvanên Kurd, xasma yên Rojavayê Kurdistanê ku ji nû ve çapkirin û berhevkirina destnivîs û karên wan ên neweşîyayî pêwîstîyeke eşkere ye. Karê yekem jî ku di vî warî de derket Koberhemên Yûsifê Berazî (Bêbuhar) bû, di du cildên mezin de (2018). Ev berhem jî bi navê (Dîwana Mela Nûriyê Hesarî) ronahîyê dibîne.

Kurtejiyana Mela Nûriyê Hesarî

Helbestvanê Kurd Mela Nûriyê Hesarî di sala 1934an de li gundê Hesarê ye girêdayî Kerecosê li Êlihê (Batmana) Bakurê Kurdistanê ji dayik bû. Mela Nûrî wek Seydayê Pirêşan jî tê naskirin.

Navê dayika wî Xanim e, bavê wî Mela Yûsifê Emer e. Bavê wî mela bû û diya wî jî keça melayekî bû. Di sala 1940î de, ango dema temenê hozanvanê me 6 sal bû, dayika wî li Hesarê koça dawî kir. Bavê wî jî piştî wê bi 5 salan, ango sala 1945an çû ber dilovanîya Xwedê.

Mela Nûrî ku di 11 salîya xwe de ji dê û bav sêwî dimîne, jîyaneke dijwar jîya û paşê ew û kekê xwe Mela Hemîd ji bo xwendinê daketin Binxetê û çûn cem mala Şêx Ehmedê Xiznayê. Mela Nûrî wek piranîya hemdemên xwe xwendina olî di hicrikan de kir û dema temenê wî bû 20 sal, di sala 1954an de dest bi xwendin û nivîsandina bi zimanê kurdî kir.

Ji wê çaxê û heta dawîya jîyana xwe, Mela Nûrî her mijûlî nivîsandin û afirandina nivîsar û helbestên kurdî bû. Di jîyana

xwe de, Mela Nûriyê Hesarî çend xelat û rêzname wergirtin wek: "Xelata Cegerxwîn a afirandina helbestê di sala 2008an de - Bawernameya rêzgirtinê ji Festîvala Helbesta Kurdî ya 12an li Sûriyê di sala 2007an de- Rêznameyek ji Dîdargeha Çand û Hunerê û Kovara Mewasimê û di sala 2014an de Hevgirtina Nivîskar û Rojnamevanên Kurd li Sûriyê jî xelatek bi navê Mela Nûrî da destpêkirin.

Ji destpêka sala 1967an ve, Mela Nûrî li bajarê Qamişlo yê Rojavayê Kurdistanê dijîya. Piştî nexweşîyeke dûrdirêj, roja 25ê meha Çile ya sala 2011an, Mela Nûrî di 78 salîya xwe de, li taxa Qenat Siwêsê ya Qamişloyê koça dawî kir û li goristana Qidûr Begê hate veşartin.

Mela Nûrî gelek berhem afirandin. Ji berhemên wî yên çapkirî: Şoreşa Barzanî (Helbest-1995) - Zevîyek Gazîdan - 2000 (ev her du berhem cihê xwe di vê dîwanê de digirin li kêleka helbestên ku cara yekem tîne veşandin. Pêşgotina Zevîyek Gazîdanê ji hêla nivîskar Fewaz Ebdê ve hatibû nivîsandin) - Axlîma: Pêlên Helbesta Kurdî, 1996 - Rêziman û Hostanîbêja Zarhaweyên Kurdî ku ji aliyê Zeynilabidîn Zinar ve li Swêdê hat çapkirin.

Lê para bêhtir ji berhemên Mela Nûrî hêj destnivîs in û nehatine çapkirin, wek Rêzimana Kurdî, ferhengeke Kurdî-Kurdî û ferhengeke Kurdî-Tirkî û Kurdî-Farisî, ferhenga Kurmancî-Zazakî, Mewlûda Pêxember û bîranîn û hin berhemên din.

Ev pirtûk ji wan helbestên Mela Nûrî pêk tê qasî ku ew helbest ketin destê me, ji ber vê yekê ez bi xwe jî nizanim gelo hîn helbestên wî yên din hene ku nehatine çapkirin yan na? Lê ez dikarim bêjim ku tiştê ji xizim û malbata wî gihîşte destê me ev

bû. Helbet li teniştâ her du pirtûkên ku berê hatine çapkirin û weşandin ku min li jor qala wan kir û ew jî beşeka vê dîwanê pêk tînin. Hêvî ew e ku ev berhem (Dîwana Mela Nûriyê Hesarî) bibe bingeh û lêvegereke baş û berfireh ji xwînerên Kurd re. Mela Nûrî helbestvanê doza gelê xwe bû, aşiq û dildarê axa Kurdistanê bû û hertim li ser gel û welatê xwe dinalîya û dikir hawar û qîrîn. Digot:

"Welat êşa te dijwar e
 Di rengê jan û mûmar e
 Di dil de her wekî ar e
 Wekî sertîr û mûkar e
 Wekî jehra serê mar e
 Li ser te ez pirêşan im."

Naveroka helbestên Mela Nûrî bi giştî welatperwerî ne. Pir bawerîya Mela Nûrî bi rêbaza serkirdeyê Kurd Mela Mistefa Barzanî dihat û wî ev rê û rêbaz wek rêya felat û rizgarkirina gelê Kurd û Kurdistanê didît, lewma jî wî dîwaneke xwe bi temamî terxanî Barzanîyê Nemir kir û navê wê jî kir Şoreşa Barzanî. Ez ji pêşgotinên dirêj hez nakim. Lewma ez li vir radiwestim, di navbera xwîner û beşçeyên rengereng ên melayê me de nabim berbend. Lê ez li vir pêwîst dibînim spasîyeke taybet pêşkêşî Rêveberê Giştî yê Tora Medyayî ya Rûdawê Ako Mihemed bikim li ser piştevanîya wî li vê projeya hêja û binirx û piştgirîya wî ji çand û hunera kurdî bi giştî re. Spasiyeke din jî diyarî mamosteyê hêja Xalid Cemîl Mihemed dikim ku kedeke helal li ser vê berhemê

xerc kir û berhem di bin çavan re derbas kir.

Her wiha ez destxweşîyê li hevîna xwe Lorîn Çeto dikim, ku bêyî
keda wê ya berbiçav û gelek, zehmet bû ev berhem ronahîyê
bibîne.

Besam Mistefa

19.09.2023

HELBEST

Ev xebat ji bo kê bû gelo?!

Sal bihûrîn di kulan de
Dilgeşî min her nedî
Ev jiyan tehl û reşî çû
Tev ji bo kê bû gelo?!

Min kulên xwe diveşartin
Min newêrî heşkerî
Ku bibêjim ez wiha me
Tev ji bo kê bû gelo?!

Min nekir karek ji bo xwe
Ku peran pê bigirim
Da bibim vala li ristan
Tev ji bo kê bû gelo?!

Min denîşt gelkî dixwarin
Ji heval û zaroyan
Ku çima ez bê newaz im
Tev ji bo kê bû gelo?!

Min dixwar derd û kul û jan
Ji kir û karên neyar
Ez neyarê stemê bûm
Tev ji bo kê bû gelo?!

Destê xurtan min diberda
Min neva kêf û xweşî
Ketime govenda neyaran
Tev ji bo kê bû gelo?!

Deykişên bûbû guhê min
Xujxujê ez kerr kirim
Da ku tişteke bibihîzim
Tev ji bo kê bû gelo?!

Min di germê dinivîsî
Bayekî hênîk nebû
Çav bi tirs bûm di qulan de
Tev ji bo kê bû gelo?!

Rohnîya çavê min kê m bû
Tev ji nerîna pelan
Da li rabûrê bibim nas
Tev ji bo kê bû gelo?!

Hem xebata olperestî
Kê m fikir min sal bi sal
Min xebata dî* fikir şûn
Tev ji bo kê bû gelo?!

* Mebesta wî xebata niştimanî û neteweyî ye (B. M).

Min dikarîbû bi olê
Peyde kim rûmet û rewş
Min neva ew kêf û şahî
Tev ji bo kê bû gelo?!

Min dikarîbû ku pir kes
Min gelek rûmet bikin
Min neva ew keşx û raxî
Tev ji bo kê bû gelo?!

Nav û dengê min bela bû
Ku rêyek xwarî min girt
Min li wan guhdarî nedikir
Tev ji bo kê bû gelo?!

Min bivana dewlemendî
Rûmeta min pir hebû
Min neva ew dewlemendî
Tev ji bo kê bû gelo?!

Pirs û bersiv ji neyaran
Her li ser min pir dibûn
Da nehêlin em şiyar bin
Tev ji bo kê bû gelo?!

Ez bi serbestî nerazam
Yek şevê kurt û dirêj
Her ditirsim ku min bigirin
Tev ji bo kê bû gelo?!

Paşilên min bûne dagir
Ji pelên xwêdangiî
Ez dirazam tevlî wana
Tev ji bo kê bû gelo?!

Pir nivîsarên min şil bûn
Di binê ax û kevir
Min newêrî ku ziwa kim
Tev ji bo kê bû gelo?!

Dil bi tirs em her dibûrîn
Di kolan û her deran
Awirên dijmin li ser me
Tev ji bo kê bû gelo?!

Di reşê de di şevê de
Em diçûn malek li dûr
Da bibînim dostekî xwe
Tev ji bo kê bû gelo?!

Me dida nêv telp û zûna
Di zivistan û sirê
Bi dizî da em bipeyivin
Tev ji bo kê bû gelo?!

Me nivîsandin didanî
Di qulan de bi dizî
Şewt diket çav û milan de
Tev ji bo kê bû gelo?!

Em diçûn nûrojan çêkin
Di cihên berx û dewar
Rohnika me bi çira bû
Tev ji bo kê bû gelo?!

Me newêrîbû ji hev re
Heşkerî bêjin şeg e
Da neyar dostan nenasî
Tev ji bo kê bû gelo?!

Cih û warên mey berê çûn
Em ji wan dûrî ketin
Em nema karin bibînin
Tev ji bo kê bû gelo?!

Kesera min ku bibînim
Kêlika bav û diyan
Lê bi destê me ve nayê
Tev ji bo kê bû gelo?!

Tev ji bo kurdên reben bû
Tev ji bo bav û diyan
Tev ji bo dost û biran bû
Tev ji bo kalên me bû

Tev ji bo axa welat e
Tev ji bo koçkên belek
Tev ji bo kanî û baxan
Tev ji bo çalên me bû

Tev ji bo rabûr û şopan
Tev ji bo xîşr û cilan
Tev ji bo kolos û lîçan
Tev ji bo şalên me bû

Tev ji bo gurz û rîman bû
Hem ji bo tîr û kevan
Tev ji bo xencer û şûran
Ji bo mertalên me bû

Tev ji bo pîr û heyaran
Hem ji bona birçiyên me
Ên ku man bê mal û xanî
Bo kerr û lalên me bû

Tev ji bona yên perîşan
Nexweş û yên tagirî
Tev ji bo sêfîl û zîzan
Tev ji bo dalên me bû

Tev ji bo cotkar û karker
Hem ji bo rênçber û bindest
Tev ji bo parsek û rûtan
Tev ji bo palên me bû

Tev ji bona yên belengaz
Tevlî yên bêkar û bêpar
Her kesê ku dil bi kul bî
Ji bo merdalên me bû

Tev ji bo girtîyên zindan
Ên di bin dar û benan
Ên di bin destên neyaran
Bê hiş û qalên me bû

Tev ji bo kuştî û laşan
Deste daw û bêkesan
Tev ji bo ceng û şeran bû
Ji bo cencalên me bû

Tev ji bo Amed û Bedlîs
Hem ji bo Cûdî û Laleş
Tev ji bo Kurmanc û Zazan
Ji bo mindalên me bû

Tev ji bo zozan û mêrgan
Her cihên deşt û mexer
Tev ji bo şax û zinaran
Kaş û kendalên me bû

Tev ji bo Gûtî û Sobar
Hem ji bo Mîtanîyan
Hem ji bo Zerdeşt û Zendê
Ji bo sersalên me bû

Tev ji bo xîz û nivîştan
Xwendina zarê welat
Hem ji bo helbest û ristan
Tev ji bo alê me bû

Tev ji bo pîr û melan bû
Hem ji bo Zîn û Meman
Tev ji bo Xanî û zanan
Saz û pergalên me bû

Tev ji bo dehrêtîyan bû
Kezî û çavên belek
Tev ji bo naz û surîştan
Tev ji bo Zalên me bû

Tev ji bo xinc û selaran
Hem ji bo rind û keçan
Tev ji bo zaroyên sêwî
Tev ji nalnalên me bû

Tev ji bo Halîs û Aras
Hem ji bo golên mezin
Tev ji bo Xabûr û Hîzel
Deşt û Şingalê me bû

Tev ji bo naraz û werzan
Hem ji bo bîş û buhişt
Tev ji bo talan û rêlan
Gul û alalên me bû

Tev ji bona şeşqebandan
Hem ji bo xurcîk û zîn
Tev ji bo tîtik û dodan
Kum û desmalên me bû

Ax ji derdê vê cîhanê

Ax ji derdê vê cîhanê
Dil hemî bûye birîn
Heyf li jîna min bihûrî
Tev bi nalîn û girîn
Ez şev û rojê dinalim
Kêf bi min tev bûye şîn
Hiş xwezî bo min nebûna
Ez ne çêbûma bi şîn
Ez nizam cîhan ji bo çî
Bûye ava û heyîn
Dijminî bo çî bû peyda
Bo çî ye kêf û evîn

Hin şev û rojê dibazin
Lê dimînin her xizan
Hin dibin sêwî û birçî
Radibin hov û şivan
Hin wekî tehtan dirabin
Dikevin karên giran
Hin şev û rojê dinalin

Ta dimirin ew bi jan
Hin dixwin derdê evînê
Ji kula qîz û keçan
Hin dirabin hiş giran in
Digerin kêr û nezan

Hin ji wan zana û jîr in
Nakevin ser karekî
Hin piling û pehlewan in
Nabin dilxweş carekî
Hin ji wan pûç û zebûn in
Hin dirajin barekî
Hin ji wan xwîn gumr û tal in
Wek ziha û marekî
Ew dibin dilxoş û nabin
Dil bi kul êvarekî
Hin ji wan şeng û şepal in
Nagihin ser parekî

Hin ji wan bê dest û ling in
Kor û gêj û hem kulek
Hin ji wan şûştî bi miskê
Rûdinin burcên belek
Hin her û her di xweşî ne
Berdidin çerxa felek
Hin ji pêşî di xweşî ne
Pey de kul tîn lek bi lek
Dikujin hin xwe ji qehra
Xwe dixin ber av û şek
Hin ji bo tişteke hindik

Dikujin hevdu bi çek

Kes ji bo keskî ne rabû
Tev ji bo canê xwe ne
Ku dilê hinka dibî xweş
Ew nema zanî hene
Hogir û dost û bira tev
Tim li cem wî berze ne
Hin bi kêf û serbilind in
Her di jînê ewle ne
Hin xizan û dil şikestî
Bê nîyaz û çare ne
Hin bi bend û kom û êl in
Hin tenê yek parçe ne

Hin ji birçîna bihûjîn
Hin dibin doşek bi bez
Geh şewat xanan disojî
Geh kulî tê dan û rez
Geh dibî şape ji baran
Sed hezar dimirin bi lez
Geh nema baran dibarî
Hilk dibin garan û pez
Sed hezar çûk û teba
Hevdu dixwin herdem bi gez
Birçî û tazî cinawer
Dimirin jêrî terez

Hûn di jînê pir dimînin
Ya hina gelkî kin e

Ev çi zarok û jin in hey
Paşîya wan mirin e
Tevger û tiştên li cîhan
Ez nizanim bo çi ne
Wey xwezî ez çênebûma
Min nedîba mirin e
Reşî û kêfa li cîhan
Nedîya çavê min e
Lê nizanim bo çi çêbûm
Bêhtirê benga min e

Ji mirinê netirsin

Kengî mirin bê ez jê natirsim
Ger ew nepirsî ez lê napirsim

Jîna min çû ez hew dibînim
Tiştê min çandî ez hew diçînim

Hey pîrî wê bê hey çû ciwanî
Ger dewlemend î yan jî şivan î

Jîna di cîhan ji rengê dor e
Ev çûn û hatin nabê bi zor e

Ê pêşî tev çûn ber em jî bimirin
Da hin li pey me şûna me bigirin

Her biçî kengî wê ev mirin bê
Kê dî bihûrî mirin li ser kê

Ê ji min çêtir gelek bihûrîn
Mirov li ser wan gelek dizûrîn

Çi jê girêdan ew jî li pey çûn
Tiştê dixwestin hêjî li pey bûn

Dil ji bo tiştan her dikî gazî
Tiştekan herî ser yê dî dixwazî

Mirov nikare li benda wî bî
Yekî bicih kî yê dî xuya bî

Ne çêtir im ez ji dar û şînî
Di piştî rojan tu hişk dibînî

Rengê biharê tu xweş dizanî
Havîne tiştekan nabî xuyanî

Ne xweştir im ez ji wê gula geş
Diçin pelên wê paşî dibin reş

Nabim di rengê bihok û sêvan
Her wa didin ber bêvil û lêvan

Ez nabim hember bi her awazan
Bi nay û erxen tembûr û sazan

Ev çûk û çivîk çiqas hejar in
Ji bona mergê hemû li kar in

Mîna gîsola zanim ne rind im
Ez wekî latan ne ku bilind im

Ne mêtir im ez ji van pilingan
Nabim firoke wekî qulingan

Ev hemû wek min tiştên Xwedê ne
Kevin in di cîhan tev ên berê ne

Her kes ji cîhan zûka dikî rev
Bila mirin bê em herin cem hev

Me ev cîhan dît em divin ya dî
Heye bi Hêzdan em bibin şadî

Bajarê Erzerûmê

Bajarê kurdan yê Erzerûmê
Min jê pirsî bû gava ez çûmê

Min gotê xanim civînek çêbû
Di nîv burcê de çavê te lê bû

Çaxê tev hatin koma xwe danîn
Ji bona kurdan çî dane zanîn

Wî go hey kurdo ma tu nizanî
Kes nabî dost û yarê xizanî

Xwedîyê qanûnê ew Şah Suleyman
Rakir li cîhan hewar û heydan

Bi xap û rîpan bi zor û xencer
Kurd û Kurdistan wî kir bend û ber

Li hêla Zehaw danîbû zorek
Di nîv Kurdistan danî sînorek

Osmanî bûbûn benda pêxember
Îranî bûbûn ya Elî Heyder

Rastî em bêjin her du xap in
Lewra ew her du pismam û ap in

Derdê herduka ev Kurdistan e
Vîna herduka bax û bistan e

Ji bo herduka kurdan hev kuştin
Mêr pir çûn û hevdu nehiştin

Qiranê tirkan Muradê Çaran
Şah û serkanê hîz û neyaran

Çê bûbû jê re çardê nîsanê
Bûbû padîşah bo Asîtanê

Li pey Suleyman diçû bi tevger
Dîsa Kurdistan wî cîgahê şer

Şahê Asîtan şût û rovî bû
Şahê Îranê ferzen kovî bû

Ev şah û salar li hevdu banîn
Di nêv Kurdistan lîsê xwe danîn

Gava ku salar ku ferman didanî
Goya ku Hêzdan bakir ji banî

Divabû her kes wê bicih bînê
Ya naxwe ew kes banî di jînê

Gazgaza wî bû cawcawa wî bû
Ê ku bigota çênabî kî bû?!

Di piştî neh sed di sala çardeh
Li tirk û Îran fireh bû bergeh

Tirkî û Îran bi hev de mîztin
Mosko û London bi wan dilîstin

Ingilîz û Rûs Pars û Osmanî
Goya dabûn hev destê dostanî

Tevlî bi qencî ku wan dibakir
Wan şer hiltanî wan şer dirakir

Lahay bûbû hêwana dadî
Asîtan warê bext û dilşadî

Wan bersiparê her çar qiranan
Serjê kirin kurd rengê beranan

Li Erzerûmê kom bûn bi carek
Di nav hevdu de danîbûn darek

Mosko û London goya navcî ne
Rastî em bêjin bo gelacî ne

Li Petersburgê çêbû wey kadî
Nebû para me ti caran şadî

Ji Kohê Agirî ta Xelîcê Hurmiz
Sînorek danî bi kêlê himbiz

Pêşî û paşî kurdek nedîtin
Goya hew çendî piling û şît in

Tevan zanîbû ew qada kurd e
Çawa ew sînor danîn di wir de

Lahay kengî dadî ava kir
Asîtan kengî karê bava kir

Mosko û London kengî qencî kir
Çawa Kurdistan bê nav û cî kir

Her çaran avêt ev zanîna ol
Ji destê kurdan derxiste ew çol

Ev bû dadî ku Lahayê çêkir
Destê Kurdistan bêbextî jêkir

Peymana çarçik peymana bêbext
Bi zorê çêbû bi pîlan û zext

Mîrza tevî Xan Enwer Efendî
Ma hûn pê zanin kurd nabê zendî

Dipînîseyê rûb Fenwick Williams
Poşman in îro tilîyan dikin gez

Zanin bo kurdan gelkî stem bû
Hewarî bo tirk û ecem bû

Hey tirk û Îran hûn xweş dizanin
Ji bo Kurdistan em kurd xudan in

Kurd herdem sax in bi çav û gav in
Em wê peymanana bêbextî navin

Dê wan sînoran hey hilweşînin
Zûka destê xwe ji wê bikişînin

Kurd herdem sax in ma qey mirî ne
Ka ev çî bend in mejîyê we nîne

Hey şahê Îran çawa Keyanî
Bûn dost û yarên tirkên biyanî

Destê kurd bigirin em du bira ne
Ber hûn bizanin em kurd gihane

Da em di gel hev îro bikin kar
Em kurd û faris li hev bikin par

Em pêşî gelkî nêzîkî hev bûn
Nema em zanin çawa bi rev bûn

Ji kîna dijmin em ê li hev bên
Da dilê wana dîsa nebî hên

Me zirt û gazin bê jimar gotin
Ez hew dibêjim dilê min sotin

Bêbextî li kurdan hat kirin

Di piştî ceng û pevçûnên cîhanî
Hewar û qîr û halana xwe danî

Heçî ew dewletên ku bûne yek bend
Vemalandin du hûçik wan ji du zend

Di piştî textê Osmanî şikandin
Du dawên xwe di ber piştê çikandin

Heçî bindest hebûn ew kirin aza
Bi cîhanê ketin ew rengê baza

Di sala nehse û hivdeh civîbûn
Ji bo mafê me kurdan dilspî bûn

Dehê heyva gelawêjê li Sêver
Ji bo mafê me kurdan bûye jêder

Di Lozanê berê ev hate gotin
Belê sozê xwe pey wê de firotin

Nivîsandin em ê kurdan bikin gel
Di piştî wê li hev pêçane ew pel

Ewê danişgeha kom û gelatî
Ji bo kurdan gihan hevdu civatî

Dixwestin kurd ji destê tirk aza bin
Bi nav û deng û nîşanê xwe şa bin

Xuya bû kurd ji pêşî de bi qad in
Bi zordestî evê qada xwe nadin

Dizanin Dêrsim û Entab û Bedlîs
Ji pêşî de ji bo kurd e cih û lîs

Heçî kurd in bi rabûrê xuya ne
Di ceng û qîr û halanê çiya ne

Digotin kurd bi nijadê xwe heyv in
Divê ku ew bi zarê xwe bipeyivin

Ji ber wê eger kurd qîma xwe bînin
Em ê tirkan bi yek carê derînin

Di gel kurdên li Iraqê bibin yek
Belê ev gotinên ha tev kirin dek

Çi gotin wan bicih anîn birin ser
Ji bo kurdan tenê nîvco kirin ber

Çiku em kurd kirin bê nav û rûmet
Di gel tirkan kirin yek war û dewlet

Kirin yek du gelê gelkî ji hev dûr
Çilo şîn tê xiyar û sêv di yek tûr

Gelo qey wan ji bona çî wilo kir
Gelê kurdî seraser sed dilo kir

Gelo qey ew ji tirkan pir ditirsin
Heta ku ew li kurdan hew dipirsin

Çilo wan dewletan bextê xwe danî
Welat hiştin ji tirkan re hesanî

Ji bona wî Kemalê pir stemkar
Welatê kurd ewan hişte stembar

Çî xencer wan di cerg û dil de lê da
Dema Mûsil bi Bexda ve girêda

Çilo Amed kirin dîvê Anadol
Çima qencî kirin bin pehnî û sol

Çilo Efrîn û Xabûr dane Sûrî
Çima Komel di soza xwe bihûrî

Çima em kurd kirin kêrî hevalan
Çima mafê me hiştin paş bi salan

Çi bext e ku di bin destan bimînin
Di gel ku ew li ser navê xwe dînin

Civata Gelan binêr heyf û mixabin
Ji bo tirkan we avêtin dil û vîn

Belê her gotina Sêver diçîsî
Li ber çavê gelê kurdî dîsî

Li ser destê me gustîlkek bi qaş e
Li ser cergê me sîm û tiraş e

Welatê kurd bi destê kurd e herdem
Ji destê tirk ew ê her derkevî gem

Bila hew kurd çî peymanan bibêjin
Divê xwînê ji laşê xwe birêjin

Em ê çî bikin ji sozên bê ser û bin
Divê em peyvekê bêjin pirî kin

Welatê me bidin yan werne cengê
Em ê laşan bidin ber aş û dengê

Dilê me pir bi jan û hem birîn in
Em ê heyfa kesên kuştî hilînin

Li Ewropa dibêjin em mirov in
Ji alê kurd çîma bêzar û hov in

Çima keskî li êşa kurd nepirsî
Çima hinkan li ser kurdan nekir sî

Ji rojava ji roder qey nebû kes
Ji tirkan re bigota qey kuro bes

Bizanin hey cîhan kurd in ciwamêr
Meger îro we em hiştin li berjêr

Belê em hêvîya qencî dikin her
Li ber qencan xwe nakin hember û ber

Herî kengî em ê Lozan bicih kin
Ne hêja ye ji nû ve em gilîh kin

Mafê kurd xuya bû

Sala hezar û neh sedî
Piştî ku heftê hate ser
Çarşem bû adar yazde bû
Roja me kurdan hate der
Bang hate hildan heşkerî
Ku kurd li Iraq dewlet in
Ev roj e roja haştî ye
Kurd û ereb hew têne şer

Hey neyar şer nema
Rencîya te bi te ma
Gel bi kêfa xwe ma
Kurd û ereb bûne yek

Rojek bi ser kurdan de hat
Sax û mirî tev kêfxweş in
Pesnê Xuda em pir didin
Hûr û girên kurd rûgeş in
Bûn serfiraz Pêşmerge û
Kurdên welat û Mistefa
Ên ku bi wan re şer kirin

Ew sernixûn û rûreş in

Hey neyar şer nema
Rencîya te bi te ma
Gel bi kêfa xwe ma
Kurd û ereb bûne yek

Iraq hemû der şahî ye
Bexda şev û ro ba dikî
Kurd û ereb kêfê dikin
Cîhan ewan dilşa dikî
Kerkûk û Hewlêr Şehrezor
Mûsil Dîyala bûn buhişt
Pîrozîya Seyda dikin
Seyda jî ya wan dikî

Hey neyar şer nema
Rencîya te bi te ma
Gel bi kêfa xwe ma
Kurd û ereb bûne yek

Ev ro bû roja kurd dixwest
Berîya hezar salên berî
Saya serê şêr Mistefa
Daxwazîya kurd çû serî
Xanî di pêşîya kuştîyan
Hevdu hemî mizgîn dikin
Tevde diçin hafa Xudan
Dozê dikin heyfa mirî

Hey neyar şer nema
Rencîya te bi te ma
Gel bi kêfa xwe ma
Kurd û ereb bûne yek

Yazdehê Adarê

Roja Yazdehê Heyvdar vaye hat
Roja kurd ji nû dîsa va hilat
Ev bû sermiyan pey doz û xebat
Mizgîn bo welat bo şax û kelat

Kurd pir ji zû bo vê demê amade bû
Bûka welat ev bû bizan pişt perde bû

Roja ku welat pê ronahî ye
Derdê vî gelî pê bûn şahî ye
Ev roj bû şoreş roja paşî ye
Pey kuştina kurd bû poşmanî ye

Kurd pir ji zû bo vê demê amade bû
Bûka welat ev bû bizan pişt perde bû

Qîz û xortên kurd hatin bo sema
Mêr û jin hemû hatin ber çema
Leşker lek bi lek hawîr kes nema
Tank û balafir sed sed bûn cema

Kurd pir ji zû bo vê demê amade bû
Bûka welat ev bû bizan pişt perde bû

Îro va li kurd xweş bûye hewar
Kurd wek Rusteman sîng da ber neyar
Em tev bûne yekser her çar kenar
Bûka Rusteman va kiriye siwar

Kurd pir ji zû bo vê demê amade bû
Bûka welat ev bû bizan pişt perde bû

Adar her tu bê ser çav û sera
Dengê te belav bûye li her dera
Kurdo hilgirin her kesk û zera
Dijmin va ji text îro bûn tera

Kurd pir ji zû bo vê demê amade bû
Bûka welat ev bû bizan pişt perde bû

Yê ev peyda kir ew Barzanî ye
Yê ku xweserî kir erzanî ye
Bo vî şerê kurd wî pir zanî ye
Têrbûn da welat piştî xizanî ye

Kurd pir ji zû bo vê demê amade bû
Bûka welat ev bû bizan pişt perde bû

Dijmin ji kurd qayil nabe

Kekê min î kurd li min be guhdar
Neyar şiyar e hûn jî nekin xew

Ez ê bipeyivim da tu bizanî
Ez çî dibêjim bibin wekî kew

Yekî xizan bî bibêjî kurd im
Dijmin dibêjî hişê te çûye

Ger tu dikarî zêça xwedî ke
Nebêje kurd im qey tu li kû ye?!

Yekî bi mewdan wiha bibêjî
Dijmin dibêjî çavê te kor e

Zêrê te zaf in tu çî dixwazî
Eva te gotin ne baş û zor e

Ger tu xizan bî ne pir bi zêr bî
Dîsa bibêjî bavê min kurd e

Dijmin dibêjî zêrê xwe pir ke
Ê dibê kurd im kesê zigurd e

Yekî mela be divê nebê kurd im
Heger bibî kurd ew ne mela ye

Neyar çilo bî nabê wilo me
Li cem nezanan dostê Xuda ye

Yekî limêj kî Quran bixwînî
Nabê bibêjî kurdê welat im

Dijmin dibêjî gidî nebin kurd
Li ser we diêşim ceger şewat im

Çaxê yekî kurd diçe limêjê
Dijmin dibêje hişê te nîne

Kesê bibî kurd divê limêj kî
Karê we kurdan limêj û dîn e

Kesê nebî kurd meger çilo bî
Cîrîqek tirkî êdî ne jê ye

Sêyek ji kurdî erebî çaryek
Êdî nizanim zimanê kê ye

Zimanê faris zimanê kurd e
Pêşî dipeyivîn bi zarê hindî

Kirasek lê bû ji zarê kurdî
Ketin bajaran em bûne gundî

Xwe hiştin dewlet em bûne bê nav
Welatê kurdan hemî bû parî

Em bûne bindest ew mane serdest
Navê xwe danîn Qiralên Arî

Bûne hevalbend ev tirk û faris
Ereb jî da pey rêya herdukan

Welatê kurdan kirin sê parçe
Hê jî dixwazin ji me pepûkan

Ku em nepeyivin bi zarê kurdî
Nema em zanin bi çi bipeyivin

Em bibin ereb bibin îranî
Em cîhanî ne yan em li heyv in

Yan em bibin tirk bibin toranî
Sînor nahêlin em tev bibin yek

Dijmin dixwaze em bibin sê gel
Da em nerajin ti posat û çek

Da hin bibin tirk hin bibin ereb
Hin bibin faris li gor dilê wan

Navê me kurdan nema bê gotin
Derman hilînî derd û kulên wan

Ereb dibê kurd çêbûn ji ereb
Tirko dibêjî çêbûn ji toran

Îran dibêjî ew in kurên me
Em bûne talan di hêl û çûran

Her sê dizanin em ne ji wan e
Li cem neyaran heval û baş e

Diz û keleş bî li ser meyê bî
Di dil ewa de melê bi şaş e

Heger tu bêjî bila fileh bim
Belê ne kurd dibê tu zanî

Yekî misilman dibêjî kurd im
Xwe jê dikin dûr bi dilgiranî

Heger tu bêjî bavê min tirk e
Êdî newêrin ji te bipirsin

Heger fileh bî heger cihû bî
Dibên tu baş î ji te ditirsin

Heger tu bêjî ku ereb im ez
Bi lez dibêjin tu xweş dibêjî

Nema dipirsin ka fileh î tu
Yan tu misilman xwedî limêj î

Çilo me kurdan wekî xwe nakin
Em pir ji zû de li hev dibanin

Ew dil bi kêf in zor û aza ne
Lê em li ber wan her dil bijan in

Heger yekî kurd kurdî bixwîne
Dijmin dibêjî ev çi ziman e

Ji bo çi winda em ê bimînin
Lê ew li ba xwe wilo xuya ne

Hê berî yê wan em bi ziman in
Ê me hilanîn bi zor û xapan

Ziman standin ji bav û kalan
Hefsar kirin dest kurên kurapan

Ereb dibêjin zarê me kevin e
Ji cem Xuda ye lew bûye pîroz

Destê me berdan xwe kirine dewlet
Nema di nav me ti peyman û soz

Bajar û derên kurd

Bajar û derên kurd bûne deryaka ji xwînê
Qîz û jinên kurdan wê girêdin reş û şînê

Dijmin tevî rûsan xweş dizanin ne durist e
Cenga bi vî rengî bi firokên ristan sist e

Em kurd her dixwazin ji kesê baş bikî arî
Da kurd her nemînî li cîhanê bi hejarî

Şehra me yî Zaxo di vê heyvê bûye bindest
Yadê tu xwe bigire bi tevahî nebe dilmest

Wê kurd bibî bombe xwe li dijmin biteqînî
Hê nû hunera kurd di wî çaxî tu yê bibînî

Wê top û firok û leşkerên wan bibin winda
Dengê wan neqencan ne xuya bî li ti gunda

Dijmin ne tenê ye ku li Zaxo vegeîne
Paşmêr bo neyaran bi hezaran şorevî ne

Her kes pê dizanî ew bi sîngê ji me dûr in
Lê ew bi firokan ew li qadê rep û kûr in

Bavê me yî Îsa tevî Es`ed bila sax bin
Cerg û dilê dijmin her û her wê kul û dax bin

Rengê pehlewanan ew ê Zaxo vegeŕînin
Lewra li welatê me yî kurdan bi evîn in

Hêzdan bibî rêber bo we dîsa gelî paşan
Zaxo bibî rizgar ji gemara van nebaşan

Zaxo herivandin van firokên ne dilovan
Şehrê Qeladizê hem Helebce wekî hovan

Zarok û jin û mêr bi firokên xwe dikuştin
Jêrî kevir û şel kesên nazik dihiştin

Herçî kesê kuştî di vê cengê bijimêrin
Pesnê keç û lawan di civatan de bidêrin

Her yazdehê kuştin ku bi saxî kirin bê çav
Xwişka me yî Leyla tevî çarê me yî bêgav

Em dê tevî sazan wan di bîra xwe de bînin
Mizgîn her ji wan re ne mirî ne tev bi jîn in

Bavê me yî Barzan bimînî sax besî kurd e
Em tevde li dûv in çî bi virde çî bi wirde

Hêzdan çî kesê kurd hê bi saxî bike gorî
Bona şahê Barzan da nebînî li xwe zorî

Pêşmerge û Barzanî ji kurdan re bimînin
Wê Zaxo ji dijmin bi hesanî bistînin

Pêşmergeyên kurdan em bi gorî we seraser
Yek yek ew dibakin dijminên xwe dibê ka wer

Her du ji bo kurdan divin

Ma kes heye kurd nas nekir nalîn ji kurdan çû felek
Rengê me kurdan hê kesî gorî nekir xwîna gelek

Va Yazdehê Adarê hat êdî nizanim em çi bikin
Kêf û girî her du divin her hin ji me hinkî bikin

Girtî hene kuştî hene hem jî dema azadî ye
Şînê bikin bo girtîyan hem jî girêdin şadiya

Bigirîn li ser van girtîyan ên sax hemî pîroz bikin
Bîra xwe bînin kuştîyan yekser welat mîroz bikin

Hey girtîyên destê neyar Hêzdan li ber barê we bî
Wek roj û heyva asîman navê we herdem dê hebî

Ez maç dikim dest û pîyan sed car di wê tar û şevê
Ê mêr ji ber barê welat rengê we herdem narevê

Hey girtîyên paş dergehan em pir dikin şerm û fedî
Cejna me hat çawa gidî îro me çavê we nedî

Em tev di zindanê de ne tîrêj didî paş dergehane
Ev çend sedê salane diçin em man di nêv asêgehane

Cîhanê divê azadîyê va em diçin ber pê bi pê
Em jê gelek hêvî dikin azadîya kurdên me bê

Yazdê Adarê her bijî nûroja Kawa her bijîn
Kurdên li Kurdistanê her bijîn pêşmerge û seyda bijîn

Heyva adarê bû reşî ji me re

Adar di vê sala nû dîsa tu hatî ser sera
Pîroz dikim dost û bira îro li her war û dera

Her kes bi cejnan şa dibin lê em her û her bi kul in
Her kes giha dildarekî xortên me kurdan bi dil in

Evîn ji bo kurd çêbûye em her evîndar in dilo
Em tev divên merga me bê herdem li bin darê çilo

Bajar û gundê her kesî hevdu dikin pîroz û xweş
Lê em diçin pîroz dikin çal û şikeftên kûr û reş

Rojek ji rojê vê demê nabî ku kurd girtî nebin
Divê di zindanê tenê girtî ji kurdan her hebin

Tehran û Bexda û Dîmeşq tev Enqere seyrangêh in
Lê bo me kurdan dem bi dem zindan û gor û dojeh in

Girtî li cîhan pir hene dewlet li wan pirsê dikin
Lê dewletên nêv rojhilat pir kotek û bîrsê dikin

Kurdê ku bê girtin li vir hew kes diçî hember ewî
Pêjin ji wî tê qutkirin her wek ji cîhanê rewî

Lêxistina dar û şiva hilkirina por û mûya
Razandina ser keviran teng û reş û bêhna gûya

Birçîkirin tazîkirin bê doşek û av û limêj
Bê şûştin û bê kurrkirin kurdan dikin bê hoş û gêj

Hember me kurdên bê xwedî karê misilmanan ev e
Ma em çî kin dil peritî yê ku dikî gazin dev e

Rûs û Emêrka Çîn û Hind tevde bi kurd ageh dibin
Lê tev ji bo zêr û peran hember neyaran şeh dikin

Bila kurd nemînê di xew de

Hey kurd binêr ev çax û dem
Her kes ji xew hişyar dibin
Cîhan seraser bûye deng
Hîn bêhtirê kurd ma di xew

Ku min dibên êdî bes e
Hate guhartin dem bi dem
Sosret dibînin mat dibin
Hê jî dibêjin oh û tew

Ev dem dema azadî ye
Bindest neman yek êl û gel
Hê kurd dibêjin wek berê
Van gotinên pîr û qelew

Herdem dikin karê welat
Rengê bira hev nas dikin
Karê me kurdan kuştin e
Hê jî dikin xap û derew

Şarên cîhan tev bûne jîr
Dezgeh û xwendin kirine kar
Lê kurd li pey dijmin diçin
Hev çîz dikin wek nêre kew

Mewdan û zêr û heytehol
Pir bûn li cem şarên cîhan
Kurd in belengaz û reben
Hê têr nexwarin dan û dew

Ev çiftî ye kurd ne l`hev in
Oldar dibêjin ol bes e
Hin şorhevî dûr bûn ji kurd
Berdane ev warê bedew

Xelk çêdikin balafiran
Top û tîfing û zirxîyan
Derdê me em birçî nebin
Em xwendinê nakin ji lew

Bê ta û têl û pêlweşîn
Pir di gel asmangeran
Gerîyan li ser heyv û stêr
Em bê ser û rêz û celew

Hîndîş û bîr û bawerî
Hatin guhartin der cîhan
Pûtê me hê jî dijmin e
Hê jî dibêjin vaye ew

Em bûne sed bend û kerî
Dijmin xweşik bû sermiyan
Hinkan dikin ceng û şeran
Hinkan dikin kolên girew

Çawa em ê wek her kesî
Tev bibine yek aza bibin
Xwe ji dijminan zû nas bikin
Ma em çi bêjin êdî hew

Rast û çep bê bend yek in
Kurd kurd e zana ger hebin
Perdê ji ser çavan hilîn
Pey zaneyên kurdan birew

Tirk ji pêşî de stemkar in

Ji çaxê ev tirk hatin ji Çînê
Ji kurdan digirin pir qehr û kînê
Nehiştin em kurd bibînin jînê
Ev bû nehsed sal dirêjin xwînê
Ji bo ku navê kurdan hilînê
Jehrê diberdin şûna birînê
Li kurd bêtar in tirkên toranî

Tiştên pêşî çûn em wan nabêjin
Êş û derdên wan gelkî dirêj in
Têne bîra kurd canan dibirêjin
Her kes hişyar in ma qey hûn gêj in
Hûn xwedî namûs rojî limêj in
Tirk bênamûs in pîs û qirêj in
Va ez ê bêjim bikin guhdanê

Tirkan tev girtin welat û îmal
Agir diberdan anc û kon û mal
Ketin destê wan bav û ap û xal
Xwedî şal û şap tox û kum û al
Kuştin li çolan hûr û gir û kal
Xame ji zora tirkan dibî lal
Ser xiste ber xwe şahê Îranê

Herê cîhan

Herê cîhan seraser ez di çêbûna xwe her mat im
Nizanim ez ji bona çi di vê çaxê ji te r` mat im

Dibînim her mirov tevde ji bo canê xwe tim kar in
Berê her kes ji bona xwe ji cerg û dil xebatkar im

Ji bo mirhov du tişt herdem li ber çavan wekî kêl in
Ji bo nav û ji bo mewdan dîkin êrîş wekî pêl in

Heçî ez her divim bimirim

Heçî ez her divim bimirim kesê nas tev ji min xweş bin
Ji bona kaxez û bendêm li cîhana duyem geş bin

Bi dînê xwe misilman im li rêça bav û kala me
Dipeyivim ez bi zarê kurd bi rabûr û bi ala me

Gelek dimirin li ser tiştan bi cergê xwe bi nalîn in
Belê hin bêhtirî hinkan evîna xwe bicih tînin

Dikarim ez bixwim sondê kesê bê kul nerabûne
Gelek camêr tevî derdan ji cîhanê cuda bûne

Bi xwe derdên me jî zehf in bi min re wê herin xwarê
Nikarim ez yekî rakim bi ax û qîr û hawarê

Xwedê kiriye çilo çêkim seraser hey xizan im ez
Ne min zêr e ne bustan e ne mewdan û ne qad û rez

Ji bo Hêzdan dikim şabaş dibêjim hinkî xwenda me
Ji bo îmalê dilxwaz im bi zanînê ne genda me

Bi dîlok û sema peyva bi kurdî ez ne bêpar im
Ji derdê kurd û Kurdistan her û her dîn û hejar im

Mi karîbû ji xwe r` çêkim bi kurdî pir nivîsaran
Xizan im dilşikestî me ne vala me ti êvaran

Xwezî vala bibim çaxek berî bimirim li van tiştan
Me danîba gelek pirtûk li ser hevdu wekî ristan

Heger bigihêm ez ê çêkim bi dest û movik û bazin
Heger negihêm gelî kurdan dikim hêvî nekin gazin

Heta sax im ji xwe r` sax im heger bimirim gelî cana
Bikin hevpar di her tiştî me jî tevî kesên zana

Bi qîr û ceng û êrîşan bi halan û şer û dozan
Bi ceng û kêf û sersalan civîn û leyz û nîrozan

Bi heyrana heçî kurd im dilê xwe hûn ji min negirin
Çi kêmanî hebin bo min li ser wan çarikê vegirin

Herê jaro ez ê bimirim bi her tiştê xwe winda bim
Heta cîhan hebî ava bi vî gewdê xwe ranabim

Ez ê bimirim nizanim ka çima dimirim çima çêbûm
Dibim ax û xwelî dîsa weku ku ez berê jê bûm

Demek piştî bibî derbas kesek bîra mi jî nabî
Heye xanî heye tişteke li ser sînga mi ava bî

Heger zaro hebin dîsa nema zanin çilo kî me
Heger navê mi bibihîzin nizanin ka li kû cî me

Li kû bême veşartin ez di avê ya di bin axê
Nizanim ka çilo dimirim di vê çaxê di wê çaxê

Heye bimirim li ser axê wekî axê bibim hûrik
Heye ku min di bin axê bixwin kurm û gelê mûrik

Heya axa mi bavêjin ji nû wan hestîyan derxin
Heya hinkan bixin ser min nizanim ev dem û çerx in

Heger hin bêne ser gorim dikim hêvî bila bakin
Çi çêbûye li cîhanê ji mi`r bêjin mi pê şakin

Heger gora mi nas nakin bila bakin di warê xwe
Heye serbest nikarîbin ji ber zora neyarê xwe

Di cejn û kêf û nûrojan di bîr bînin mi dil ahî
Di qîr û ceng û halanan bikin canê mi agahî

Dixwazim xatirê paşî ji her kurdê li cîhanê
Bi qîr û şîn û zarînê bi axîn û bi giryanê

Ji hozan û ji gernasana ji zana û ciwamêran
Ciwana û xanima û rindana xwedî xeml û çek û zêran

Ji bêzar û ji hejara şivan û pîr û gavanan
Evîndar û birîndaran heçî girtî di zindanan

Ji xwenda û ji rêzanan ji şah û xan û sapanan
Ji çîr û jîr û serdaran xwedî şabaş û qapanan

Ji koh û deşt û pehravan ji bax û av û guldaran
Ji dehl û mêrg û narazan ji zab û gol û rûbaran

Ji kaş û zaxur û şaxan newal û erx û kendala
Ji kox û berqef û latan kelat û her cihên bala

Ji cok û şewl û xirxalan ji pawan û ji talanan
Çek û posat û pirtûkan ji wan şûrên di kalanan

Ji ax û cax û eywanan ji mizgeft û ji dîwanan
Beroj û kanî û zeryan cihê seyran û sîwanan

Ji gund û lîf û bajarên ji gasîn û dibistanan
Ji goran û hed û kêlan ji golan û gulistanan

Ji her bostek ji her alî ji axa kurd û Kurdistan
Ji havîn û zivistanan ji payîz û biharistan

Ji bîr nakim ti carî wan divim ew jî mi navêjin
Bi zarê xwe bikin zarî li ser gora mi tev bêjin

Ji bo Hêzdan ji min xweş bî li cîhana duyem şa bim
Bi serbestî bi rewşkarî ji nêv axa welêt rabim

Ji bîra min mirin naçî di yek carê di yek gavê
Ji ber wê her şikestî me ketim nîr û jeh û davê

Çilo çêbûm çilo dimirim çiqasî bi min ev zor e
Dizanim ev ji Hêzdan e belê her agirê sor e

Veger nîne di piştî wê rêya çûn û nehatê ye
Mirov çawa hebî îro ne hêja yî civatê ye

Civîna misilmanan li Pakistanê

Vaye cîhan tevde îro guh li kurdan kirine pêl
Tirk û tazî ger çî bêjin kurd ji bo wan bûye kêl

Ev ereb bo hev neyar in tevde bend û yek yek in
Lê di bin de bo me kurdan dijmin in bo hev kek in

Ger bibin dijmin bibin dost tev ji bo kurd çê nebin
Doz û daxwazên me kurdan da li Iraqê pê nebin

Hin ereb digihêne rûsan hin diçin alê fireng
Em dizanin bo me kurdan çêdibî ev henge deng

Bo me kurdan bûne yekdest şah û serdarên ereb
Her diçin textê welatan yek yek û komên celeb

Dewletên Îslamê îro tev li hevdu bûne kom
Da bikin dijmin li kurdan peyrewên Îran û Rom

Tevger û peyvên di Lahûr em dizanin bo çî ne
Heşkerî Quds û Yehûd in lê dizî kurd li bin e

Dehkera Quds û Yehûdan em dizanin ku nema
Lê ji bo Kerkûk û Amed Hewreman bûne cema

Ger ji bo Îslamê çêbûn kî wekî kurdan heye
Ku li Îslamê xwedî ne mû bi mû pê ewle ne

Ka ji bo kurdan çî gotin serwerên ser şût û qot
Ma guneh nayê ji kurdan qey teva Îslam firot

Dewleta pakî misilman bû heval bo Bengledêş
Hev hedandin her bijîn ew bê şer û halan û êş

Ber ereb êdî wekî wan kurd bikin dost û heval
Da bijîn her du bi hev re bê şer û derd û hewal

Em jî Îslam in wekî wan du zimanên nej hev in
Hûn divin kurdan veşêrin dost û dijmin wek hev in

Hey gelê kurdî bizane tev ji ber sehwa me ye
Ku li rojava û roder dehkera navê me ye

Dijminan ev kom ji bo kurd pir bi rencî peyde kir
Lew ku hem roava û Emerîka yek li ser peyvek nekir

Ew newêrin ku bipeyivin dê hevalan kê mî bikin
Da li ser xwîna me kurdan wan hero pir ê mî bikin

Kî bibî dostê me kurdan em bi wî pir şa dibin
Em bi roava û roder hem bi Hêzdan radibin

Em neyarên wî ne îro kî welat winda bikî
Em hevalên wî ne yê ku her bi qencî babikî

Hey neyar tirsî me nîne tevger û koman bike
Hûn çî bêjin bo me kurdan em dizanin davik e

Kurd şiyar in hûn nikarin hê ji nûka wî bibin
Em bi şûrê xwe dixwazin her divê hûn zanibin

Her bijî bavê me kurdan şêrê Barzanî niha
Her bi saya wî gelê kurd nêzî azadî giha

Komiza mafê mirovan

Komiza mafê mirovan ez nizanim bo çî ye
Hê ti car wî guh nedaye ew kesê bêxwedî ye

Sed mixabin jê re danîn durvekî gelkî bedew
Lê belê wek pûş û ka ye navekî pûş û derew

Hate danîn ku hilînî zor û azar û stem
Ew mirovê bûye bindest da gileh kî her li cem

Lê me dî ku tev heval in bo mirovên xurt û zor
Ê xizan êdî nizanî ka çî bêjî bûye kor

Ê di wî de bûne du bend rohilat û Etlesî
Hin ji pêşî ta bi paşî guh nedane ti kesî

Ew gelê sax dimirînin her dema ku karibin
Wan kesî bindest ne rakir ne li jor û ne li bin

Sed û çîl dewlet di vir de tevde bûne zoredar
Lê gelê ku hê neçû wir her dikî qîr û hewar

Kes nikaî guh bidî wî komizê ew nedîye
Kes hevalê wî ti nîne her deman bêhêvî ye

Yek ji wan kurdê cîhanê her deman qîran didî
Tev dibên kurdan nebînin ma çî çêbûye gidî

Hin heval in lê newêrin me bixwazin heşkerî
Dehkera me pir giran e çêdibî jê berberî

Ma gelo wê kî ji nişka zengilek têxî stû
Şêrgelê hewqa ciwamêr wê xuya bî ew ji kû

Emerîka bûye dijmin tirk û Îran bo xwe bir
Rûs ereb girtin ji bo xwe rohnîya kurdê me bir

Her du dewlet koledar in du hevalên xwînmij in
Ew ji bo xurtan heval in li xizanan çî gj in

Bûye sih sal ku Emêrka destê tirko girtiye
Tevlî wê ew xweş dizanî kurd belengazê wî ye

Ne ji wî ba kengî tirkan xwe li ber kurdan digirt
Tirk bi saya Emerîka bûye zordarekî xurt

Şev û roj ev stemkarê Emêrka badikî
Bi dilovanî hevalî her û her fortan dikî

Rûs dibakî her dibêjî ez dixwazim serxwebûn
Ta xizan û bê zîyanên pir cîyan lê ewle bûn

Xurt û zorê her welatan bûne dostên rûsîyan
Ê reben mane li çolan di qulan de lûsîyan

Ne li malê ne li derve kes nema dostê ewan
Xwe bi xwe rabûne hevdu bûne dijmin wek kewan

Hey gelê rûs tu dizanî em di bin zorê de ne
Tevlî wê jî tu dizanî em berî tirkan hene

Tu ji kurdan gelkî nêzî em di sînôrên hev in
Em ji zora dijminên xwe her bi ber te direvin

Ma çima te guh neda me kî wekî me bêkes e
Ji Emêrka hem ji rûsan me ji vir pê de bes e

Wê Xwedê çêkî ji bo me hey hevalek wê hebî
Em xwe digirin ka di kengî ew ciwamêr peyde bî

Birayê kurd neke gazin

Birayê kurd neke gazin nebê her em bindest in
Bi saya şop û dembûrê bizan tu em jî serdest in

Berî dembûrê em xurt in di piştî wê bi sed nav in
Wekî her gelekî em jî bi qad û kalik û bav in

Hezar salan berî Îsa me jî cîhan kire hembêz
Me girtin pir welat û der bi naz û kêf û zor û hêz

Me wergirtin kumên zêrîn li ser textan li paytextan
Gelek bajar vegirtin kurd tevî mal û çek û rextan

Me jî bajar kirin wêran me mêr û jin gelek kuştin
Me jî zaro kirin sêwî me pir canik ji mêr hiştin

Me jî cergê neyaran sot me jî agir diberda wan
Me jî difre li ser wan kir ji warê wan me berda wan

Me ava kir gelek qonax me jî dezgeh gelek çêkir
Me jî derbas kirin pir dem me jî ferman di qadê kir

Me ol ajot me kewn danî bi ceng û şahî û dîlan
Me jî zor û stem kiriye li jar û kole û dîlan

Me jî dîn leşker û xwendin nivîsandin me jî pir kir
Me şehbanû qiran dîtin me jî gelkî xirûcir kir

Me jî dan û standin kir di gel serkanên cîhanê
Yek in em jî ji pêşî de ji kevnarên li Îranê

Em in Sobar em in Kaldî em in Cûdî em in Lorî
Em in Kasî em in Nêrî em in Mîtan em in Horî

Di çaxê Mîd me kiribû yek hemî qada Kurdistan
Ji Halîs ta bi Qefqasê heta Gurc û heta Sîstan

Ji Efxan ta Xoristanê heta jorê Azerbeycan
Ji derya Hurmiz û virde heta Derya Spî hey can

Qîranê Mîd Keyexsar bû di hingî de li Aqbatan
Ew in xwedîyên cihê kevnar li ser koh û çem û latan

Me jî Xatî standin ta bi Libnan û Felestînê
Me kir cenga Hemorabî bi ax û qîr û nalînê

Me ferman kir li ser Somer me Akadî kirin berdest
Me jî Babil kire paytext me Exmînî kirin sermest

Me jî Aşûr gelek kuştin di Heran û di Mûsil de
Hewar û gazîya şer bû li Kurdistan ji her mil de

Me şer kiriye bi Lîdan re me şer kiriye bi Qibtan re
Me şer kiriye bi Yûnan re me şer kiriye bi Rûman re

Me êrîş kiriye Iskender me şer kiriye bi Sîsan re
Me şer kiriye bi Partan re me şer kiriye bi Heysan re

Erakdî Tilberek Babil tevî Urfa Serê Kanî
Çûxurbajar û Xozana Hemadan Zîmar û Wanî

Di gel Qeremsîn û Tenzê Beqerda Amed û Bedlîs
Ji bil wan pir hene hê jî gelek bajar û war û lîs

Bûbûn paytext ji kurdan re dem û çaxê me yên pêşî
Li ser van şehr û bajarên dilê kurdan gelek dêşî

Welatê kurd gelek pîr in ji kevin û pêşî ava ne
Ji ceng û qîr û êrîşan seraser hewr û tava ne

Heçî Bextûnesir kurd e di gel Zerdeşt û Îbrahîm
Nefertîtî di gel Nemrûd bila dijmin neyînî qîm

Dil gel Kawa di gel Rustem di gel Şêrko di gel Xanî
Nikarim ez tevan bêjim niha rabûye Barzanî

Berî Îsa bi deng in em li gor hingî wekî her gel
Belê em kêm ketin piştî bi xelkê re bûyîn hev gel

Ne kêmî her kesî em jî di Îslamê xwedî par in
Em in Merwanîyên Amed li Erzerûm şehirman in

Ebû Muslim bi xwe kurd e em in Lorî li Îranê
Şerîfî ne li Bedlîsê em in Zendî û Babanî

Em in Eyûbîyên Misrê beg û paşa jimar nîne
Şiyar û xwendevanên kurd gelek hevrenge Xanî ne

Belê cîhan di zivranê şev û rojê wekî aş e
Ji jorê hin diçin jêrî ji pêşî hin diçin paş e

Di dil de em dibêjin ew ji Moxol û girê kurd e
Ewê canê xwe windakî ji kurdan wê herî kur de

Çima ew xwarinê nadî kesê gundê xwe berdane
Li zarok û li pîrên wan çima nakin ti serdane

Bi lez raje sedê zêran here sînor bike pirsê
Bide wan rêwîyên kurdan ji dijmin tu neke tirsê

Em ê hingê bizanin ku ji bo kurdan tu dilxwaz î
Ne ku îro li Til Marûf di burcan de tu xweş razî

Here destan bide destê birayê Es`ed û Îsa
Di bin serdarîya Barzan bikin cenga ker û pîsa

Di wê roja welatê kurd bibî serbest û azadî
Di hingê burc û qonaxan bikin ava bi dilşadî

Belê kes pê nizanî ka Xwedê ew çi wilo çêkir
Di wê çaxa reş û tarî çima destê xwe wî pê kir

Gelo çawa dilê wî xwest di vê çaxê bikî ava
Dizanî zor ji dijmin tê seraser ew di her gava

Ji gundê wan gelek parçe ji destê wan bi derxistin
Kesê hinkî bilind bûna wekî wana ji ser xistin

Gelo wî dil bi çi xweş kir heta ku ew bi vê rabû
Di bin destê kesê beisî bi van burcan çilo şa bû

Welatê kurd ne yek dest e heta ku tê de serdest bî
Mirov çawa dikin kêfê di wî çaxê ku bindest bî

Sînor nêzîkî burca ye nikarî ew di ser wî re
Bibî derbas heta ku tirk bidin destûrîyê jê re

Ne Kesra ye di wan burcan li Îranê bikî ferman
Ne Barzan e di vî çaxî kulên kurdan bikî derman

Ne wek Xalid cîhangîr e ji Şamê ta bi Kerkûkê
Hezaran bînî ber destan bikî govend wekî sûkê

Ti axa wî gelek nîne ne Ebdulahê Ehrar e
Ji bona sed hezar cotan di rengê wî ne serdar e

Ne wek şahê li ser Hindê ne wek şahê Buxara ye
Ne serbest e wekî wana di bin destê neyara ye

Gelo ma ew nizanî kurd di bin destan bi nalan e
Li Barzanê nizanî ku hewar û qîr û talan e

Bila carek bibî guhdar li ber dengê ber û topan
Çilo kurd û neyar îro li pey hevdu dibin şopan

Gelo radyo li cem nîne gelo kes jê re nabêjî
Gelo qey ew ne xwenda ye ji warê kurd xwe davêjî

Gelo ma qey gelê kurdî li cem wî tev derewvan in
Çima şêxên gelên tirk û ereb bo wan dilovan in

Şewat û kuştina kurdan çilo cergê wî nerm nakî
Li pîr û jar û zarokan çilo çavên xwe germ nakî

Heçî mêr e ne tenha ew li ser karê xwe çavnêr e
Ji bona her du cîhanan di her warî de wek şêr e

Bijî Barzan ew e tenha ji bo kurdan dikî kar e
Niha wî guh neda burcan li ber dijmin dikî war e

Ewîna xwe kir derbas di erx û çal û zindana
Dil û canê xwe da kurdan heye wek wî hebin zana

Serhildana kurdên Nisêbînê

Ez didim şabaş her ji Xwedê re
Di sala heftê şeşê dî pê re
Ji bo me kurdan derket stêre
Ji ser Nisêbîn dihate jêr e
Neyar nema guman dikir kurd hê diwêre

Payîza paşî di cejn û înê
Xwendayên kurdan yên Nisêbînê
Hatî li qapî ketin bezrînê
Ji bo Qamişlo xweş wa bibînê
Xortên wekî van bedewan nayên kirînê

Cejna mezin de didane hev soz
Digo di cejnê em ê bikin doz
Di piştî cejna xwe kirine pîroz
Daketin bergeh di rengê bahoz
Her wekî berxê derkevin ji koz

Hatî li bergeh sînor çirandin
Serê Ataturk li wir firandin
Xwîna xwe tê de dîsa rijandin
Leşkerên tirkan hatin revandin
Kurdên ji Sûrî bi zor civandin

Qîzik dihatin di piştî xortan
Qîr dane tirkan bi zirt û fortan
Nemabû vala ji kaş û kortan
Yek cih li hember wa ziman çortan
Bona we sed car aferîn hey lawê lortan

Gotin bijî kurd dibû navtêdan
Nêv wan û tirkan bû şer û lêdan
Xort ketin cengê keçan kir hedan
Ji tirk û Sûrî hatibûn rê dan
Dengê Nisêbîn belav bû li cîhan

Ma hûn dizanin ew ciwan kî bûn
Hinek Bonesrî hin Omerî bûn
Hinek Hevêrkî hin Cezerî bûn
Zaroyên Rustem Zîn û Sitî bûn
Hatî bibînin xwedî jar û mirî bûn

Bijî seraser kurdên Nisêbîn
Nema ditirsîn ji girtin û xwîn
Hatî li Sûrî mirov kirin bîn
Bi zor û êrîş wekî Mem û Zîn
Sûrî û tirkan hiner ji wan dîn

Xortên Nisêbîn ên dibistanê
Destê hev girtin vê zivistanê
Bûne çira geş di nêv zindanê
Dixwazin serbest ew Kurdistanê
Yan wê bibînin xweşî yan jî nemanê

Beisî li kurdan bêbext bûn

Ev cîhan bûye keys bext û soz her nema
Leşkerên dijminan va li kurd bûn cema

Va li Bexda dikin qîreqîr heşkerî
Lê li bakur dikin gumguma van bera

Yazdehê vê biharê civîna me bû
Kurd li gor xwe li Ehmed Hesen ewle bû

Ew dibêjî me da kurd hebûna welat
Da li cîhan bibî serfiraz û tewat

Ew di dil de bi kurdan dikî xap û fen
Em berî te dizanin tu nadî reben

Em dizanin tu nadî bi rohn û geşî
Nîne gazin li te tuj meyê serxweşî

Kengî qencî dibî der ji dest beisîyan
Zor dibînin ku rabî dema kasîyan

Çar ji salan bihûrîn ji heftê bizan
Wê çi bêjin ji nû beisîyên pir xizan

Ew dibakin li Bexda bi azadîyê
Pir ji bona me kurdan dikî şadîyê

Hey Bekir bêmejî qey cîhan tev kerr e
Ku li Kerkûk û Hewlêr û Zaxo şer e

Tirk ji leşker sînor bo me dagir kirin
Lew cîhan tev li cenga me awir kirin

Tirs ji kurdan re nîne em ê her hebin
Em kevirkî giran raserî ser we bin

Em divin kurd aza bî bi şûrê Xuda
Hey neyar tu bi topan me nakî geda

Em dîkin pîroz

Em dîkin pîroz koma Jinêfê
Em jî di gel wan çêdîkin kêfê

Kanûna pêşî roja bîst û yek
Bû roja haştî bes bû ceng û çek

Yazdê Adarê roja kurdan bû
Vê roja îne dîsa kurd şa bû

Kurdên Kurdistan her hêvîdar in
Bo rojek wek vê her kar û bar in

Yehûd û Ereb her du Samî bûn
Lê yek bo yê dî ar û pêtî bûn

Yek dol û nijad yek xwîn û laş in
Rengê hevdu ne hin kêm hin baş in

Mêr û merdê pir ji hevdu kuştin
Dar û mêrg û gul hatin biriştin

Piştî bîst û pênc salên ceng û şer
Dengê top û tank cîhan kiribû kerr

Pir bûne parçe top û balafir
Jînek derbas bû gelkî xir û cir

Misr û Îsraîl Sûrî Urdin tev
Îro ji cengê tevde dikin rev

Zanîn ceng û şer herdem bê kêr e
Kî haştîxwaz e îro ew mêr e

Zanîn şer pîs e dawî poşman in
Zora hev nabin her kes vê zanin

Cîhan du bend e destê hev digirin
Ya wê her du bin ya her du bimirin

Lewra ku şer bî wê hevdu raxin
Lê ku haştî bî paştî hev naxin

Ê ku şerxwaz in ew bê hindîş in
Destê wa negirin ew jan û rîş in

Şabaş bo yê ku haştî her çêkî
Destê ceng û şer îro kî jêkî

Ê baş her baş e îro ber kî bî
Ha ew rûsî bî yan ewropî bî

Bêhtir ji her kes kêfa kurdan tê
Haştî ku çêbî rojek bo wan tê

Hey Kurt Waldheim zanim tu pak î
Çima bo kurdan carek dey nakî

Ma qey em kî ne em nej cîhan in
Em nej Tirkî ne em nej Îran in

Em nej Iraq in em nej Sûrî ne
Em nej Samî ne em nej Arî ne

Em nej Asya ne em nej Hindî ne
Em nej Rojava em lawê kî ne

Bîst û pênc salên Îsraîl çêbû
Saya Kissinger dermanek lê bû

Lê cenga kurdan bi sed sala ye
Her em çi bêjin ving û vala ye

Nej Kissinger tê nej Giromîkê
Ku bi kurdan kin carek qencîkê

Em jî mirov in em ne pêxwas in
Hûn tevde kurdan yek yek dinasin

Em cengê navin em aştîxwaz in
Lê bi bindestî em her narazin

Carek bo kurdan li hevdu rûnin
Mafê me kurdan hûr hûr bihûnin

Hûn sax bimînin hey koma qencan
Da hûn ji cîhan hilînin rencan

Kî li cîhanê heyê

Hey hewar dostê me kî ne
Kî li cîhanê heyê
Ê ku bê hûn jî mirov in
Ev cih û warê we ye

Ev cîhan îro du bend in
Berberî hev radibin
Hin bi wan û hin bi van in
Yek yeka aza dibin

Hin diçin alê Amêrka
Ên ku pêşî dewlet in
Hin diçin paxilê rûsan
Ên bi nav û rûmet in

Hin dibên em dadîxwaz in
Da bikin zor û stem
Ew dibin dostê Emêrka
Her wekî tirk û ecem

Hin dibên em şorevî ne

Lê bi dev ne ji kezeb
Rûs dibin qirdik ji wan re
Her wekî zeng û ereb

Tev dixwin mafê mirovan
Yek didî destê yekî
Kî bikî zorê ewê dî
Wê veşêrî perdekî

Pêşevan û peyrewên wan
Tev gur in em nas dikin
Geh bi zor û geh bi xapan
Ew bi hev derbas dikin

Wê dema ku dilgiran bin
Ji Emêrka yan ji rûs
Rast û çep têne veşartin
Nû dikin bona xwe lûs

Wê dema ku zor li wan tê
Bê fedî têne gileh
Piştî van tiştan teva jî
Bo yekî nabî guneh

Ev çima ku bûne dewlet
Hê berî çend salekî
Her wekî karek nemaye
Hew divên ew palekî

Ma gelo bindest nemane

Rast li cîhana fireh
Qey gelê hejar nemane
Tev de aza bûn di cih

Hûn hemî zanin ne rast e
Pir gelên bindest hene
Lê nema zanin çilo kin
Bê dev û bin perde ne

Ya jî hûn poşman xuya ne
Li hemî tiştên berê
Hûn divin cîhan ji bo we
Ber bi piştê vegeerê

Yan dema azadîyê çû
Kes nema aza dibî
Ê ku sax ew ma bi saxî
Ê ku mir hew radibî

Kes wekî kurdan ti nîne
Ku bi milyonan hebin
Tevlî ku qenc û xuya ne
Ew bi azadî nebin

Em nema zanin çilo kin
Her em ê rengê xwe bin
Rast û çep her du ne baş in
Hin hene dostên me bin

Em herin çep dijminê me

Tev diçin cem rohilat
Rûs dibê dostê neyara
Em dimînin gêj û mat

Em herin alê Amêrka
Ew ji ber me direvin
Çunke tirk û Amerîka
Tevlî Parîs li hev in

Dewletên Îslamê tevde
Dijminên canê me ne
Lewra ku axa me kurdan
Dest ewan de parçe ne

Fileh in pir dewletên din
Ew divin em şer bikin
Da misilman bibine dijmin
Tevde hev bê per bikin

Dijminê me yek tenê ba
Me dikaribû bi wan
Em çî kin pênc şeş neyar in
Em dibin kêrê ewan

Ingilîz û hem Fransa
Em çîma bêpar kirin
Tirk û firs û erebên vir
Li me kurdan har kirin

Ma çîma em kirine çar qet

Nekirin parçek tenê
Lewra Kurdistan dibêje
Hey hewar e rebenê

Hin ji tirk û firs dibêjin
Ingilîz pir gawir e
Hem ereb herdem dibêjin
Ku Fransa agir e

Ma fireng û ingilîzan
Çi ji wan kiriye gelo
Ma welatê kurd neda wan
Nekirin tert û belo

Tirk û firs û ereb û rûs
Ingilîz û ta fireng
Tev yek in bona me kurdan
Radijin şûr û kuling

Qencîya keskî nemaye
Kî ne baş e bi rewî
Em ji tirsê wan dibêjin
Tu heval û bedew î

Paşîya tiştê Xuda ye
Em dikin hêvî ji wî
Pir bikin doz û xebatê
Guh nedin tiştê çûyî

Vaye Barzanî xuya ye

Zanekî cîhanî ye
Mihr û hîmek bo me danî
Çêdikî azadî ye

Ingilîz û hem Fransa
Nû li me poşman dibin
Nû dizanin kurd siza ne
Em wiha guman dibin

Ew dizanin em ji tirk û
Ereban pir çêtir in
Em ji sed warên cîhanê
Bi jimarî bêhtir in

Em dikin doz û xebatê
Hem bi saya Mistefa
Wê bibin dostên me kurdan
Dewletên qenc bi refa

Dê werê roja me kurdan
Her wekî dost û neyar
Lewra kurdên mal û derve
Tevde bûn jîr û şiyar

Cîhan çi derdên te pir in

Cîhan çi derdên te pir in can û dilê me tev sotine
Gurzekî nîvco ye cîhan xelkê di pêşî gotine

Xort û keç û pîr û ciwan tevde diçin tev dimirin
Her yek li cîhan rengereng bona xwe wan kar dikirin

Her karekî pê radibin tevde divên bibine serî
Berîya ku pêk bînin hemî gava dirêj bûn ser derî

Hin xanedan in dimirin pey xwe dihêlin zîv û zêr
Hin jê xizan in karker in pey xwe dihêlin tevr û bêr

Her kes di wê de wek hev in nakin ji hevdu gazinan
Qîzên delal û nazenîn pey xwe dihêlin bazinan

Şêrîn li ber çav dimirin mîna kesî hê ew nedî
Bûk dimirin hê nû geş in buxçik dimînin bê xwedî

Pey xwe dihêlin hin ji me destê cila mewdan û rext
Hin jê di cengê dimirin nêv qerqêş û kefteleft

Hin xanîyan nîv rê dikin hin bax û bustan çêdikin
Tev xeml û xêza hûn mirin xişran ji bejnê jê dikin

Hin ber bi cîhanê diçin hin nû divên mal û jinan
Kurdûnde hin jê dimirin jê diçin mala hinan

Hin ber bi azadî diçin xîzê hina nîv rê dibin
Jinkên hinan pey wan dizên nû kur li pey wan çêdibin

Pirtûk dimînin pey hinan hin jê bi nav û dewlet in
Hin pir heval û hogir in hin bê civat û rûmet in

Kotek li hinkan pir dibî hin pir dibînin xweşîyê
Hin ji benga xwe yî fireh derbas dibin cem reşîyê

Neşkên dilê keskî bira ger çî hinek zorê bikin
Lewra çî sal û dem herin her dê evê dorê bikin

Kîna dilê te ji kê hebî çaxê te dî ku waye mir
Dilkê te nû dê sar bibî tiştê li alê wî te kir

Tê nû li wî poşman bibî tê bê gidî min ew nedî
Ger te li wî zor kiribî nû tê ji wî pir kî fedî

Heyfa şemal û nazikan heyfa şiyar û zanweran
Sed heyf li wan hostên mezin heyfa dilêr û serweran

Heyfa dilovanên xweşik heyfa mirovên qenc û baş
Tev xwendevanên serfiraz ku dane pêş xelkên li paş

Ma hê çî bêjim hey bira meyzê cîhan pir bê ked e
Ta ji te bê qencî bike her dev ji başan bernede

Çaxê tu bimirî da hinek bêjin çî heyfa vî kesî
Hêzdan bi çavê qencîyê li te binêrî bê besî

Negire li min tu hey Xuda ez ne li gor peyvên xwe me
Lê pir divêm ku ev hebî bo te heval û kole me

Tevdîra Herem bêş li Sûrî

Tevdîra cem xwe mîna ku çêbû
Ji bo çî çêbû ji karê kê bû

Em bi vî tiştî gelkî nizanin
Lê tiştê bêjin em li pey wan in

Serkan dibêjin em ê vê çêkin
Ji bo derdê gel em derman lêkin

Ev gelê Sûrî hemû hişyar in
Ew bi destê xwe babetî kar in

Li her bajarekî çêkin bijarî
Her kesê zana xwe kir diyarî

Ê vê Cezîrê çil û dido ne
Ka wê kî rabî em sed dilo ne

Goya wê ferman bi destê gel bî
Neb destê leşkerê zor û çepel bî

Wê kar û baran bispêrin wana
Lewra ji nêzan zanin bi jana

Şaxek li Sûrî kurdên welat in
Bi nav û doz in kom û civat in

Wê bi serbestî heşkerî bakin
Lê wê bi kêfê dostên xwe rakin

Dostên li kurdan bi ax û kîn in
Da bi dostanî heyfê hilînin

Wan pir ji zû de bi vê zanîbûn
Tevdîr û pîlan li ber danîbûn

Zanîn hejmara kurdên Cezîrê
Wê çilo çêkin dixistin bîrê

Hejmara wan gelek didîtin
Tevlî ku em kurd hişyar û şît in

Gotin heger kurd navan bidin hev
Ji ber me digirin ew gotina dev

Ê pir ji kurdan kirine bîyanî
Da bibin bêpar çaxê civanî

Kurdên xwedî nav têne jimartin
Hindik dimînin têne veşartin

Kurdên Sûrî va pir hindik mane
Heger ku rabin pir bê biha ne

Hin şorevî ne hin rast û hin çep
Ji xwe r` dibazin her yek bi du lep

Hey rast û hey çep ma hûn ji kû ne
Hûn qey ne kurd in hew çend bi rû ne

Tev bibine bendek bi yek dilê xweş
Da hûn bibin dost bi dêmekî geş

Heye ji bo kurd civîna welat
Bi nav û deng û bi doz û xebat

Hatiye danîn bi destên hêja
Rast û duristî dûrî qirêja

Bi destê Barzan seydayê bilind
Bi darekî qenc bi hîmekî rind

Tevde bidin pey ji xwe r` bikin kêl
Bes e dubendî ev xirxir û pêl

Hûn tev dibînin em kurd xizan in
Bê al û ol in ma hûn nizanin

Ereb ciwamêr ne kê m û jar in
Navan didin hev bi hev dikarin

Hûn jî bidin hev em tev bira ne
Çima ji bo hev rengê gura ne

Heger yekî kurd ji bo me rabî
Navê me jî wê herdem xuya bî

Tê jê re bêjî derd û kulên xwe
Barê te hildî pişt û milên xwe

Ereb çî zanin bi hundirê te
Qîza xwe nadin bi du kurên te

Bi hev re yek bin bê wê çî rabî
Qencî û pîsî wê xweş xuya bî

Gazina kurdan ber neyê ser we
Me bextê kurdan daniye ber we

Divê deravê bendan nehêlin
Cergê me kurdan agir û sêl in

Kêfa Barzanî û kurdên paqij
Bi vê werînin li hev nebin gij

Kêfa neyaran li hev neyînin
Navê bi qencî ji xwe r` derînin

Serê xwe deynin hemû ji hev re
Dil bikin heval îro bi dev re

Ji bo kurdên baş bibim bi heyran
Ji pesnê wan re xwe dikim dêran

Bijîn heçî baş ji kurd û ereb
Li vê Cezîrê li Şam û Heleb

Çi gir çi hûr çi nêr û mê

Hey kalê kurdê rîspî gelkî tu mêr û jîr bûyî
Tu di vî welatê navûdeng nêv tevger û şer bûyî

Namûs û qencî ya te bû peyman û sozên te hebûn
Ew kelehên raser welat şax û zevî tev ên te bûn

Kalê bi hindîş û huner carek di bîra xwe werê
Xebat û dozê ku kirin kal û hevalên tey berê

Te ji bo beg û paşan dikir îro ji bo kurd zû bike
Wek bav û kalên her gelî xwe bi doz û cengê nû bike

Hey mêrê kurdî pehlewani cengawer û şêrê ciwan
Mêrê bi heyf û kîn û gir talankerê bê sermiyan

Parêzkerê mindal û êl şêrê bi zincîr û xelex
Bo peyvekê tu har dibî êrîş dikî çerxa felex

Bi şal û şap simbêl û kum difra te hew çendî pir e
Bo çi bi hev re hûn dikin berberî û bend û gir e

Şervan tu yî raser çiya herdem di rengê çilpikî
Şerm e ji bo lawê Ruham bindestîya dijmin bikî

Hey dayika kurdî lewend dehrîtîya pir hole mol
Hey rêbera xort û keçan kum rêşîya gerden bi qol

Hey xanima zana û jîr keybanûya xawen giran
Hey xwedîya tevn û teşî pembûjena bi dest û kevan

Bona welat hişyar bike wan zaroyên merd û siwar
Heyfa me tê hey dayikê tu mayî bin destê neyar

Hey xortê kurdî cansivik serbest û baz û serfiraz
Hey xwendevanê pêşverû bo xwendin û nav û nîyaz

Hey karker û hey xwendevan bîrbir û qenc û rêçenas
Xortên me yî hêja gelek man bê ked û birçî û xwas

Xortên ereb ê tirk û furs ewrûpî û Çîn tev çûne pêş
Xwendin li kurdan qedxe ye pir bûn li ser wan derd û êş

Xwendin û dezgeh zêr û çek bona te îro pir divên
Kurd bûye mîna wî pezê gur hatiyê dûrî şivên

Destan bidin hev xortino rabin bi dozê lek bi lek
Dîsa ji nû ava bikin wan keleh û bircên belek

Dayik û qîz bapîr û bav tevde li ber bendê we ne
Lewra dibînin pir ji wan bona welat amade ne

Ji min tê axîn

Ji min tê axîn ji derdê kurd e
Berî Îslamê ew çûn bi wirde

Navê em bêjin ka ew çilo çûn
Lê yê misilman bi nav û çê bûn

Ka dewletê mey kurdên misilman
Piştî pêxember şa bûn li cîhan

Wekî Hezbanî wekî Şedadî
Bi wan pir çêbû qencî û dadî

Di gel Husnewî tev Berzîkanî
Di nêv Kurdistan bûne xuyanî

Kanî Erdamişt pey wan re Merdan
Çilo wan dewlet ji dest xwe berdand

Dewleta Deysem a şivankaran
Çima winda bûn li çol beyaran

Dewleta Hozan dewleta Zengî
Ji cîhanê çûn gelo ev kengî

Kanîn Arteqî ka mîrê Soran
Tev xuya nabin hey li koran

Kanîn kanîn Ezîzan
Didin me îro ew hemû bîzan

Kanîn Merwanî ka Şehremanî
Derdê wan daye ser evî canî

Ka dewleta kurd li berî deryayê
Deryaya Spî çû li ber bayê

Ka Ebû Mislimê Xorasanî
Kanî Kerîm Xan ewê Zendanî

Ka Selahedînê bi nav û rûmet
Ew hîmê danî çilo çû û ket

Ev tev de çêbûn berî wê çaxê
Osmanî rabûn li ser vê axê

Piştî ku rabû darê Osmanî
Mîrên me kurdan ketin koranî

Pîrê Bedlîsê yê bi nav û deng
Qey mejîyê wî tev lê girtibû zeng

Çilo şeş mîrên kurd ên xwedî nav
Bo sultan Selîm kirin bend û dav

Got hûn û sultan tevde sunî ne
Heçî îranî tevde şîî ne

Tev bona sultan bibin cengawer
Hûn li cihê xwe dimînin serwer

Piştî ku tev çûn cenga Îranê
Zora Îranê çû li Çaldêranê

Nû Sultan Selîm hingî siwar bû
Çil hezar ji kurd pê re li kar bû

Sultan bi wana Misr xiste dest
Li ser Îslamê bû zor û serbest

Ew mîrê kurdan yek yek dikuştin
Du bîst û şeş bûn yek jê nehiştin

Ew gund û bajar mane ji wan re
Ên wekî xanî kirin car car e

Em bê wilo bû paşî wiha bû
Xwîna me kurdan hin hin ziwa bû

Ji Derya Hurmiz ta Deryaya Reş
Îran û tirkan kurd kirin du beş

Ev çilo şeş man ji bo tirkan
Hin gihan Îran ew jî bê pirkan

Piştî ku çêbû cenga cîhanî
Ingilîz hat û konê xwe danî

Para Îranê hişt ji bo Îran
Lê para tirkan kir wek sê têran

Ê pir da tirkan hinek da Sûrî
Guh neda ser kurd çaxê dizûrî

Parek pir hêja kir destê Iraq
Tevî ku kurdan dikir şaqe şaq

Sûrî û Iraq kirin vê çolê
Da jê bikişînin dan û petrolê

Wî dikir bawer ku mane jê re
Lê zû berdanê şabaş Xwedê re

Wî axa kurdan da destê dijmin
Neda dest kurdan ne gelek ne hin

Hey tirk û ereb bêbext û bê soz
Kengî Kurdistan gavek ma bê doz

Em xweş dizanin hûn pir ne mêr in
Bi saya gawir hinkî diwêrin

Çawa misilman bi saya gawir
Kurdên misilman bişînin agir

Em hew dizanin ka sûc ji kê ye
Gelo ji kurd e yan ji Xwedê ye

Yan dijminê kurd dijwar û zor e
Yan qirdê kurdan ji pêşî ve kor e

Lê ez dibêjim ne ev hemû ne
Ev hemû pêşî li pey hev çûne

Tiştê berê çû em hew dibêjin
Ji bo vî çaxî em dil birêjin

Em zanin îro kî dikî ferman
Kê agir berda ser hinav û can

Rûs û Amêrka cîhan kirin par
Bi nav û posat tev kirin bin bar

Herduka derew kirin zarê xwe
Kuştin kotek kirin darê xwe

Zimanê wana rind û şêrîn e
Ji bil xapan di wan de nîne

Her du dibêjin em qencîxwaz in
Ji bo ji wana çê nebî gazin

Lê her du xurt in bi qerf û pîlan
Tiştê dibêjin tev dibî leylan

Hê ku em di xew dixwin tevlî gur
Pey de dibêjin gur niha te bir

Goya dibêjin em bo we yar in
Lê gur wilo kir em pê nikarin

Em ê we û gur li hevdu bînin
Lê heta em gur carek bibînin

Dîsa di gel gur dixwin bi nêvî
Ka em ê çawa ji wan kin hêvî

Her çî Emêrka her dikî gazî
Divin ku cîhan bibî dilxwazî

Her yek dixwazî bixwî cîhanê
Bi vê tevdîr û bend û pîlanê

Ûris dixwaze cîhan bibî yek
Di destê wî de bê nav û bê çek

Herçî Emêrka xurtan dikî dest
Xizan û jaran dihêlfî bindest

Em nebûn bindest ji bo yê pêşî
Dilê wî kengî li ser me diêşî

Em nebûn destek ji bo yê paşî
Kengî didê me karê qeraşî

Dijminên kurdan gelek dijwar in
Ji bona kurdan li şer siwar in

Hinek rûsî ne hin emêrkî ne
Heçî em kurd in ji wan sêwî ne

Ku dijmin destê kê ji van berda
Divê ku em kurd guh nedin derda

Li ser cihê wan em rûnin bi lez
Di hingî ziman dizî bikin gez

Yan bibin destek yan bibin dest
Heta ku em jî nû bibin serbest

Her du jî pîs in lê di vê gavê
Divê em rûnin di vê çiravê

Lê Emerîka me nakî destik
Dijminên kurdan li ber bûn ristik

Em bibin bindest ji bona rûsan
Tu hingî meyzê li bênamûsan

Li dijminên kurd wê bikin ax
Li ber derê rûs xwe bikin kelax

Wê dîsa ûris dev ji me berdî
Em ê bimînin li ser vî derdî

Tev dibî jê re çî bikî ji nêvî
Para me ya dûr jê nakî hêvî

Naxwe divê kurd herdem şiyar bin
Ber bendê keysê li ber neyar bin

Heta ku rokê her du cîhangîr
Yan bibin qencî yan bibin pîr

Yan bibin poşman dev ji wan berdî
Nas bikin em kurd çî baş û merd in

Destê me kurdan bigirin ji nû ve
Zanin me rakin hingî ji kû ve

Cenga Kurdistan divê li dar bî
Ji bo roja xwe divê li kar bî

Xwendin û zanîn yekîtî û şoreş
Divê hebin tev da em nebin beş

Hîsgeha kurdên Iraqê

Ez dil bi kul bûm ji çav nerînê
Heyva heyvdarê êvara îne

Roja bû heşt nû ro çû ava
Radyo min vekir û du sê gava

Bal Monte Carlo min derzî ajot
Min dî ji nişka zilamekî got

Bi zarê ereb Sewtû Kurdistan
Rihên qirka min bûn wek du bistan

Di sala heftê çarê dî pê re
Di piştî neh sed rabûrê jê re

Min hew ji ser bir binêrim kî ne
Ez ji xwe tirsîm ku bibim dîn e

Min guhdarî kir bê rastî kurd in
Mêr û cengawer serbaz û gurd in

Gotin em kurd in kurdên Iraqê
Hewar dan cîhan ji ber asaqê

Çi dengekî xweş bi sist û nazik
Ez pê re firiyam bi çeng û bazik

Ji bona Hêzdan sed carî şabaş
Dora kurdan jî nû giha ser aş

Dengê kurdan ket pêlên asîman
Pê bûn hay guhdar hawîrê cîhan

Berîya ez bimirim min guhdarî kir
Li ber dengê kurd min hişyarî kir

Hingî ku dijmin derew pir gotin
Hinavê kurdan bi carek sotin

Neçarî kurdan dengê xwe hildan
Ji bona cengê çavên xwe kil dan

Dijmin hew karî bêbextî bêjî
Belavgeha kurd rastî dirêjî

Vî dengê pîroz vî dengê dadî
Kurd û Kurdistan dîsa kir şadî

Wê derdê kurdan ji nû dermankî
Hinavê dijmin bi êş û jan kî

Ev dengê nizmîk nû pê bû bilind
Şewqa vî dengî da bajar û gund

Ta roja îro dengek winda bû
Bi saya Barzan ew jî jînda bû

Dengê kurdan e dengê pîroz e
Zorê dimalî rengê bahoz e

Dengê şêrîn e dengê Barzan e
Her tişt hember wî gelkî erzan e

Kurdên Kurdistan tev lê dibanin
Benga Kurdistan em pê dizanin

Pêlweşîna kurd herdem bijî tu
Li ser neyaran germ û gij î tu

Barzanî bo te zanim çavnêr e
Bijî tevlî wî çî kurdên pê re

Ew dengê kurdan her bi rastî bî
Ji alî Hêzdan tu parastî bî

Şoreşa Gulanê

Sala şeş û heftê piştî bîstê hezîranê
Kêf hate dilê min kete şûna kul û janê

Sêşemê ji nişka me dî yek hat û fikir ken
Got va şerê kurdan di çiyar de bûye nûjen

Mizgîn ewî da min mi go mala te bî ava
Kêfek wilo da min mi nedîbû di çî gava

Gotin wekî xewnê bû di pey de bû diyarî
Hingî min ev ristên ha nivîsîn bi hişyarî

Zanim dilê kurdan pir di îro dibî mêroz
Lewra ez ji ba xwe wan seraser dikim pîroz

Çavê wan dimaçim her du destan dihejînim
Sed misk û gulavê li berê wan diweşînim

Dest û pîyên Mesûd li ser çavê xwe dimalim
Pesnê wî dibêjim wekî bilbil ez dinalim

Serçav û ser û dest û rûyê me were Mesûd
Tiştê em dixwazin ji me kurdan nebe bêsuûd

Ohman dilê kurdan bûye rohnê di vê rojê
Dîsa em kuta bûn ji vê arê ji vê dojê

Ev bû deh û sê heyv agirê kurd vemirî bû
Pîlanek mezin bû li me kurdan ka ji kî bû

Cîhan li ber çavê mi bû tarî mij û leylan
Îro va di leylanê xuya bû şehê Geylan

Derdê me yî winda va di îro bû xuyanî
Dengê berên topan vaye dîsa diçe banî

Şêrê ku bi zincîran girêdayî xwe berdan
Da ku ji dilê kurdan bikin der kul û derdan

Rohnî bûye cîhan û welatê me seraser
Şahê me vegeşîya bi serbestî tevî leşker

Nêrgiz çilmisî bû vaye dîsa bûye geş gûn
Rojên me yî tarî ku me dîtî vaye tev çûn

Hêvî bo me nemabû vaye hêvî bo me çêbû
Destê dijminê me bi hesanî vaye jêbû

Pîlanên neyarên me dî îro va şikestin
Êdî wê çî bêjin em bi kêf in ew çî mest in

Şahê me şiyar e fen û pîlan pê nikarin
Sedam û hevalên xwe li ber wî çî hejar in

Sedamê nezan û reben û bê dil û bê vac
Mafê me nedame xwe li ser me kire gelac

Da kurd hew bibin sax ji neyaran kire hêvî
Qada xwe ji tirsê me li şahan kire nêvî

Dîsa em li cih man ewî qada xwe jî berda
Êdî wê çilo kî xwe veşêrî di çî perda

Kurd û erebên wir bi tevanî bûne dijmin
Çend rojan bibî şer dê hilînin wî ser û bin

Îran çî diwêrî bikî cenga me di îro
Poşman bibe Sedam li me kurdan rû bi qîro

Poşmanî kedê nake di îro de bibîne
Her yek ji me kurdan ji bo canê te bi kîn e

Hindik maye bona te netirse tê herî kû
Textê te şikestin hemû tiştên tu bikî çû

Bazde were bakur ji bo Mesûd bibe berdest
Bêje bi hejarî mi du destên xwe li vir best

Seyda dilovan e tê li cem wî bibî rizgar
Medhê te nemaye tu li Bexda bûye wek mar

Sed pesnan didim bo te Xudanê me yê banî
Ku dîsa te dengê me li Iraqê deranî

Hêzdan bike arî ji bo kurd û serekê wan
Herdem bijî ev gel tevî hûr û gerekên wan

Hê jî em nizanin şerê kurdan çilo çêbû
Şewqa di vê carê em nizanin ka ji kê bû

Hêvî heye hindik herî cenga me xuya bî
Perda şev û moranê ji ber çavên me rabî

Li ser xizanîyê

Ji mezinbûna Xuda ye ku xizanî da cîhan
Sed pesn jê re xizanî wî verê kir ji me re

Ev xizanî pir giran e bi mirovê hê nezan
Ew dikin laşê xwe jêkin yan ji cihkî bin der e

Piştî nas kin wê bibêjin sed pesn bona Xweda
Wey xizanî ber bela bî li welat û her dera

Xelk ji pêşî da dibêjin ji birînê xwe mirov
Pir dibî textor û zana li birînên cegera

Hey bira ku ev xizanî nekevî cerg û dilan
Em nema zanin çî baş e em dibin rengê guran

Ê berê her kes dizanî zor û bindestî çî ye
Her deman mêrê xizan e vê bizanin ji xwe re

Bes kesê birçî dizanî kanî birçîbûn çî ye
Lê zikê têr ew çî zanî bil ji zêr û gewhera

Dolemend zorê dibînî ku li ser wî bi xwe bî
Lê xizan êşê dibînî di dil û çav û sera

Ê xizan herdem dixwazî ku cîhan birçî nebî
Dolemend êdî nizanin bikişînin kesera

Kesera serdest û têran her ew e ku kêm nebin
Lê xizan zanin bi êşa her ew e yê çepera

Xwendin û zanîn û jîrî her xizan peyda dikin
Kî di tarîyê da dirûnî ew dîsînî çira

Ê xizan تنها dirûnî da cîhan derman bikî
Tu biner kî dolemend e pêşîya pêxembera

Dil wekî cîhan tevî tê ew tijî gencîne ye
Nû li ber şewqa xizanî tu dibînî ji xwe re

Lê dilê têran dirazî genc di wî de berze ne
Ger bikî der ne ji êş e ew dihêlî di bere

Ê xizan hîndîş diçînî wê dema ku pir dibî
Nû didî dest dewlemend û xanedan û serwera

Ger du tîpan binivîsim ez di wê koxa nizm
Çêtir e ji sed rûpelên ku binivîsim di sera

Wê dema ez tême malê waye zarok bê çek in
Lê li hawîr xwe dibînim kesk û sor û kembera

Şîv heye taştê ti nîne kes nema deynan didî
Lê di rojê de hezaran xerc dikin bo nehbera

Kul dibin şahî di hingî ez ceger hênik dikim
Dil dikî ferman ji bo dil dibê destûr ji te re

Hingî bilbil çî dikarî xwe li ber dil bigirî
Geh dikî govend û sazan geh dikî ceng û şera

Perdeya dil tê hilanîn kul ji ber winda dibin
Nû diçî cenga nebaşan bi tifing û qembera

Nexweş û zaran dibînî da tevan derman bikî
Her hevalê xwe dinasî li hemî war û dera

Ev dîlok û ev sirûd hingî dibin hêl û zîrist
Yek ji bin lingan dibî der yek ji bin dest û sera

Dil ji êşa xweş dikim ez nû bi van peyvên xweşik
Dolemend kengî dikarin van hilînin bi pera

Belkî ku ez dolemend bim guh li vî karî nekim
Wey xizanî tu ji bo min her bimînî sersera

Ber kesê baş xurt bimînî ne li ber destê mi bin
Bila ez bîndest bimînim bo heval û hogira

Ger ji ber van dijminên xwe binivîsim bi dizî
Ma dikim hember bi xîzê li sûkan û qeysera

Ger ji bin destan bibim der bigihê kêf û xweşî
Dil dibî sar hew dikarim binivîsim kedera

Jan û bindestî xizanî ji mi re bax û rez in
Nû bera jê diweşînim lê dibêrdim şêşera

Ger nebînim ez xizanî çî dizanim xweşîyê
Ew kesê zorê nebînî çî dizanî mehdera

Ez çî binivîsim li rûpel ji dûyê laşê min e
Wek bezê ku tê biraştin bi pizotê menqera

Hey bira ez hew dibêjim qey dirêjî çî dikî
Kî heye ku bê dikarim şî bidêrim bê bera

Hey kurê Şahê Riza

Mîm û hê du mîm û dal hey kurê Şahê Riza
Ev Xuda herdem nehêlî text li ber wî xwar bibî

Hey şehê Tehran û Îran ez di ber bextê te de
Hêvîya min ji te îro tu li min guhdar bibî

Tiştêkî va ez dixwazim tu bi lez wî bibe ser
Yek li cem te bûye mêvan tu li wî dildar bibî

Ew mêvanek pir bilind e xan û manê bê heval
Tu nehêle ku li Îran bê ger û bê kar bibî

Tu dizanî ew e bo kurd rohnîya çav û dilan
Tê çilo îro bihêlî kurd hemû bindar bibî

Ger tilîka wî biêşî kurd hemû dimirin ji ber
Ger nerûnê di buhişta wê dilê kurd ar bibî

Destê kurdan tu neberde ka li Koreş binere
Dadîya wî hişt li Mîd û Parisa serdar bibî

Mistefa gelkî bilind e tu dizanî çî kes e
Hate cem te da nehêlî kurd hemû deh par bibî

Dê bidim pesnê te gelkî hey şehê Arya mihir
Ger bibînim tu nehêlî Mistefa bêçar bibî

Hey Ferehnaza dilovan serwer û şaha jinan
Tu nehêlî ku jina kurd ji te jî dilsar bibî

Tu bi wan qîz û kurakî hem bi wan tacê li wakî
Tu nehêlî kurd li cem te bê cih û bê war bibî

Hey Huweyda ber devê şah hey Elî xilet berî
Dest bidin xwe da li cîhan kurd ji nû pazar bibî

Xort û qîzên çar welatan bende yî bavê xwe ne
Da bi nûroja me kurdan dil xweşê heyvdar bibî

Kî dilê kurdan bihêlî ew kesek dil agir e
Ma çilo bigihêne Îran hê jî bê hawar bibî

Hey şehînşahê li Asya sermiyanê Pehlewî
Çawa îro tê ji kurdan bê heval û yar bibî

Tu wekî Heylasîlasî guh ji dijmin nebire
Qencîya kurdan bixwaze hê berî tu jar bibî

Tu bi eywana mezin kî tevî hespê Rusteman
Hew bihêlê nizmîya kurd wek niha du car bibî

Hatina kurdan ne şerm e em çiya û keleh in
Ê bivê ser sistîya xwe her divê bêzar bibî

Ger cîhan tevde negota ev şerê ha ber nebî
Kengî Barzanî divabû ev welat bê şer bibî

Mistefa bo şehneşîn û perlemanana babetî
Ma çima wê li welatan bi kul û bêtar bibî

Em jî wek Berlîn û Parîs weke Vêtnam û Misir
Ma fihêt e ku Gelale hemberê Hingar bibî

Ew mêvanek çav li rê ye bende yî roja xwe ye
Wî nehişt kurdên welatan bêhiş û dilhar bibî

Hey kurê Dara û Rustem guh bide pêşmergeyan
Wek berê pêşî nehêle yek ji wan azar bibî

Her bijî Barzanî hey kurd sosreta cîhan e ew
Kes nekî guman di paşî ku ji kurd bêpar bibî

Her bijî şahê kurê şah ew ji malek mezin e
Kî herê ber dergehê wî bê guman wê bar bibî

Yazdehê Adarê

Pir spas mizgîn ji bo kurd
Vaye çû hawîr welat
Tarî û reş çûne ava
Rojî geş bû nû hilat
Yazdehê Adar xuya bû
Bo me çêbû pir tewat
Kurd giha roja nîyazê
Dawîya ceng û şewat

Yazdehê Adar bi kêf û şadî
Anî ji bo kurd gula azadî
Di rengê Kawa şahê li Barzan
Kire serbestî navê Kurdistan

Perdeya tarî du ker kir
Hindera şêr û piling
Serxwebûn anî ji bo kurd
Agirê top û tiving
Zengilê Kawa ji nû ve
Da welat xweş zinge zing
Vaye Adar bûye xanim

Hat bi xeml û hingê deng

Yazdehê Adarê bi kêf û şadî
Anî ji bo kurd gula azadî
Di rengê Kawa şahê li Barzan
Kire serbestî navê Kurdistan

Asîman gelkî bi kêf e
Çîsîyan axê zemîn
Dar û gul rexl û ciwan in
Bû belav şewq û revîn
Her teba mizgîn didin hev
Bi lez û naz û evîn
Xort û keç hatin sirûda
Bi zimanê hingivîn

Yazdehê Adarê bi kêf û şadî
Anî ji bo kurd gula azadî
Di rengê Kawa şahê li Barzan
Kire serbestî navê Kurdistan

Şazdê Gelawêja mezin

Şazdê Gelawêja mezin
Partî di wê damezirî
Ev bîst û heşt salên te çûn
Barzanî tu ava kirî

Koma biçûk pir bû fireh
Îro hemû kurd hatinê
Îsal ji her sal xweştir e
Lê em çi kin em naçinê

Pîroz dikim cejna niha
Tevlî ewê ew daniye
Hey kurd bizanin Mistefa
Ev roj ji bo kurd aniye

Tirha me bû darek bi gul
Saya serê şahê mela
Hey kurd de rûnin li bin
Jêkin bi serbestî gula

Dara me çand sêv lê ketin

Sêvên me tev sor û zer in
Ger çî welat îro şer e
Lê em li dijmin raser in

Rojê te yî reş buhirîn
Rojek li hember îsîyan
Der bû ji sînga Mistefa
Kerkûk û Hewlêr çîsîyan

Ew fenera hûr bûye geş
Tevde werin lê bibine rêz
Pêşmergeyên kurdan werin
Tilp û lek û govend û hêz

Pêşî dizî ev çêdibû
Dûrî civat û hay guhan
Şabaş niha serbestî ye
Îro kete nîv hîsgehan

Seyda libek çand û veşart
Şîn hat û ser hilda li jor
Ew text û latê ku li ser
Ji ser xwe avêtin bi zor

Bû gurzekî sê sed gulî
Her yek di wî sed lib heye
Barzanî çand û wî hiland
Karê Xwedê pir berze ye

Hawîr welat îro şer e

Alîkî govend û ger e
Alîkî ayîn û sema
Alîkî top û qembere

Şabaş Xwedê ev çû serî
Kêfa dilê Barzanî ye
Ger hebî sed şer hebî
Nava dilê kurd şahî ye

Dengê nizm pir bû bilind
Em lê dikin guhdarîyê
Roj û şevan em bende bûn
Lew em dikin hişyarîyê

Sed şabaş û sed aferîn
Bo şazdehê heyva biha
Destê me kurdan hin bi hin
Zor û xweşî her pê giha

Lê dijminên kurd agir in
Herdem li kurdan dinerin
Ên ku bizanin partî ye
Bo kuştina wan digerin

Em kirine bê pergal û ax
Bindestîya van beisîyan
Her kes li Sûrî bû neyar
Bo van pepûkên partîyan

Kurd îro ayîne dikî

Hewlêr û Barzan bûye bîn
Lê kurd li Sûrî bê dev in
Kêm û hejar û dilbirîn

Kî bêjî kurd im heşkerî
Kêfê bikî bona welat
Ew hew di Sûrî de dijî
Hem hew dikî kar û xebat

Ev cejne cejna Partî ye
Kêfa me tê ku em bikin
Lê ev li Sûrî qedxe ye
Zora me nîne em çi kin

Nîvê me û pêşmergeyan
Sînor û top û leşker in
Sed çav li pey gewdê me ye
Em êdî hew karin herin

Kêfa me tê lê em çi kin
Em dûrî seydayê xwe ne
Her hêvîya ku em dikin
Seyda bizanî em hene

Girîyê me tê kêfa me tê
Cejna me kêf û agir e
Dijmin ji ber pêşmergeyan
Saya Xwedê her tagir e

Partî bijî bi cejna xwe ve

Pêşmerge pêşkêşî te bin
Kurd û Kurdistan ev cejn
Tev Mistefa herdem hebin

Mirov nizane çî divê

Karê mirovan tev ev e
Herdem divê tiştê xweşik
Divê ku mêr û jin hebin
Her sal weke xort û keçik

Divê demek rengê bihar
Divê cih û warê bilind
Hawîr xwe dar û gul divê
Seyran li bajar û li gund

Rengan divê rengên bedew
Tev li hev sor û zeran
Gulan divê narîn û geş
Yazgewd hebin ser kemberan

Divê ku wergir li xwe ke
Şahîk û nerm û nazikan
Divê ku xemlê li xwe ke
Ji zêr û çerm û paçikan

Ew her divê burcên bilind

Tev dergeh û tev penceran
Ew her divê qaşê ji dur
Têxê guhar û xenceran

War û cihên pir xweş divê
Gelek divê dengên zirav
Ava tenik sar û spî
Herdem divê bona hinav

Ew xwarina paqij divê
Şêrîn û tirş û rûn û bez
Dar û giya mêrga divê
Gul tê hebin bustan û rez

Cîhan divê hênik hebe
Rohn bibe wek neynikê
Axa şil û nermik divê
Da bi xweşî pê lê bikê

Divê pezê girs û qelew
Berx û beran û kaviran
Qaz û mirîşk û ordekan
Hesp û dewar û hêstiran

Divê dirêj bin mêr û jin
Bejnê ewan gelek bedew
Dê mê ewan sor û spî
Laşê ewan gewr û qelew

Tevde li hevhat hebin

Tiştê di laşê wan xuya
Şewqa ewan wek lempe be
Nerm û tenik rengê giya

Her kes divê ku ew bi xwe
Gelek heb narîn û şeng
Divê jinek hêja hebe
Hem pêkve şabaş û deng

Ew pir divê peyvên xweşik
Zarok hebin pir nazenîn
Divê bibin findên şemal
Pir bi xweşî derbas bibin

Ev her du guh dengxweş divên
Bêvil divê misk û gulav
Cihê xweş divê bo laş tev
Rengê xweşik bo her du çav

Çi têhin xweş e ziman divê
Şahîk divê destê mirov
Ê ser bi hiş hişdar divê
Navin hevalên dîn û hov

Ê baş hebin dar û giya
Tê wan bihêlî bo rezan
Her nêr û mê yê baş hebin
Tê wan bihêlî bo pezan

Hesp û dewar û hêstiran

Ê baş tu wan bêtir dikî
Çûk û firokên renga reng
Wan sal bi sal çêtir dikî

Tiştê ku tê xwarin bi dev
Ger çî ji dar û ya ji lem
Kîjan ji wan baş derkeve
Tê wan hilînî bo qelem

Axa giya bêhtir dibe
Tê wir bikî mêrga giya
Tiştê gelek nazik hebin
Tê wan hilînî ber sîya

Darik û text û hasina
Tê wan şahîk û geş bikî
Hinka tenik hinka stûr
Hinka bi renga û reş dikî

Hinka dikî saz û bilûr
Hinka dikî çeng û firok
Hinka dikî xîşr û firax
Hinka dikî text û lezok

Pembû dikî takê zirav
Jê çêdikî qerpal û çek
Ava kulîlkan lê dikî
Hin sade û hin jê belek

Ji qûm û ax û keviran

Her çêdikî mal û cihan
Da germ û sermayê bibî
Rûnî li ser qaç û sihan

Ev tev ji bo canê te ne
Tiştê xweşik vîna te ye
Ev tişt ne îro çêbûye
Pêşî heta îro heye

Cîhan ji kê re xweş bibe
Ew her divê ku jê here
Bi dil dibê mala min e
Kengî dikare jê gere

Sed sal hezaran bibhûrin
Hê kes ji pêşî de nema
Dimirin hinek hin çêdibin
Cîhan li ser benga xwe ma

Kesek du sed sal hê nekir
Bawer dikim wê her we be
Çaxê mirov tê de nebin
Cîhan ji bo çî wê hebe

Tu van tiştan tevde divê
Çaxê hebe tu bi tenê
Bo çî cilan tê li xwe kî
Ka tê bi kê re bikenî

Çaxê li cem te kes nebe

Bo çî tê çêkî dezgehan
Bo çî tê denga xweş bikî
Li ser newal û bergehan

Ev xan û man û pencere
Kêf û weqûf bona çî ye
Pesnê te sed carî hebin
Wê kî bibêjî tu kî ye

Wê hezkirin çawa hebe
Bo kê dibe ev dilketin
Difre li ber kê çêdibe
Bona çî ye ev kul ketin

Çaxê mirovên dî nebin
Wê kî bibê tu xweşik î
Çawa tu zanî ew pir in
Wê kê bibê tu hindik î

Naxwe mirov nabe mirov
Çaxê mirov peyda nebin
Ê ku bixwaze ew hebe
Divê mirov pê re hebin

Çawa tu zarokan divê
Çawa tu hewqa kar dikî
Lê tu dikî kîna hinan
Ger ew neçe tê bar bikî

Ka tu çima zar zar dikî

Zarok hebin bona hina
Bo çi dilovanî dikî
Bo sêwî û jar û jina

Pey de çima bêhûdeyî
Tu çêdikî vê kuştinê
Geh tu dixwazî mirinê
Geh tu dixwazî hiştinê

Tiştê dizanim tu divê
Zaro ji bo te pir werin
Mîna tûyê dara bi şev
Ê dî seraser bê ber in

Çaxê bi qencî be ev e
Tu zarokan pir çêneke
Ê dî jî rengê te bikî
Mêr û jinan serjê neke

Em vê demê gelkî pir in
Cîhan nema têra me ye
Bo xwarinê ceng û şer e
Her kes li ber karê xwe ye

Mala ku sed kes tê hebin
Divê hemû karan bikin
Bo xwarina rojek tenê
Divê fen û çaran bikin

Bê kar dimînin ên gelek

Bêgav dîkin pars û dizî
Hin xwe bi zor derbas dîkin
Hin jê dibin kêr û rizî

Geh girtin e geh kuştin e
Bêhtir dibe kêna ji dil
Tevde ji bo hev dijmin in
Karê ewan tev bûye sil

Em sê hezar milyon hene
Cîhan seraser dojeh e
Her alîyê cîhan şer e
Bê navcî û bê gileh e

Divê pir hindik bibin
Ne wek niha gelkî gelek
Çawa mirov birçî bibin
Heyfa ewan çavên belek

Çaxê mirov pir hindik e
Navin ku hevdu bikujin
Sor û zer û hem gewr û reş
Hevdu divin hev dimijin

Lê êş heger bê ser ewan
Heye ji cîhan tev herin
Heger cinawir bêne wan
Wê wan bixwin xweş vegerin

Dibin biha yê zanewer

Diçin cihê parastinê
Ê ku nizanin tiştêkî
Tê babeta avêtinê

Zanîn li cîhanê pir e
Têra ewê nakin hemî
Mîna kesê hindik hebin
Bê kar bimînin sê gemî

Vêca dema ku pir hebin
Her yek divê ku ew hebe
Divê hinek bimirin ji wan
Da parîyê wî kêr nebe

Zanewer û kêr û nezan
Di dil ewan de wek hev in
Derdê tevan hingê zik e
Yekser ji hevdu direvin

Mirhov dibe wek cinawir
Her yek divê yê dî bixwe
Tiştêk bi destê wî keve
Nema zanê wê di kû xe

Hingê mirhov erzan dibe
Hew kes dibê sor û reşa
Nakin xwedî yê ne xweşik
Tev digerin li dûv geşa

Hingê dibê xwarin biha

Ê ne xweşik nakin xwedî
Kesê ne baş dolemend
Başê xizan dikî kede

Her kes ji bo nan digere
Zanîn dibe kêr hin bi hin
Zana nema karin bijîn
Ê pîs li şûnê radibin

Çûk û çivîk dar û giya
Hew têr ji xwaza dikin
Başê ewan tev qir dibin
Her kes dibê ma em çi kin

Naxwe divê halo hebin
Ne bê jimar û pir dibin
Ne hindikê gelkî piçik
Bi her duyan bê sir dibin

Îro mirin hindik bûye
Ger zariwa hindik nekin
Yan kuştinê wê pir bikin
Yan xwarina pir peyde kin

Hew dikare peyde ke
Bêhtir ji halo xwarinê
Dadî û qencî va diçin
Bûye dema pêkarinê

Qadê bi postan par dikin

Ê xurt nema qadê didê
Sed sed mirov serjê dibin
Da ku neyar hinkî bidê

Her kes niha zana bûye
Ta ku diçin heyv û stêr
Lê em pir in ax hindik e
Hin şerpeze hin ser bi zêr

Tevlî evê zanatîyê
Mirov ne hewqa pir bûye
Axa me wê li gor me ba
Wê dil biba wek pertiwa

Her kes bûba têr û tijî
Wê qut biba ev dijminî
Wê pir biba kêf û xweşî
Birçî nemana ji binî

Çaxê hinek têr û tijî
Birçî hebin hember ewan
Xweş dibe rengê reşî
Tevde yek in can û rewan

Ew dojecha hember buhişt
Hin herine wê hin herine vê
Ger ez herim alê buhişt
Hingê dilê min bû kevir

Jehrê bixim vê xweşîyê

Ku ez bi kêf ê dî bi kul
Ez dê çilo sêvan bixwim
Ê dî bixwin tirh û çiqul

Dîlan çî ye ku ez li wir
Hember ewan şînan bikin
Zêr û cilên narîn çî ne
Ku hin li wir pînan bikin

Daw ji bo cîhan heye
Wê carekê wêran bibe
Heta mirov tê da hebin
Bona çî wê dêran bibe

Dema cîhan ji ber xwe çû
Ne gazina ji hûr û gira
Heger ku em xwe berze kin
Xwelî li ser me porkura

Divê cîhan li gor me be
Da em ji wê giş têr bibin
Şêrîn gîrsa pir bikin
Bi xeml û sîm û zêr bikin

Posat bidin zanebera
Da hiş nexin ser zariwa
Çav têr bikin fermankera
Da hew bixwin van patiwa

Hindik û rindik çêtir e

Pirê bê sir her bê ked e
Ger tu hinan derman bikî
Destê ewê dî bernede

Mirov mirovan pir dike
Her nexweşan derman dike
Bo çî ewan birçî dike
Bê hêvî û erzan dikî

Alîkî tu ava dikî
Alîkî dî wêran dikî
Ger tu xwedîkî hin kesan
Hin rebenan dêran meke

Hinka nekin şûna hina
Ber em bi hevdu re bijîn
Em bo hinan nerm in çîma
Lê bo ewên dî em gij in

Vêca ditirsim çêbibe
Cenga gilokê can buhêj
Ma kî heye derman bike
Dema dermandar bûye gêj

Ev xweşîya bê jor û bin
Hew xweş dike cerg û dilan
Hingê stemkarî pir e
Em bûne pingara kulan

Derdên evî çaxî pir in

Lê yê me kurdan pirtir in
Em têne kuştin bê guneh
Her kes ji me guh dibirin

Cîhan bila wêran bibe
Ew jî bibin wek me reben
Ma wê çima ew paşe bin
Lê em şivan in bê kepen

Em xwe bi xwe wêran bikin
Em dê ji kê gazin bikin
Ger em stûnê bikine qet
Em dê çilo bazin bikin

Xwezî me çaxek dîtiba
Tiştê me gotin çêbiba
Winda biba zor û stem
Destê neqencan jêbiba

Hey dil gidî de bes e
Rista mi gelkî bû dirêj
Tîrsa min e yê xwendevan
Tê de bibe dilsar û gêj

Hey merdê cîhan

Hey merdê cîhan vî çaxê rohnî
Vî çaxê pir deng ma tu çî dixwazî
Hew çendî navê bi vê hewarê
Bi kefteleftê her tu bibazî
Ne hewqa zorî ne stemkar î
Ne jî bindest î bê çeng û baz î
Ne tenha bo xwe ji bil hevalan
Bikin kept û left ji bo serfirazî

Ger tu zana bî her kes zana ye
Bi rêz û ayîn rengê te zanin
Heger tu sax î kes mirî nîne
Bi avê xwarin tevde bi can in
Kes kêmtir nîne tevde mirov in
Lê hin xizan in hin xan û man in
Mirov ger yek bin ji Adem û Hewa
Tevde bira ne li hev bibanin

Li cem Hêzdan bi parzîtî nîne
Her kes mirov in kolên Xuda ne
Mirov jî hov in bi hoş û hindîş

Di berîya hovan pêşî gihane
 Çaxê ku hiş çû tiştekan namînî
 Em xwîn û goşt in rengê giya ne
 Kurdên me dibêjin her can diarin
 Ma yek bi can e yê dî bacan e

Nijad nijad e ziman ziman e
 Kes bavê xwey reş bê biha nakî
 Bavê hevalan bik wek bavê xwe
 Hingê dizanim tu jîr û çak î
 Cîhan hindik bî yan pir fireh bî
 Tevde bidin hev her yek parçakî
 Sînoran deynin bi rast û rohnî
 Her gelek bigirin şûna birakî

Xuya ye ev dem çaxê gela ye
 Berîya her tiştî divê bicih bin
 Lê piştî vêre yek şer çênabî
 Ber hin ser tazî hin jê bi rih bin
 Her hin dixwazin tiştê kevnare
 Ê hin dixwazin bi tiştên nuh bin
 Ne rabin hevdu ji bo kevin û nû
 Herin ber bi hev ned rengê jih bin

Ev goka qadê ya keskî nîne
 Divê ku her kes li ser wê şa bî
 Dil gelkî zor e tiştê dixwazî
 Bi kotek û zor wek wî çênabî
 Tu ji bo canê xwe bi vê buhiştê
 Rengê te her kes divê wiha bî

Ger hiş bibin yek li vê cîhanê
Ev zor û kuştin wê tevde rabî

Mirov çî bixwazî hûn dil neşikînin
Tiştê bi kêr bî ji bona jînê
Ber ziman pir bin ber sînor pir bin
Wê tev bibin yek piştî mirinê
Rindî û xoşî nazî û şengî
Hûn gelkî çêkin li gorî vînê
Ji bona ola ji bona çola
Ji bona rêza nedin hev kînê

Tiştê hûn çêkin tiştê hûn bêjin
Tiştê bixwazin ber neb zorê bî
Ber hin bi hin bî ber bi nermî bî
Ber bi axaftin ber bi dorê bî
Kî bikî zorê tev wan girêdin
Ku hê nebû baş ber bi kêrê bî
Ne l` gor dilê we tişteke bê gotin
Tev lê bibin hûr gotina kê bî

Mirovê cîhan ma tu nabînî
Çawa tu têr î kûçik birçî ne
Ger keysa wan bê wê te hilînin
Hingî kî karî desta hilîne
Va em dibînin ev mîr û paşa
Ên pir di pêşî jar û sêwî ne
Tev bi dilxoşî hevdu derbas kin
Ev jîn bi dor e em tev rêwî ne

Wiha namînî destê hev bigirin
 Berîya ku tarî bibî zora nûr
 Yan berî cîhan bibî deh parçe
 Em bibin ji hev hemî tar û mar
 Yan em nemînin li vê cîhanê
 Bidin zora me mêş û mar û mûr
 Ne l` îro meyzê ger tu hişdar î
 Li pêş meyzîne bi hişk û pir kûr

Meyzê li heyvê li van stêra
 Ji tiştê candar hemî bûn vala
 Heye ku pêşî ne vala bûn tev
 Ma kî dizanî serê hewala
 Ne gelkî dûr e cîhan jî wek wa
 Bibî germ û sar di piştî sala
 Nemînî yek can li vê cîhanê
 Çi heyfa mêran rind û şemala

Rê bidin zana hey mirovê baş
 Berî ji cîhan hemû bikin rev
 Reşî û xweşî tev bikin derbas
 Mêvan û mêvan çilo rabin hev
 Ne dûr û nêzîk hûn ê bela bin
 Çilo bî hey wê bibûrî ev şev
 Dil bikin sade ji bona her kes
 Bikin dostanî bi cerg û bi dev

Bersiva Ehmed Hisên

Heyran bira Ehmed Hisên
Hey xwendevanê pir çeleng
Şûn û kekê Ebdilselam
Bavê Ciwan kurdê bi deng

Ez her du çavan maç dikim
Pir bi rûyê kêf û geşî
Hem ez diramûsim rûya
Rengê biratî bi xweşî

Zanim bira tu xortekî
Qenc û delal û zane ye
Tu bi kurdî bûye xuya
Hem nav û dengê te heye

Min tu ji zû de nas kirî
Ez te dikim dost û xwedî
Lê tu ji min pir sil dibî
Tu her li min nabî kedî

Te ji bo kurê min heşkerî

Ew gotina hûr gotiye
Lê ez nizamim bi dila
Ev gotina te bo çî ye

Tu dibê rêya min girtiye
Ez zû zû dev jê nagerim
Yan jî bi yek rêça xuya
Ez bê giyan û bawer im

Bawer bike Ehmed ji min
Her çax û dem ez wek xwe me
Ka çend civatên kurd hebin
Ez li tevan her ewle me

Kî kurd hebî ez pê re me
Ez ji kesî nakim ti gir
Ez berberî navim bi dil
Hember kesî nakim ti cir

Rast û çep û hem nîvenişt
Tevde li ba min wek hev in
Kî bî ji bo kurdan bikî
Em ji kesî her narevin

Ez her xwe naxim nav kesî
Ez her divim kurd bibine yek
Heyran bibim bo wî kesî
Bo kurd hilînî dar û çek

Ên ku li ser difnên çiya

Şer berberî dijmin kirin
Ên ku di ceng û rencîyê
Salên xwe tev bê kêf birin

Û ez li malê pal didim
Min tişt nekir bona welat
Çawa ez ê bêjim ji wan
Bêhtir dikim kar û xebat

Derdên me kûr û bê bin in
Dijmin li kurd bûye siwar
Hê em ji hevdu nagerin
Ax û gidî sê sed hewar

Kurd bûne bîst û çar kerî
Tevde ji bo hev dijmin in
Kînê ji keskî nagirim
Tev xizm û hem zarê min in

Ez ne li dûv rast û çep im
Ez kurdekî dil bê xew im
Bo kurd dixwînim roj û şev
Xweş bilbil im rengê kew im

Lê yê ku xwîna xwe bidî
Nabî wekî kurdê li mal
Ê nû bi cengê radibî
Nabî wekî yê pîr û kal

Ehmed bes e ev bersiv e

Tu bîz nebe ji van gotinan
Bawer bike dostê te me
Tu guh nede peyvê hinan

Ez kurdekî dilsade me
Guman neke bêjim derew
Her kes li ba min wek hev e
Gelkî dirêj bû êdî hew

Sedê bîstan de çêbûm

Sedê bîstan de çêbûm di sala sih û çara
Tenê ez bûm ji dêkê nebûm hînî ti kara

Bavê min Mela Yûsiv navê mi kiriye Nûrî
Ez çêbûm li Hesarê li nav êla Dekşûrî

Gundê bavê mi Hêşterk bi êla xwe Hevêrkî
Şaxa wî Alik a ye wî deng daye wek şêrkî

Etmarka bavikê me kurdên êla Kercos im
Wan kevirên Hesarê bi du lêvan dibosim

Navê dêka min Xanim heyran im bo navê wê
Melê Êlih Resûl e xweş seyda bû bavê wê

Ew jî kurdê Xerzî ne paşê bûbûn Bişêrî
Bûbûn xwedîyên pirtûkan xwedîyên mewdan û bêrî

Zarê min yê aşît e em kurmancên Torî ne
Em rêçik Şafiî ne misilmanên Sinî ne

Çaxê nû hatim Sûrî salên mi bûne pazdeh
Mi jin anî di çaxê jîna mi ketiye nozdeh

Mi xwendin kir li gundê Şêx Ehmedê Xiznewî
Jin dane min bi miftî kurê wî yên Xusrewî

Ez pey de bûme mela li pênc gundan digerîyam
Şeş zarokên min çêbûn ji gundan ez vegeerîyam

Qamişlo bû cihê min kurek ji bo min çêbû
Bûn çar kur û sê keçik jîna mi sih û sê bû

Salê mi bîst û hijdeh heta niha li vir mam
Xwedîyên min tev li jor in xuh û bira û pismam

Hijdeh salên mi çêbûn evîndarê welat im
Davêjim ser bi kurdî ji dîlokan bihatim

Belê karê mi nîne seraser ez xizan im
Ji vir pê de çilo bî Xwedê zanî nizanîm

Evîna welat

Evîna welat gelkî tu zor î
Ez nadim welat bi çerxê jorî

Hesar ji bo min gelkî şêrîn e
Lewra dê û bavêmin li wir mirî ne

Bavê min jê re dibêjin Yûsiv
Navek şêrîn e wek dims û hingiv

Melakî hêja bi nav û deng e
Cîhan derbas kir bi kêf û beng e

Ji Hêştrek hat û li wir mela bû
Bi xan û mewdan gelkî xuya bû

Diya min bi min gelkî biha ye
Navê wê Xanim qîza mela ye

Jinek xwendevan pir şeng û nazik
Ne dîbû rencî ne kar û tavik

Gundê wê Êlih deşta Bişêrî
Cihê gamêş û mêşin û bêrî

Bavê wê Resûl melakî hêja
Xwendin û zanîn wî her dirêja

Xuh û birader xwedîyên me tevde
Mirin li Hesar tev di ber hev de

Ez li Hesar çêbûm ji dê ra
Dîya min zû çû fermo ji Xwedê ra

Hîn ez biçûk bûm bavê mi jî çû
Ez mame sêwî min bîr dibir nû

Bavê mi navê min kiriye Nûrî
Lê ez şikestim helez bihûrî

Hevêrka bo min êl û nijad e
Bo çêbûna min Hesarê qad e

Bervangeha min dibêjin Kercos
Didim pesnê wê bi kêf û kolos

Şehra me Mêrdîn li Kurdistan e
Tirk li wan îro dikin ferman e

Hemîd û Huseyn ji bo m` bira ne
Mihemed Ehmed her sê bira ne

Nezîr di gel wî Mehmûd bira bûn
Seîd bi wan re tevde cuda bûn

Ji cîhanê çûn her sê xuhên min
Yek jê Neîma çav û guhê min

Behîya yek jê ya dî Zibeyda
Sekîna sax e berê bû peyda

Jîna min çardeh gihame Sûrî
Çi hat serê min ji destê dûrî

Gihame Xizna Şêx Ehmed sax bû
Bi nav û deng û bi xan û cax bû

Piştî şeş heyvan Ehmed cuda bû
Kurê wî Masûm li pey wî rabû

Min li Til Marûf xwendin kuta kir
Evîna Masûm dilê min şa kir

Masûm di hingî jin ji mi`r anî
Kete ser piştîm karê cîhanî

Li min bû peyda evîna welat
Zimanê min bû Xabûr û Ferat

Bi zarê kurdî min kirine taxe
Serûk û dîlok wekî diraxe

Evîna Masûm evîna welat
Bi hev re kirin gelek kêferat

Evîna welat bêhtir dibû xurt
Masûm dilê xwe hinek ji min girt

Min melatî kir pey de li gundan
Bûme bîyanî di rengê kundan

Masûm jî pey de çû ji ser cîhan
Ez bûm bi zarok bûme perîşan

Gerîyam li gundan nebûme dilxweş
Qirdê mi kor bû bextê mi bû reş

Me dîtin gelkî derd û xizanî
Tiştê xwe dan tev min bi erzanî

Xwendin mi hew kir bûme belengaz
Bûne şeş zarok ez bê per û baz

Hatim Qamişlo destê min vala
Guh neda ser min keskî ji hevala

Ji ber neçarî ez ketime xanan
Hişê min tev çû ji derd û janan

Nedî min nermî va bûme navser
Bi jarî va çû jîna min yekser

Hêzdan ji bo min her tu serdar î
Tiştê tu dixwazî her tu dikaî

Zanim sirûdan pir xwendevan im
Bi zarê kurdî ez pehlewan im

Lê dikim nakim her ez xizan im
Ez di vê mat im ez pê nizamim

Lê ji vir pê de li min winda ye
Çi bê serê min ji cem Xuda ye

Tevlî van derdan dikim xebat e
Ditirsim bimirim negihêm welat e

Ê divê welat ew ma bê cîhan
Birçî û tazî tî û perîşan

Zindan û lêdan girtin û kuştin
Tirs û dilêşan wî ji xwe r' hiştin

Dost dibin hindik dijmin dibin pir
Jîn dibî derbas hemû xirecir

Yan wê ew bimirî di rengê bazan
Yan wê di jînê bigihê nîyazan

Gundê Hesarê

Hey felek jarê gundê Hesarê
Cihê govend û rîs û qesarê

Gundê Hesarê rakûr û kevin e
Cihê dolab û jendin û tevn e

Xuya ye pêşî bajar û şehr e
Lê di rabûrê bê nav û behr e

Pir gundên kurdan bi vî rengî ne
Çi ku ji zû de ew bê xwedî ne

Heye li Hesarê Şewqil medîne
Yanî dibêjin Sûqil medîne

Sûka bajêr e bajêrê pêşî
Lê niha gor in dil pê diêşî

Hem Sitî Qalya heye di berde
Yanî xatûn e nazik û xerde

Cihkî dî dibêjin Mesîla mîran
Lê hebûn pêşî malbatên mîran

Şikefta Qîza Qiran li wê ye
Xuya ye Qiran ji xelkê wê ye

Her wekî lê ne gorên xudanî
Heye Şêx Sior li alê banî

Heye Şêx Yaqûb hawîr wê dar in
Gor û kupa wî gelkî kevnar in

Mizgefta jorî av tê de nîne
Ê ku ava kir kî zane kî ne

Cihê kevnare yek tirbe saz e
Yek tê de mirîye mêrekî baz e

Hê jî pir mane nikarim bêjim
Di bîra min tîn xwînê dirêjim

Hesar serkana çardeh gunda ye
Va ez ê bêjim hejmara wa ye

Basyat û Babnîr tevî Silêbîn
Himedi Dazwan tevî Qemerîn

Bagas û Kilyas Qesrik û Berreh
Qerqat û Mezr û Tilhesen Şêrşeh

Çola Hesarê avik û çan e
Cihê wê deşt e hawîr çiya ne

Yek çim û hopê zinar û sirtê
Yek Şêx Sior e jê bayê kur tê

Parêz û rez lê bi hingê deng in
Devî û dar û hej û êzing in

Kurdên Hesarê pir mêr û baş in
Lê ji bo welat gelkî li paş in

Hingî bi hev re bi berberî ne
Nema kurd zanin dibên em kî ne

Weqûf û rêzan gelkî kevnar in
Govend û kêf û pir şadîkar in

Di rojên cejnan gelkî dilfizin
Hin jê zarok in hin xort û qîz in

Qîzik bi morî bi xeml û xêz in
Diçin dîlanê bi rist û rêz in

Dîlok digotin bi qîr û gazî
Bin dara gwîzê ya mala xazî

Hingî biçûk bûm dilê min xweş bû
Tevlî zarokan dêmê min geş bû

Ez ji bîr nakim rojên zarokan
Yarî û larî kêf û çîrokan

Mala kêxo ne axên Hesarê
Çawa em nakin qîr û hewarê

Çawa tev kurd in kurên kurda ne
Îro bindestê darên tirka ne

De rabin rabin hey kurdên cengî
Li kurdan rakin qîrîn û dengî

Hesarê bikin bajarê kurdan
Zû berdî tirkan ewan zigurdan

Hesarê bûye xwedî deng û jîn
Lewra jê rabûn ên wek Cegerxwîn

Ji pêşî bêhtir navê wê rabû
Di rabûra kurd gelkî xuya bû

Bijî Hesarê bijî Kurdistan
Bijî kurdên wê ew bax û bistan

Hey Xudan şahê mezin

Hey Xudan şahê mezin hey sermiyanê serweran
Hey şehînşahê firîştan qad û asman û zemîn

Hey kesê ku nan didî her kole û her canweran
Hêvîya qenc û gunehkaran şahê vîn û ne vîn

Ê ku darê hişk bi pel kî yê ku mirîyan radikî
Her tu yî hey şehriyarê bê guh û çav û livîn

Roj û istêr û heyv û ax û derya yên te ne
Tev li ber te sernixûn in tev ji tirsî te hejîn

Ê bilind û daketî yê birçî û têr bi te ne
Kêf û ken tu çêdikî hem bi te ye şîn û girîn

Vê cîhanê tu dikarî şên û yan wêran bikî
Tu dikarî şad bikî dil yan bihêlî tev birîn

Her çî ku heyîne ew li ber te qey çî ne
Ger bidim ber te heyînê her heyîn nabî heyîn

Ceng û haştî germ û serma tev bi fermana te ne
Dijminî tu çêdikî hem bi te ye arê evîn

Gawir û bêol û qencan tev tu tînî ser cihan
Va bi destê te ye herdem kuştin û çêbûn û jîn

Naxwe tu li gunhan nenêre hey dilovanê mezin
Rencîya ku hate ser me zû ji ser cîhan hilîn

Ev giyayê nerm û nazik hîn di nîv jîna xwe de
Tev ji dest baran û avê hişk û zer bûn herivîn

Dehl û mêrg û zab û kanî tev ziwa bûn hey Xuda
Ev gulên rengîn û nazik tev ji tîna peritîn

Berx û kar û ga û gamêş tev çivîk zarî dikin
Tev dixwazin ji xwedanî ku giya nû rabî şîn

Herçî zaro yextîyar û kor û êşvan û xizan
Hêvîya avê dikin hey padîşahê nazenîn

Hey Xuda nêz gelkî har e kî bi wê re berber e
Barekî gelkî giran e zû ji ser kolan hilîn

Li giya meyze bike ferman bila hewran şil bikî
Ba û baran bi pîrozî tu li ser me biweşîn

Tu bi her peyxemberan kî hem bi yarê wan teva kî
Hem bi bavê Fatîma kî zû tu baranê bişîn

Tu li gunhê me nemezê em gunehkar in şehim
Tu bi qencî ji dilê me vê kulê dîsa derîn

Bi belengazî me nemirê me bi te bawer heyê
Bide ber me tu rêya baş me ji gunhan vegeîn

Qencî û rindî dizanim her deman karê te ye
Kanî para me di îsal em li derîyê te civîn

Em xizan in bêkes in îro li me meyze bike
Hey Xudan tu van mirovan bi dilê xweş vegeîn

Ti Xuda nînin ji bil te em bi wî gazin bikin
Êdî meyzê çî dibêjî tu li cem xwe wî bibîn

Mirina min

Gelî saxan ji we min xwestî oxir
Gelî mirîyan ji bo we bûme hogir

Heger hûn bixwazin kanî kî me
Ziman kurd im bi nav Mela Nûrî me

Bi kurdî min gelek ristik nivîsîn
Gelek xweş bûn li nav kurdan dîsîn

Ejî kurd im nijada min jî kurd e
Bi kurdî lew nivîsî min di vir de

Hevêrkî me di pêşî Alikî me
Li ser kurdan gelek caran girîme

Li gundê Hêstrekê bavê mi çêbû
Heye Êlih dîya min her ji wê bû

Diya min Xanim e bavê mi Yûsiv
Çi şêrîn in li ba min şîr û hingiv

Ji dê û bav û xwe re çêbûm yextiyarî
Ji nav Dekşûrîyan gundê Hesarî

Bi benda xwe Sunî me ol misilman
Bi rêçik Şafîî me piştî Quran

Dikim bawer bi Mihemed bi Yezdan
Dizanim sax dibin dîsa xwedî can

Bi salê xwe niha çil û sisê me
Mirin wê bê ji bo wê her li pê me

Ji wê çaxê ku Îsa nû ji dê bû
Hezar sal neh sed û heftê li pê bû

Şeşê dî jî tu berde ser ewan de
Me ev danî serê heyva nehan de

Şerê Barzanîyê kurdan li dar e
Dilê min pir bi kêf e wek bihar e

Kevirkî xwe min anî lê nivîsî
Ji bo ku her di ber min de bilîsî

Bi latînî bi tîpên dest mi danî
Ji bona bête xwendin ew hesanî

Ji bo ev zar nebî winda ji cîhan
Di çaxê kê m bibin pirtûk û dîwan

Çiku zarê me pir şêrîn û rind e
Bi deng û nav e kevin û serbilind e

Ji Sarê min go meyzê binêrin
Dema bimirim di ber min de veşêrin

Nizanim ka bi rastî wan wilo kir
Ji bîr bûye li pey min wan çilo kir

Heye ku hin bibînin wî bibin dût
Heye dijmin bibînin wî bikin hût

Heye ku ev kevir winda bimînî
Heye dostê me kurdan wî bibînî

Heye ku kurd bibînin wî bikin maç
Bi pîrozî bipêçin wî di nîv paç

Ew ê xweş zanibin ku dem dirêj in
Bisojî dil ji çav ronik birêjin

Bizan pûşîya wan gor û kêl in
Dilê keskî li cîhanê nehêlin

Xwezî ez pey hezar salê niha de
Bipeyvîma di jêrî van heda de

Min û wan beng ji hevdu re bigota
Bibûna xweş dilê me hem bisota

Me zanîba çilo hatim çilo çûm
Çilo bûm goşt çilo bûm ax û hem qûm

Divê herdem ji bo mergê şiyar bim
Niha sax im mirin da bê li kar bim

Wilo min got belê ya dil ne ev bû
Nikarim wê bibêjim ev bi dev bû

Bes e ev sih û yek malik dirêj bûn
Kesê ku wan bibêjê pê re gêj bûn

Çiyakî bêkêf û pûnijî

Çûm çiyakî sernixûn her çî tê de dar û rez
Sed seda qîzik borîn ser di ber de mû gevez

Çav bi hêstir dil şikestî tev bi axîn û keser
Lek bi lek leşker bihûrîn wek bihokan bûne zer

Tev bi xurtî her du lingên xwe li ser qadê dixin
Wek birûska agirê geş tev bi hev re pêdixin

Rast û çep tevde dibêjin saz û ney pir lê dixin
Xweş dikin mişqê bi kurdî kî bi hiş bî jê dixin

Top diberdan bûye dûman hew xuya bûn heyv û rok
Ser serê wan bûye sîwan pêl didan ristên firok

Nêrgiz û gul ketine qalik çilmisî bûn gangilok
Pir dixwendin dilşikestî bilbil û çûk û kevok

Gul bi destê qîz û xortan rengarenga min didîn
Sernixûn û gav giran in tev dihatin dilbirîn

Tevde rawestîn çem û av hew didin deng û xuşîn
Çol dinalîn wek mirovan tirhikên daran weşîn

Kî dihatin min didîtin kes li keskî nanerî
Her wekî çûkê di davê pê şikestî bê perî

Tevde çavsor û bi hêstir wek pilingê hingirî
Gund û bajar bûne tarî tê ji wan dengê girî

Çelq li cîhanê dirabû qad û asman bûne sor
Rê nema bû ji mirovan war û cih pir bûne zor

Rengerenga çek li wan bûn pembe û narinc û mor
Min ji şewqa xîşr û xalan hew xwe dî ez bûme kor

Hin bi xîşrê xwe dihatin dev ji dîlanê qerîn
Hin ji karê xwe dihatin hew li malê vegeîn

Hin ji xew tazî dirabûn hew li hevdu dinerîn
Tiştêkî dijwar bihîstin qey ji nişka bûye şîn

Min çî tiştê ku didîtin tev di cih de bûne xwar
Koh û lat û burc û xanî kumbir û teht û zinar

Sehw û tirsê ez digirtim xwîn û can tev bûne sar
Dil ji min çû dîn û har bûm çû ji min qîr û hawar

Min dî wê hin tîn ji wê de rû bi xwîn û hilkirî
Piştî wan re hin dihatin dêm û gerdên zêvirî

Qîz û xanim pir dihatin sor gulî tev jêkirî
Hêstirên reş têne xwarê ji du çavên kilkirî

Dest û laşan hin dikin gez bi diranan didirin
Hin bi êrîş têne biskê wekî pembû veçirin

Hin bi kulman têne sîngê wekî hovan dizirin
Hin cilên xwe diçirînin parçe parçe difirin

Hin bi kulman toz û axê bi serê xwe dadikin
Hin dizûrîn hin dikûrîn bi hewarê ba dikin

Hin hîzar û doşîyên xwe bê fedîbûn radikin
Hin ji qehra xwe disojin pûş û ar û ka dikin

Hin dinalin hin dikalin hin xwe davêjin çeman
Hin dikin tif li qidoşê xwe di van sal û deman

Hin dibêjin em hemî çûn hîm ji bo kurdan nema
Hin dibêjin dijaminê me bi ser û destê xwe ma

Zariwê şîr hin dihêlin pey hevalan tên bi bez
Dev ji malên xwe diberdin bê xwedî man bax û rez

Tev dizanin bê çî bûye yê nezan her mame ez
Her du çavên min rijandin ronikên rengê terez

Min berê xwe ber wan da min go bêjin zû gidî
Ev çî sosret nû xuya bû min bi çavê xwe didî

Ê ne pola bî di cih de wê ji nişka can bidî
Hey hewar e min çî xwest û min bi çavê xwe çî dî

Ma gelo rûs û Emêrka têne cenga vî gelî
Lew ku wek pêla dirabin xwîn di cergê wan kelî

Qumbela jehrê bela bû wê mirov bibine xwelî
Ka de bêjin bê çî bûye zû ji bo vî çepelî

Şapeya Nûh dîsa çêbû av li cîhanê rijî
Yan Sîbîrya bûye havîn berf nema tev buhijî

Yan gelo baran nemaye lew cîhan tev birijî
Yan gelo Çîn hate cengê her welat bûne tijî

Yan Xwedê bakir go rabin bûye cîhana duyem
Yan gelo hindik ji mer ma ku nemîne sal û dem

Yan hinek rabûn ji gorê em dikin tev herine cem
Yan cîhan tev hate kuştin lê tenê her mane em

Yan cîhan tev bûye dijmin têne kurdan roj û şev
Lew ku bêhna wan çîkî bû tev ji tirsê ketine hev

Wê herin kû tevde îro wê bi kur de bikine rev
Ev çî tişt e bûne gerdan jê ziman û zar û dev

Nû digotin hey hevalo em nizanin tu kî ye
Em nikarin bo te bêjin bê çî çêbûye çî ye

Ka tu dost î tu neyar î tu mirovek rêwî ye
Ew hemû tiştê te gotin kurd ji wan bêhêvî ye

Tiştêkî meztir ji wa ye tê niha pê zanibî
Ger ji ber derd û kulên me tu bi ber me hatibî

Ez nikarim bo te bêjim ger tu wek çavê mi bî
Em ditirsin ku tu bimirî ger tu naskî bê çî bî

Her wekî me tu bibûre lê nepirse hey bira
Xweş bizane ku vemirtin rohnî û mûm û çira

Em di tarê mane sêwî tev li ber destên guran
Em ditirsin ku neyar bê me bixê nêv agiran

Yek ji kurdan bûye winda rohnîya kurdan e ew
Piştî wî re em nikarin bi hesanî bêne xew

Cerg û canê me werivtin her du gurçik bûne dew
Jê re babet pir siza ye ev cîhan bo wî girew

Ew mirovên ku digotin min jî nas kir hê ji nû
Xwîn ji min tevde ziwa bû hoş û hindîşê mi çû

Hew mi zanî ka şiyar im ya di xewnê çûme kû
Min ji hindîşê xwe derxistibû wek leyland û dû

Ger bi saxî ez bibînim ya nebînim her we ye
Cerg û canê min birîn in ji evîne pê ve ye

Piştî mergê hem bi saxî dil bi wî pir ewle ye
Ger di şîna vî mirovî ez çî bêjim hê heye

Em hemî tên ku bi laşê wî xwe tev pîroz bikin
Yan bi axa ser dilê wî can û dil mîroz bikin

Yan li ser gora wî bakin bi xebatê soz bikin
Her wekî wî gote kurdan em li gor wî doz bikin

Hey hewar e min çî zanî wê ji kurdan biqerî
Ez dibêjim heye dîsa ku li kurdan vegeî

Hey dilê min tu ji bo wî bi hewar û keser î
Lew li ber çavê mi reş bûn qîz û dildar û perî

Dilbera min tu di gorê bike dengê xwe li me
Neke xeyd û sergiranî sermiyanê me ji me

Tu bi kêfê kî bixwazî ew bi şûr û bi rim e
Wê bicih kî gotina te bê çek û sol û kum e

Çawa Mem çû Zîn dihat û mir li ser gora ewî
Em jî naçin ta mirin bê me di vir de bê xewî

Her du cîhanên me pê ne em dikin pê peyrewî
Her çî bêjim tu wisa yî pir şepal û bedew î

Dilbera min va ez ê bimirim niha bigihême te
Çawa perwane diçî şewqê wilo ez tême te

Herî kengî cih û gora te ji bo min xêvet e
Hin ji laşê min giha te hin li vir bûye qet e

Yan ez ê bimirim ji ber xwe ya xwe ser jêkim bi dest
Kêf di jîna min nemaye dil wekî camê şikest

Ger hezar salî bimînim dê hebin serxwar û mest
Va ji cîhanê di paşî oxira jînê mi xwest

Xuhê jarê

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Keça gundî dilovanê
Te em xistin kul û janê
Şewata te li ber çav e
Ji bîr nakim te xopanê

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Keça karker hey bextreşê
Qirdê te çû ser kelbeşê
Dilkê te wek camê şikest
Agir giha xwîn û leşê

Xuhê jarê belengazê

Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Gidî derdê dilan har e
Wekî wî pêtîyê ar e
Li ber çavan xuya nabe
Mirovan pir dikî jar e

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Nekin gazin ji dildaran
Ji dildax û birîndaran
Nikarin dil bikin hefsar
Diçin rêza stûxwaran

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Heçî kurap dikin zoran
Li keçap û gulîsoran
Heta ku keç disojin xwe
Bi arê gaz û baporan

Xuhê jarê belengazê

Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Dema keçap ku hêja bî
Bila kurap çî hawa bî
Dibêjî ez te bernadim
Çilo wê kes bi te şa bî

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Dema keçap hinek kême
Kurê ap her dibê çê me
Bila yek wê ji xwe r' bînî
Çilo ez babetî wê me

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Mirovê paşketî waye
Li dûv pelpa û tola ye
Di dil wan de wekî pêşî
Dema serdar û kola ye

Xuhî jarê belengazê

Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Dema koletîyê rabû
Bi mafê xwe mirov şa bû
Keç û xort her du serbest in
Cîhan hawîr me zana bû

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Tenê em mane bê zanîn
Me tiştê kêr ji xwe r' anîn
Xwezî bi roja wekî xelkê
Ku em jî tev li hev banîn

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Dema rastî kurê apan
Li dotmaman nekin xapan
Bila tevde tevan bînin
Bixwin simbil tevî sapan

Xuhê jarê belengazê

Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Li te qey kes nebû guhdar
Welatê me bûne sersar
Ji bona her kesê bindest
Kedê nakin hewar û zar

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Xuhê hey nazik û bûkê
Were da em herin sûkê
Hemî xişr û cilan deyne
Li jêr û jor û neynûkê

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Xina tarî li porê ke
Zulf û tîtikan tu çêke
Ji ava sorgul û alal
Xunava çîçekan lêke

Xuhê jarê belengazê

Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Em ê nûka te siwar kin
Ji vî bajarî em bar kin
Biçin ber destê paşakî
Li bergaha wî zar zar kin

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Em ê bêjin stem rake
Bi şeng û haştîyê bake
Bila em jî bibin serbest
Me jî wek her kesî şa ke

Xuhê jarê belengazê
Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Ji nû her wê buhişta xweş
Bipoşe eprî û zergeş
Here cem wan perî mesta
Hilîne wan cilên xwey reş

Xuhê jarê belengazê

Şepal û dilber û nazê
Çima laşê xwe yê paqij
Te da ber agir û gazê

Min pir pîva

Mi pir pîva mi vala kir
Nekir xew min ji êvarê
Heta ku roj li min derket
Şeva min çû bi vî karî
Mi ava kir mi wêran kir
Di nîv dil de du sed carî
Şeva min jî pirî reş bû
Mi bazda bû ji wî warî

Hişê min her nikaîbû
Di paşî de çilo çêkî
Wekî laşê xurî tê de
Kiras deynî yekî lê kî
Dilê min pir digo rabe
Divê ku tu xwe serjêkî
Wekî şehtek heriftîbî
Yekî tenha xwe nû pêkî

Çiqa ez hûr dibûm tê de
Kulên min pir dihatin hev
Min hew zanî çilo çêkim

Bimînîm ya ji wê kim rev
Dilê min kel dida xwînê
Difûrî ew ji çav û dev
Ji xwîn û goşt û laşê min
Hina go ew hina go ev

Hina guman fikir ku wê
Bi lez dilber werê dîsa
Dilê min xweş dibû hingî
Wekî mûmê ji nû îsa
Hina go ew kete destê
Neyar û bê dil û pîsa
Di hingî dil dibû tarî
Dilê min jî diçû lîsa

Evan her du neyarên hev
Bi zorê ez dikêşandim
Yekî her kêf dida ber min
Ewa dî ez diêşandim
Ji bil van herduya yek dî
Mi dî hat û dirêşandim
Digo zû dev ji wan berde
Te ez tenha dibîşandim

Here cem dilbera nazik
Bi xurtî yan bi xîzanî
Heger çavê te dî dilber
Bi rindî yan perîşanî
Bizane ka çi çêbûye
Ne ew zanî ne ev zanî

Çi şîret bû gelek baş e
Nizanim rêberim kanî

Ez ê çawa herim Yezdan
Cihê dilber gelek dûr e
Di nava dilber û min de
Newal û çem gelî kûr e
Ji bil wan leşkerên dijmin
Li sînoran dibin çûr e
Ne çûk im ez di ser wan re
Herim lew pir dikim zûr e

Niha bû deh mehên min ez
Bi vî karî dikim derbas
Diçim virde diçim wirde
Ji bo xwe min nedî rênas
Ji bo pirsê diçim her der
Wekî dînan pepûk û xwas
Ji radyo min neberdane
Ne çîrok û ne deng û bas

Hişê min çû nema karim
Bikim pirsê ji yek merdî
Heye nû dil bibînê kêf
Heye bimirim bi vî derdî
Çima dilber tenê hiştim
Çilo wê dev ji min berdî

Seydayê Elî Termûkî

Hey hewar va xwendevanên kurd ji pêşî de hene
Ma çî bext e ku wiha winda ne herdem berze ne

Li Hekarê heye gundek jê re Termûk bûye nav
Yek bi navê xwe Elî bû deng ji wî bûye belav

Tu di Termûkê de çêbû li welatê Gurdîyan
Nav û dengê te bi kurdî wê bimînin man û man

Piştî pêxember bi çar sed sal di cîhanê hebû
Hê di hingî tu şiyar î kurd li ser bîra te bû

Te di hingî de bi kurdî reşbelek pir çêkirin
Bûne dermanê me kurdan bo me bûn dey lê kirin

Wê dema ku te zimanê kurd bi kurdî xurde kir
Xwendevanên fars û tirk û ereban wek te nekir

Ma nivîstên te ji kurdan kesekî hingî nexwend
Ma çîma piştî te kurdan xwe kirin deh par û bend

Ma çima piştî te re zarê me kurdan ave bû
Lê çilo zarê me kurdan ji binî bê nave bû

Hey Elî ma tu kurê kê bû xwezî min zaniba
Wey xwezî tu di vê demê pêşberî çavêmin hatiba

Ma gelo rengê xwe hêja te kurek pey xwe nehişt
Da welat dagirtiba wî ji nivişta têr û mişt

Ma çilo te di wê demê doza welatê xwe dikir
Kê di wî çaxê kevin bîra zimanê xwe dibir

Wey xwezî Termûk bax û gulistan û buhişt
Wey li ser gora te rûnin sed seda komê surişt

Wey xwezî Termûk bi çavê xwe mi carek dîtiba
Hê berî bimirim li bin darên ewê raketiba

Da vexwim qurtek ji wê ava ewê şêrîn û xweş
Da li ser axa ewê can û ceger tev bibine geş

Ma heye ku nas bikim axa cihê gora ewî
Da bikim heykel ji bona xwe heda wî bedewî

Wey Elî can û dilê min gorîya canê te bin
Her dema şop û nîşanên te li ser navê te bin

Hey Elî ma tu dizanî va hezar sal bihurî
Hê li ser wê qencîya te kurd li ser te digirî

Vaye çardeh sed bihûrîn ji dema pêxemberî
Em nizanin bê çilo navê te deynin ser serî

Te berî Ehmedê Xanî bi welat bîr biriye
Perdeya tarî ji ser me te berê vekiriye

Ax dil û canê mi ji bo te wekî beryanê birişt
Aferîn te ji bo me kurdan çêkirin rist û nivîşt

Ta niha keskî zimanê te bi serbestî nedî
Lê hêvî ji nû ve çêbibin bo wî xwedî

Xwendina te li Fransa bi Fransî çêkirin
Wan zimanê dijminê kurd bi du kêran jêkirin

Ji devê Basîl Nîktîn hê me nû navê te dî
Qencîya wî her li bîr e ez ji ber wî me fedî

Va mi nû navê te rakir hey Elî şêrê delal
Piştî min wê pir bimînî dest bidî destê heval

Her bijîn herçî kesê ku rastîyê bînî cîhan
Her li ser canê min û te qencî û şewqa Xudan

Şewq ji Termûk tê Hesarê Elî û Nûrî yek in
Xwendevanên kurd li her warî di herdem parçek in

Heşt girtîyên kurdên Sûrî

Kevoka şîn were bigire bi nuklê xwe nivîšta min
Kula min pir giran bûye bûye barek li pišta min

Nivîšta min mi danîne di wê de pirs û av û çek
Ji Qamişlo here Şamê li zindanan biger yek yek

Ji kurdan heşt li Şamê ne girêdane di zindanan
Ji destê hin stemkaran dixwin pir zor û lêdanan

Nîşanê wan ziman kurd in stembar û ceger zîz in
Ji çavê wan dibarî xwîn li ser dîmê ewan xîz in

Rûyê wan gewr û zer bûne wekî xelkê buhiştî ne
Nema zanin ku zarokê wan sax in an jî kuştî ne

Di ber kurdan de girtî ne çî ku pir dixwin zorî
Serî hildan go em vane ji bo kurdan dibin gorî

Kevoka min here cem wan nivîştê deyne ber wana
Gulavê kurd û Kurdistan bibarîne li ser wana

Ewê bigirîn ji çavê wan heger hêstir hinek barîn
Bixe şûşa ji mer bîne wekî ava gul û narîn

Em ê derman bikin tevde bi wê avê birînên xwe
Em ê hişyar bikin hingî nexoş û jar û dînên xwe

Di ber min de hezar carî here dest û pîyên wana
Bide mizgîn û şah dîlan li ser cerg û dil û cana

Bibêje wan heçî kurd in li ser we tev bi nalîn in
Ji nîvê gurçik û mêlak ji çavan xwîn dipalînin

Bila derdan nexwin yekcar li ser zarok û malên xwe
Çiku ew serfiraz in her li cem pismam û kalên xwe

Heçî mêrê ku hêja ne li benda êş û zora ne
Çiyayê ku bilind bî her li ser wî ewr û moran e

Xwedêkî hey kevoka min çilo bin tu wilo bêje
Gelê kurdî li ser wana seraser jar û hem gêj e

Niha zanim bi xwêdan in cilên wan pir qirêj bûne
Di ber bêhna kepînan de evên nazik çî gêj bûne

Bila potên xwe biguhêrin tevî bêhnê bi wan dake
Bi ayîna serok Barzan dilê wan girtîyan şa ke

Mirovên baş li cîhanê seraser tev li pey wa ne
Çi fermana ku hûn bêjin netirsin em hemû va ne

Serê wan pir bilind bûye bi navê xwe nema dimirin
Li cem kurdan pesindar in di zindanê çima gumr in

Dilê wan pir bi mîroz bî bila dêmên ewan geş bî
Seraser kurdên cîhanê dibên canê ewan xweş bî

Em ê tevde xwe gorî kin heger ku hûn neyên berdan
Bi hêvî me nekin gazin ji bo ku hûn neyên serdan

Çiku beisî stemkar in ji kurdan hûn kirin dûr e
Ji bo dîna we xweşmêran ji kurdan re ne destûr e

We pişta me şikand îro stûnê me herifitin tev
Belê kurd hê xebatkar e ji ber dijmin xwe naxî rev

Mirin herdem yek e êdî ji hêzdanî bikin lav e
Xwedê her beisîyan deynî bibin bindest di yek gav e

Kevoka min bipirse tu xweşik hingî bi rindanî
Ji kurdan re werê bersiv berî ku xwîn bibe kanî

Here cem serwerê Şamê here cem Hafiz û Telas
Bibêje hûn çima digirin mirovên paqij û gernas

Nezîr lawê Elî Yûnis di gel Deham kurê Mîro
Di gel Kenan Emînê Şêx çima girtî ne tev îro

Di gel çar qehremanên dî hinek dî jî di pey wan re
Ji bo ku van hinek qencî ji we xwestin ji kurdan re

Mirovê baş ji başan re heval û dost û hem yar e
Ne ku bi dev qencîyê bêjî bi dil pêxî kul û ar e

Heçî kurd in hemî îro di bin zor û kul û renc in
Heval û dostê Sûrî ne mirov in her kesê qenc in

Çi tiştên ew dixwazin hûn bidin wana bi camêrî
Berî bayê ewan rabî we bavêjin milê jêrî

Heçî girtin heçî kuştin ji kurdan re kedê nakî
Di nîvê agir û dojê bi azatî ew ê bakin

Heçî beisî dixwazin şer li ser wan hûn nebin guhdar
Dixwazin ku we bavêjin wekî kurdan ji kom û kar

Bijîn ew girtîyên kurdan di zindanên reş û tarî
Heta roja Xwedê bînî ji bona van kesan arî

Dostê me nîne

Hey bîrbirê îmal werin axaftina zorê bikin
Hember evê zora giran ka vê demê em ê çî kin

Qada me kurdan pênc qet e yek jî dest kurdan neket
Dijmin bi xurtî girtine kurd bûne kom û êl û çet

Cîhan di vê çaxa me de bûye du bendên pir giran
Her du ji bo hev dijmin in lê tev ji bona yê xizan

Rengê me kurdan yê xizan çaxê bivê azadîyê
Hew kes diwêrî heşkerî êdî kesek guh nadîyê

Parçek ji qada kurd heye Sovyet lê rûniştî ye
Çaxê ku dengê kurd dikî mîna te rûs tev kuştî ye

Hem hin ji rûsan ermen in ew her divên ku kurd nebin
Lewra ji ber ku fileh in herdem divên em berze bin

Qada me yî destê ereb çaxê ku em dozê vekin
Bo me ereb tev dibine yek mîna ku em kozê vekin

Ger em herin cem rojhilat nîvê ereb wa li wir in
Rûsî ji petrola ereb îro ji kêfa difirin

Hem jî em pir kêr bibin îro li cem şahê cihan
Hew kes dixwazin kurd bibin berwar û qonax û sihan

Navê me wê deynin bi lez ev komunistên serserî
Ne ji mislim û ne ji filehan hew kes me tînî ber derî

Ev şorevî bû pir gelan baş û seza û bicih e
Lê bo misilmanên cîhan pir pîs û renc û guneh e

Em dê ji bo çî şorevî bînin welatê xwey kevin
Em kurd misilman in hemû em tev xizanên wekhev in

Çaxê li roavayê dûr em ber bi Ewropa herin
Wê ew ji tirsê zer bibin bêjin gidî zû vegehin

Lewra Îran û tirk ji zû bo hin kesan bûne heval
Ka em herin cem kî kesê bêjin li ber derdî hewal

Mafê mirov wînda dîkin ev her du bendên zoredar
Benda sêyem tev dûvik in bo xwarinê tev bûne sar

Nû çêdibî bendek mezin bê nav û deng û qirqir e
Îro li ber çav hindik e lê bîr bibî gelkî pir e

Tevde di bin destan de ne zora cîhan pir xwarine
Vê gotinê tev bîr dibin karê cîhan pê karine

Hin jê li rojava dijîn hin jê li alê roder in
Em kurd di nîvê wan de ne tevde li hevdu digerin

Xwedîyê welat e yê kevin rabûr dizanî ku ew in
Bo maf û navê xwey berê hew radizin rengê kew in

Her dewletên pêşî ev in lew îro pir mane li paş
Lê wê demek nêzîk de bê dorê ewan bigihêne aş

Ev bend bi navê çarem e benda xizanan her ev e
Ev her sê bendên mey berê tiştê dibêjin bi dev e

Tev zorker û tev xwînmij in bona xizanan tev gij in
Her gotin û sozên ewan xapandin û kal û rij in

Tirk û ereb Îran hemû îro misilman in bi dev
Bo kurd û kurmancên reben tev dijmin in digihêne hev

Îran û Pakistan û Hind nijadê wan û kurd yek in
Dost in ji bo tirk û ereb bo kurd nikarin dev vekin

Va yên li rojava hemû hinkî ji yên dî çêtir in
Kêmasîyên yên rojhilat gelkî ji yên wan bêhtir in

Lewra seraser file ne zar û nijad dûrî me ne
Tevlî wilo hê jî dibên hin kurd li cîhanê hene

Kuştin ji kurdan qut nebû keskî ji wan guh lê nekir
Bex û pezên wan jî hene keskî wilo ser jênekir

Lê rûs û îslam û ereb carek negotin kurd kî ye
Hew çend ji wan ser jêdibin carek negotin ev çî ye

Îro ji ber herba ereb Îran li kurdan dinerî
Lê em nizanin rastî ye yan ew li xapan digerî

Ger ew bi rastî binerin mîna berê em ji hev in
Ger ew li xapan bigerin em dê bi kû de birevin

Hêzdan nehêlî bo ewê xapan bidî kurdên hejar
Heyf û mixabin ku ereb Îran li kurd kirine neyar

Em kurd divin dostanîyê kî bê bila wer sersera
Başê cîhan dostên me ne kî bî li her war û dera

Em dê ji rêzanê berê çêkin li cem xwe wekhevî
Lê em xwe nakin dijminê wan dewletên bûn şorevî

Herdem bizan ên qenc û baş ên ku li zorê nanerin
Wek Mistefa şêrê welat ên ku li parsê nagerin

Em bo kesî nabin neyar lê em li gor warê xwe ne
Em pir li dûv Mihemed in hindik yezîdî û file ne

Kî file bî wê file bî her kes wekî rengê xwe bî
Lê nav û nîşanê welat em hew dihêlin berze bî

Rêzan û tevdîra welat giştî li cem kurdan heye
Ger em li ber destê xwe bin dijmin hemû bêçare ye

Tiştê bi zor em hew divên ger şorevî yan bil ji wî
Ger dil nevê şîr û şekir dev parîya jê naciwî

Hey komizê her war û cih hey dewletên hûr û mezin
Îro li kurd guhdar bibin ma hûn ji bo çî dibezin

Xweş guh bidin van zarîyan hew guh bidin wan parîyan
Em ketine bextê wan kesên ku nas dikin xweş arîyan

Xwîna me jî gelkî rijî îro me jî rizgar bikin
Ger tehl û şêrîn ger çî bî rengê xwe kurd yek par bikin

Îran tenê çî bikî ji kurd karê me her nabî serî
Tev arîya kurdan bikin ber çêbibin pir gulperî

Bavê min

Hey dil çima tu hew çend evîndar û kularî
Her du guhên te pêl in şev û rojan şiyar in

Çima xew bo te nîne tu her deman dinalî
Salên te hîn ciwan in niha tu pîr û kal î

Ji te gazin ti nîne meger tu har û dîn î
Heye dilber ji bo te ji ber wî tu birîn î

Li ser bavê xwe dîn im şêrîn e pir li ba min
Hê nûka bîrewer bûm evîna wî giha min

Ez wî bi keskî nadim li ba min pir mezin bû
Belê çî bikim Xwedê kir jîna min pê re kin bû

Ez bûme sêzdeh salî ji ber çavê mi çûye
Kulê di rengê vê de li ser min hê nebûye

Nizanîbû mi hingî çî medh e babetê wî
Xwezî mi têr nerîba li ser qîyafetê wî

Xwezî hinga di gel wî ejî zûka mirîba
Yan ez bûba bi gorî mi canî wî kirîba

Belê ev tişt giran e ferman ji cem Xuda ye
Ew guh li keskî nakî ev tişteki cuda ye

Bavê min ez bi gorî gelek jana te zor e
Kizî nê didê dilê min ev agirek çî zor e

Hewar e hey hewar e heta roja bi can bim
Ji ser bîra mi naçî ez ê herdem bi jan bim

Ez im ji bo te yabo heta sax im bi heyran
Li bejna te di dil de dikim nêrîn û seyran

Xwezî tu sax bimana di gel vê rencîya min
Di hingî tê bidîta kêmi û qencîya min

Sondê dixwim bi Yezdan heger ku tu bimana
Min ê bi ya te bikira çî tiştê te bivana

Herê bav çî biha ne nexasim ên wekî te
Tu bavekî bilind î Xwedê her kêmi nekî te

Nikarim te bibînim ez ê pesnê te bêjim
Ji bo bêhna xwe berdim xwî nê ji dil birêjim

Tu hêja yî li ba min tu xwendakî bilind î
Yûsif ji bo te nav e tu pêşrewê di gundî

Dizanim tu mela yî ji bo gundê Hesarê
Melayê wek te kê m in li Serhed û li xwarê

Mirovek aştîyane di nêv welat bi deng bû
Gelek zana û jîr e zimandar û bi deng bû

Xwedî mêvan û ode bi hêwan û bi xanî
Çi merd û hem ciwamêr bi pîrî û ciwanî

Bi xanedan û xwarin şev û ro nan diraxist
Bîyanî kî bihata li cem xwe ew didaxist

Cihandar û xwedênas evîndar û dilovan
Jîna xwe kiriye derbas bi şahî û bi kovan

Bi şêxan re dibû şêx di gel zana mela bû
Ji axa re nebû kê m çî dermanê dila bû

Heyfa yê wek te yabo ji cîhanê cuda bûn
Cihê wan maye vala sparî cem Xuda bûn

Bizane ez bi heyran kur û kolê te Nûrî
Li ser te pir dinale şev û rojê dizûrî

Ji bo bavê xwe heyran heta sax im bi heyran
Ez ê pesnê te bêjim piştî tu bûyî wêran

Dilovan bo xizanan ji bo jaran heval e
Li her tiştî şiyar bû wekî şêr ew şepal e

Xwedî pirtûk û Quran bi mewdan û bi mindal
Xwedî keç û kur û bûk xwedî jin û cil û mal

Bi êla xwe Hevêrkî ji şaxa Alike ye
Ji gundê Hêştrekê bû ji bav û kalika ye

Te karîbû hilînî cihê wezîr û serdar
Ji bo her karî babet ji her tiştî re serkar

Tu yî şewqa Hesarê çi seydakî hunermend
Çira Dekşûrîya bû ziman xweşê wekî qend

Derbas kirin gelek dem di nêv gund û kelatan
Cîhan têra xwe dîbû bi tevdîr û civatan

Mûyên wî tev spî bûn salên wî bûne heftê
Bi merdî û bi şahî bi jan û kefteleftê

Berî pêncî cuda bû gihaye cem dîya min
Li gundê mey Hesarê di nêv ax û rîya min

Giha jin û kurên xwe keç û bûk û hevalan
Tevî nas û mirovan ciwan û pîr û kalan

Li ser canê te yabo bi caran sed hezarî
Di wê gora te şewqa Xwedê herdem bibarî

Dikim hêvî ji hafê di her çaxan û gavan
Bike zarî ji bo min bi heyrana du çavan

Xwedêyo zû bibînim ejî bimirim bi rindî
Ejî bigihême Yûsif bi kêf û serbilindî

Ez ê wî pir bimaçim bi kêf û şadîmanî
Tevî yê ku li cem wî heta em herine banî

Em ê çi bikin dilo jaro

(Li ser Peymana Saykis - Pîko)

Herê Saykis kurê bêcir
Herê Bîko hebana gir
We peymanek çilo çêkir
Em ê çi bikin dilo jaro

We qada kurd kire qet qet
Di hingê kurd bi xurtî ket
Ji hevdu re hemê bûn çet
Em ê çi bikin dilo jaro

Fransa hat û xwarî kir
Di Sûrê de gemarî kir
Bi kurdan re neyarî kir
Em ê çi bikin dilo jaro

Ereb hatin di konan de
Nebû xwarin di nêv wan de
Berî kurd bûne azad e
Em ê çi bikin dilo jaro

Dibêjin kurd ne Sûrî ne
Ne deştî ne ne torî ne
Ji nûka em li vir dîne
Em ê çî bikin dilo jaro

Belê rastî ew in ên dûr
Di van salan gihan Xabûr
Bi xizanî bi xap û şûr
Em ê çî bikin dilo jaro

Cihê kurdan evên pêşî
Dilê me pir li ser têşî
Me kuştin lê kirin kêşî
Em ê çî bikin dilo jaro

Seraser kurd li vir mane
Cihê Kîkan û Milan e
Heçî koçer berî wan e
Em ê çî bikin dilo jaro

Ereb hatin ji nêv qûmê
Stemkar bûn wekî Romê
Çî bê kêf bûn cihê çûmê
Em ê çî bikin dilo jaro

Heçî em kurd ji Bagok in
Xwedî nîsk û ceh û nok in
Jin û mêrên me tev lok in
Em ê çî bikin dilo jaro

Niha em tev bîyanî ne
Dibêjin kurd gelo kî ne
Hinek mêvan û rêwî ne
Em ê çî bikin dilo jaro

Divin em kurd li vir qir bin
Belê urban li vir pir bin
Bi deng û nav û girgir bin
Em ê çî bikin dilo jaro

Ereb anîn Cezîra me
Ti car naçî ji bîra me
Eve mûm û nedîra me
Em ê çî bikin dilo jaro

Esed Hafiz ereb anîn
Di nav gundên me de danîn
Ji qehra me li hev banîn
Em ê çî bikin dilo jaro

Cezîr pêşî cihê kurd e
Ereb hê nû ketin virde
Bibêjin kurd herin wirde
Em ê çî bikin dilo jaro

Cihê kurdan bi sed sala
Cihê bav û kur û kala
Ji kurdan wê bikin vala
Em ê çî bikin dilo jaro

Dibêjin kurd herin jêrî
Cihê bê av û bê çêrî
Kesê bê na nema wêrî
Em ê çî bikin dilo jaro

Em ê çawa gileh rakin
Li kîjan hisgehê bakin
Ti gawir jî wiha nakin
Em ê çî bikin dilo jaro

Ereb anîn ji rojava
Li ber Toros kirin ava
Pîyê kurdan kirin dava
Em ê çî bikin dilo jaro

Ereb tevde bi xanî ne
Di burcan de li banî ne
Ji kurdan re ti cih nîne
Em ê çî bikin dilo jaro

Çî kurdê çêbikî dîwar
Bi ser wan de dixînin xwar
Heger ava bikin deh car
Em ê çî bikin dilo jaro

Ereb her tişt li ber wan e
Kirîna wan çî erzan e
Ji kurdan re ne peyda ne
Em ê çî bikin dilo jaro

Heçî kurdê hebû cotar
Ji axa vir kirin bê par
Du bêşên kurd kirin bêkar
Em ê çî bikin dilo jaro

Bi ser kê de em ê bigirîn
Ji me hawîr dikêşin kîn
Nexasim tazîyê lêv şîn
Em ê çî bikin dilo jaro

Ji ber Ferat ereb hatin
Ji axa vir hemî mat in
Çî bê bav û çî berbat in
Em ê çî bikin dilo jaro

Xwelî bê ser dema bonan
Divê kurd nû herin konan
Ereb rûnin li belkonan
Em ê çî bikin dilo jaro

Divin kurd hew bixwînin tev
Herin nîskan bi roj û şev
Heger na wê ji vir kin rev
Em ê çî bikin dilo jaro

Keçên kurdan dibin qerwaş
Kurên xwenda dibin qerwaş
Ji bo kurdan vegeînin paş
Em ê çî bikin dilo jaro

Çi heyfa yê wêkî şêran
Bikin karê mer û bêran
Bi renc û kêmi û çêran
Em ê çî bikin dilo jaro

Bîyanî ber bibin rêvan
Li Qamişlo bibin mêvan
Bibînin kî dixwî sêvan
Em ê çî bikin dilo jaro

Werin Amûd û Dirbêsî
Diçin pûş û kel û rêsi
Cîgavê wan hemû pêsi
Em ê çî bikin dilo jaro

Ji dest kurdan cilên nû çûn
Tevî goşt û birinc û rûn
Hin û hin em diçin ber şûn
Em ê çî bikin dilo jaro

Di pêşî kurd hemû têr bûn
Jinên wan tev stû zêr bûn
Ereb hatin çî bêkêr bûn
Em ê çî bikin dilo jaro

Ereb rengê moxolan e
Şev û rojê li çola ne
Dilê wan tev ji pola ne
Em ê çî bikin dilo jaro

Ereb jî çav li tirkan kir
Wekî wan zor li kurdan kir
Dilê dijmin ji nû şa kir
Em ê çî bikin dilo jaro

Dibên dûr bin ji Kurdistan
Ji mal û gund û goristan
Ji werz û medreb û bustan
Em ê çî bikin dilo jaro

Wekî wan em stem nakin
Ti car em kuştinê nakin
Em ê herdem wiha bakin
Em ê çî bikin dilo jaro

Dema roja duyem rabin
Ti car başî cuda nabin
Bila agir ji bo wan bin
Em ê çî bikin dilo jaro

Em û ew tevde îslam in
Di paşî em du pismam in
Xwedê ev dil wiha da min
Em ê çî bikin dilo jaro

Dilê kurdan ji kûr nalî
Ji zora dijminan kalî
Xwedê bona me bî alî
Em ê çî bikin dilo jaro

Hey hewar e

Hey hewar e ev çî tişt e me di vê çaxê bihîst
Derd û janê me giran in me ji bo wê ev nivîst

Erebên ku her dibêjin em li dûv peyxember in
Ma çîma îro ji bo me her bi pîlan û ger in

Ev sedên salan bihûrîn em bi yek dînî dijîn
Ka çîqa xwîna me kurdan di rêya wan de rijîn

Vê demê dest dane gawir dîn kirin destê neyar
Zor û çavsorî ji wan re bûye doz û bîr û kar

Ew mirovê kurd dibînin dijmin û meymûn û ker
Hem ji bo wînda bikin kurd her dikin pîlan û ger

Navbera Dîcle û Feratê derdixin me bi dere
Navê gundên me guhartin ew dibê ma ji me re

Kurd kirin dîl û bîyanî bê dev û nav û xebat
Bê ziman û bê dibistan bê cih û kar û civat

Hem xizan û dewlemendên kurd kirin dijmin li hev
Pir ji ber hevdu dirabûn ji neçarî kirine rev

Rêçika Lênîn û Markis tev ji bo kurd çêkirin
Ya dilê wan ku bicih bû qerf û gotin pê kirin

Ka ji cîhan kî dizanî stemê wek wan bikî
Komunîstê wek qiran û gawir û paşa bikî

Gund ji axê me standin da bidin kurdên xizan
Lê ti nabê tev ji bo xwe dibirin rengê dizan

Her kesê bêbav û beisî tev kirin pîr û qiran
Pir civandin wan ji bo xwe zêr û mewdanên giran

Va dikin heftê hezar mal ji ereb bînin Cezîr
Wî cihê em tê de çêbûn lê mirin lê bûne pîr

Hew dihêlin ew kesê kurd xanîyan ava bikî
Ger li cem pêxemberê xwe gazî û lava bikî

Da ji sînorê welatî hin bi hin wan dûr bikin
Wan ji dîna ap û xalan paş û bê destûr bikin

Da di pey de wan li Sûrî bê bin û binyat bikin
Xanî û zarok û mêran agir û berbat bikin

Bo me kurdan nan û xwarin pir biha ye du qet e
Her li ber navê me kurdan xîz û nîşan û xet e

Da erêb bînin cihê kurd wek dema aşûrîyan
Tev de pîç in narewin ew li rêya bav û dîyan

Keça Mîtanî

Yek ji jinên Şahê Mîtanî paytexta Waşokanî

Keça Mîtanî Waşokanî
Salox ji zû de min jê hılanî
Ez çûm bibînim li banê banî

Çavê min pê ket bi keşx û rexş e
Qîzek dilovan gelkî bi texş e
Min go nedîrê tu min bibexşe

Ez ê bibêjim pesnê te rindê
Neke ji min bîztîyan bilindê

Lawaz û tîwal bejna te qozê
Sermed li ber min tuna me bozê
Li paşî teyman didim te sozê

Netrik û rêşî bûne terazin
Laşê te nola teylale bazin
Ger bibim tuxîn tu neke gazin

Mayinçe ermûş rengê melasê

Gulî nemamê mirqe bi tasê
Porê bi tezînê jale kirasê

Xwîster wenaqê tilîyê te mahî
Bezxa te da min min bikî şahî
Weqre nema min giham vî gahî

Murxê te lale enî bi zêrê
Lêvê te solyaz bisik bi zêrê
Morde rûyê te du çav stêrê

Nimû ye tewrik ez jê dibim dîn
Du çîm ji turme du pendê wek tîn
Difnê te nêlê kilonçe zêr çîn

Aska di bîşê tu terz û tatî
Narîn û şîlan li jorê şatî
Hafiwa Cûdî bo min tu hatî

Hey tete şûşê xilfa hinarê
Xinc û tirîtê zeben biharê
Tu yî danisqe rûje guharê

Sînga te ara tuncik bi lûlê
Mitêl û wala hewrî û tûlê
Hacî li gîso semen kagûlê

Ez bûme bê waq ji ber te holê
Şêpatî teya min tu yî li çolê
Bejna te şawol bilind û tolê

Li ser min hacî tu bûye çepxûn
Bes bike mêxe ez bûme zergûn
Kî dikî hunce ew in di zebûn

Pertax û puxtê tahîn û nazê
Ez bûm pilosîm li ber şîrazê
Sozek te da min bes e tinazê

Li dîtina te nebûm dûçare
Dirke nema ku bikim hewar e
Ez bê newa me bibînim çare

Ez dibim kirûş pir dikim negê
Wêla te bê şen têkmê te yengê
Ger ne pejêrî awir perengê

Çewr û qelew bûm niha ez dal im
Xwedî riwên bûm niha recal im
Tu nebe lalût ne gelkî kal im

Tu pîr newazî ez pût û lat im
Rewşa te gom e ez tê de mat im
Rade li ber min rebîme hatim

Bizeya lêva ez kirim tarac
Min kire tawis ger tu nedî bac
Ez ê xwe kur kim bi sabir û hac

Gelkî bi teşq im ji ber xumarê

Da mûske min girt li piştî yarê
Nêrî li tima min jê veşarê

Toya min çûye ez mame xopan
Ez hatim nadin li jêrî çopan
Ez bûme winda ji rêç û şopan

Tîfe ji tîtê davêje tîtik
Tîsika birha didî min tîşik
Ez dikim çextê da nebim êşik

Reza şêrîmê hew bike rezmê
Rexna tu ker ke guh bide bezmê
Bernede ser min êşa telzmê

Bêhna te yî xweş her wekî alal
Çîna û lîçan temezî û şal
Dengê te hênîk xulxula şîmal

Ji bo kulê te bûme tirncan
Hatim tu lîsan ji êş û rencan
Bûme piloxan ji destê xuncan

Heyanî delpê mêşin peloşê
Di rengê terpî her şîn dipoşê
Nebû qenefe tu min binoşê

Cilê wek zebeq qundera tîmanc
Tewras li min da ez kirim amanc
Ez û te tîz in kerr bike tiwanc

Taqî ji tafte peşm û biringê
Te ez tasandim wekî nihingê
Bes ke peroşê pence kalingê

Dirinc û dêwa keys li min anî
Ez kirim winda tu bi min zanî
Ji dehyebûnê te nedigo kanî

Nişmîleya min mamiza çame
Cawîd bi minî her tu ba me
Terane survan hinguvî came

Li dû meza te min dikir çopî
Da te bibînim li ser wî hopî
Laske bi min kir keça Silopî

Kurdekî baş im paqij tewar im
Tîştê tu bêjî bi lez teyar im
Xuncan im bo te gurec û xewar im

Zaxo hilîne ji ser terawin
Te ez hêrandim di çiqê hawin
Rikêf nehate em destê daw in

Gasîn resaye derkev ji odê
Ger em bi kîn in heyas û dodê
Em dê bidin te wêste û kodê

Pîyes bi min kir wê tole porê
Gava ku bê hiş ez ketime torê

Ez bûme serxweş bi êş û çorê

Digo sependo bes bibe serkeş
Tu min nabînî bê kuştin û leş
Li pêş te mane gelek demê reş

Min kir serê xwe peyva selarê
Denişt li min ket ji wê şiyarê
Şûna mi dî xweş li ber qenarê

Ji nû mi zanî ku ez ne xerc im
Ji bo nerînê hê dûrî merc im
Ji bo kirînê li bendî erc im

Pêjin cuda bû derge zû dara
Nav min û wê de xuya bû tara
Berşûn vegeîyam dilê min ara

Dil bûye agir

Dil bûye agir ez hew pê karim
Yara min kengî wê bê vê carê

Wey bavo ew çaxê xweş çilo çû
Dostê min bûye winda hey jarê

Çend heyvên sar û tarî min dîtî
Jîna min kengî digihê biharê

Ka çaxê rohnî ku min dilber dî
Çaxê rûniştîm li bin guldarê

Nav û dil tevde bûne birîndar
Hew karim bigirim dengê hewarê

Bêtarek nişka hat û li min ket
Hew hişt bigihême kêfa adarê

Hey cîhan qey min gelkî guneh kir
Ta ketime jêrî darê azarê

Çênabî bawer bo min bibînim
Rûkê sor û zer mîna hinarê

Sed xwezîyan tînim carek xuya bî
Destê zêr û bazin gerden guharê

Hey dilber bêje çî hat serê te
Pêjna te li baxan nakim neçarê

Gumanê nakim tu xwe veşêrî
Bo tirsî dijmin xurtî siwarê

Xweş zanim ku tu qîza şêra yî
Çênabî tu xwe têxî kewarê

Hey xanim bêje ger tu tenê bî
Ser çavan bo te tême beyarê

Dengê te nakim carek ji dûrî
Hey gerden gazê koh û zinarê

Leşkerkî rêke da em ji nû ve
Govendê deynin deşt û şiharê

Hey dilber dîsa koça xwe bîne
Textê xwe deyne deşta Hesarê

Şêrîn e berde îro tu çû kû
Kes nîne ku min têxî mitarê

Benda te mêrg û avî dinalin
Zer bûne tîrh û darên çînarê

Pîrek cazû ye tu pê nexapî
Haydar be gelkî li vê neyarê

Wê xwest ku mel ber çavê te reşkî
Dev berde ji weynên pîs û gemarê

Hey dilber tiştê paşî dixwazim
Navê mi deyne cem xwe ji parê

Cerg û navê min tevde werivtin
Derdê min êdî hew tên jimarê

Çavê te bo min carek nabî şil
Lê xwîna çavê min her dibarê

Guhdarê min be ez hêvîdar im
Her hingî ez qut nabim ji karê

Hew karim bêjim derd û kulên xwe
Ez çi bikim îro dûr im ji narê

Sed salî bêjim dil hênik nabe
Hawîr mi hate girtin wek tarê

Gidî şêrîn bibe guhdar

Gidî şêrîn bibe guhdar
Li van qîran li barbarê

Were carek bi heyran im
Ji bo em bêne dîdarê

Ji bo cîhan bibî ageh
Mirî û sax bikin karê

Gelek nêzîk newe virde
Em ê tev bêne berwarê

Çiku dijmin li hawîr e
Dikî êrîş li nîgarê

Hemû kes têne cem ên xwe
Tenê tu na herî jarê

Eger tu bê du çavên min
Em ê bes kin bi vê carê

Bila xemlê girêdin qîz
Bikin deh reng di bin çarê

Bila zêran bipêçin tev
Ji pora ser heta xwarê

Bila gurzên gulan deynin
Tevî şax û pel û darê

Hemû xemla xwe datînin
Ji bona te di bazarê

Were em tev stembar in
Me derxe tu ji bêtarê

Ez ê tenha bikim beşdar
Hezar hêzan bi hejmarê

Heçî xortên me yên hêja
Bi kêfê têne sêdarê

Jin û mêrên welatê me
Di rengê tavê adarê

Hemû wê bêne hafa te
Gilih kin zor û azarê

Hero pesnê te dirjînin
Ji roder ta bi êvarê

Nikarim dil bikim hênik
Ji wî derkim evê arê

Em ê bêjin sirûdên xweş
Wekî bilbil bi hawarê

Di gel xwe werîn hafê
Ewa pişt perde bêzarê

Bila perdê hilînê zû
Ji bo dil xweş bikî şarê

Ji zû de wê nedîn zaro
Pepûk û jar û dilsarê

Kurê wê pir neyar kuştin
Li bajarê spîndarê

Li pir warên dî jî kuştin
Nekin gazin ji vê harê

Ji ber bindestîya dijmin
Nemaye xwîn di damarê

Çilo xatûn bibî parsek
Bidin hev ard û savarê

Çi heyfa xanim û axa
Bikin çavnêriya parê

Bi heyrana te dîdarî
Di gel bejna evê yarê

Ji te em tev bi hêvî ne
Tu yî yê ferzen û çarê

Di dil de heye êşek

Di dil de heye êşek
Evîn jê re nîşan e
Ji çavan re winda ye
Serê êş û derdan e

Ji dilber dibê peyde
Dikî jar hemî jîrek
Biçûk bûm mezin bûm ez
Giha min ji wî tîrek

Me dî dilberek bo xwe
Fedî bû ji wî roj e
Bihatin hinavê min
Evîna wî wekî doj e

Çi şêrîn û çi nazik bû
Şekir ken û dilovan e
Çi derdek bû ewê da min
Keser jî tîn ji kovan e

Dilê min tenê ew girt

Cîhan tev kire winda
Li ber bejn û bala wê
Dirûnim wekî kunda

Dema wê nebînim ez
Dirûnim wekî dînan
Nikarim ji nû rabim
Dikim gazî û şînan

Di çaxê ez dibînim wê
Ji dehma wê dikim dûrî
Li min xeşmê dikî awir
Bi dêmê xwe yê ji nûrî

Çilo çêkim nema zanim
Dibim bê hiş û hem sewda
Ji dil der dibe hemî cîhan
Dimînim ez di nêv xew da

Vexwarin di gel xwarin
Ji bo min ew e herdem
Çi bêhnek dirabî jê
Dirabî ji wî şevnem

Ji bav û biran bêhtir
Li ba min ew e nêzîk
Bi wî dil dibî rohnî
Di her gavek û kêlîk

Di cîhan de ew bes bû

Ji her tişt û mewdana
Tenê dilber in ên ku
Dikin berze her cana

Belê dilbera min çû
Ji min îro winda ye
Çiyakî mezin daket
Serê min di bin da ye

Çilo kim ji nû Yezdan
Seraser bi hawar im
Xudan tu li min negire
Bi xwe ez nema karim

Ti carî ez ji bîr nakim
Demê xwey di gel dilber
Ji ber wan dinalim ez
Gerîme zebûn û zer

Kesê ku nedî dilber
Nizanî kul û derdan
Evîn hê jî dijwar e
Ji cenga kurd û merdan

Heta ku mirin jî bê
Ti carî ji bîr nakim
Şehê ser dil û canan
Bi qîran ez ê bakim

Ez ê her bikim nalîn

Heta ku ejî bimirim
Li ser dilberê dîn im
Bi dêmê xwe ez gumr im

Mûyên min spî bûne
Ji mergê re nîşan im
Zebûn bûye laşê min
Gelek ez perîşan im

Gelo min çi qencî kir
Ji bo spî bibim ez
Gelek îro poşman im
Bihûrî li min helez

Di cîhan gunehkar im
Di arinc û renca me
Nizanim li cem Yezdan
Ji pîs yan ji qenca me

Hezar sal bimînim ez
Li cîhan kedê nakim
Xudano bila bimirim
Bi dilber xwe zû şakim

Çi bêjim şev û rojê
Ceger gelkî hejar e
Wekî agirê kûrê
Ti car qey dibî sar e

Bes e hey cihê derdan

Kesê tu bi nav Nûrî
Tê korkî du çavên xwe
Tu gelkî bi berzûrî

Tu jî tê niha bimirî
Li dilber bibî mêvan
Hûn ê herine cem Yezdan
Ji bo te bibî rêvan

Carek di nêv mêrga giya

Carek di nêv mêrga giya
Min dî ji nişka bû xuya
Qîzek wekî şenge bîya
Şewqa xwe dabû wê derê

Hawîr ewê rûbar û vaş
Bazin bi sîm û hem tiraş
Tawis perî berdane laş
Canim bi gorî dilberê

Cacim bi rengê gul hûr
Mafûr diraxistin ji dûr
Saz û ney û dengê bilûr
Min dî li nêzî çemberê

Sed padîşah anîne bac
Zêr û gularî hem gulac
Ta çêkirin qolan û tanc
Bo bê heval û hemberê

Kofî dirêj û tev pelik

Enî hemû zêrên tenik
Serxweş dikir mêr û keçik
Rewşa li ber wê dilberê

Çavên belek birhên zirav
Bisk û kezî zêr û dirav
Sê pehlewan girtin bi dav
Dengê guhar û kemerê

Gerden zera enî kever
Sor û spî dêmê fener
Tîr dane ser nîvê ceger
Min da hewar û keserê

Xanim li bin darê kenî
Tev lewlibîn zêr û benî
Sir jê giha dil hilçenî
Dîn bû ji qaş û mermerê

Bêhna gulan jê hilweşî
Rengê buhiştê bû geşî
Şîn bû buhar û bû xweşî
Her çar kenar hatin berê

Xeftan bi sîm û xare bû
Fîstan bi gul çitare bû
Ê ku didît bê çare bû
Êrîş dikir cem serwerê

Yezdan ti kêmî lê nehişt

Laşê mirovan jê birîşt
Merdek nema ku wî nekuşt
Gava diçûn ber qunderê

Ez dê çilo çêkim gidî
Çaxê li min awir didî
Wey kes nebînê ya mi dî
Ma kî giha vê hinderê

Dilber dizanê ez li vir
Dê hişk bibim rengê kevir
Ger bê nemir yan bê bimir
Bimirim li ber vê pencerê

Xemla şêrînê

Rabe şêrîna ber dilan
Xwe bixemilîn rengê gulan
Kezîyan tu berde ser milan
Tu kil bike çavên belek

Zêran bipêçe li enîyê
Ta ku biçê ser pehnîyê
Xwe kar ke zû bo şahîyê
Da bên temaşayê gelek

Hûr hûr bihûn wan kezîyan
Berde li wan temezîyan
Deyne ser sîngê derzîyan
Şewqa te wê bigihê felek

Taca ji zêr deyne serî
Hilgir guharê heyderî
Hey nazikê hey gulperî
Gul av bike biskê helek

Bala bilind gerden zerê

Bavêje ser wê kemberê
Ristê ji gewd û mermerê
Vala nehêle tu derek

Gustîl di wan tilîyên zer in
Rohnî didin wek fener in
Bazin di zendê hember in
Kuştin ewan şah û serek

Wergir cilên ermûş û peng
Zergeş û alên naz û şeng
Narinc û kesk û rengereng
Evîn e derya ez kelek

Dêm û zenî gewr û gez
Laşê spî wek berf û bez
Yekser ji hiş mat kirime ez
Lêv û diran difnê çelek

Şêrîn kenê hey zar xweşê
Dil nermikê hey rûgeşê
Mijgul dirêj û çavreşê
Hilde ji ser dêman pelek

Dakev ji wê anca bilind
Rohnî bike bajar û gund
Da Kurdistan Îran û Hind
Bên ber te îro lek bi lek

Ay felek

Ay felek vaye jîna min bihûrî
Çend sal çûn va ev dil her dizûrî
Çavê min digirî nava min dikûrî
Çê nabî bawer bo min te bibînim
Hey dilber çawa çêkim tu dûr î

Pêşber min rûne carek hey xanim
Qencîkê çêke hîn ez îro ciwan im
Jana min zor e ez bê derman im
Malwêranê qey tu dilpola yî
Serkî nadî min nabê çawan im

Derdê te dijwar hiştim bi rojî
Rût hiştin hestî goştê min kojî
Can û dil tevde agir disojî
Çavê reş awir carek bi min da
Wek mûmê laşê min tev bihûjî

Ox canim dilber vaye de rabe
Hûr hûr lê meyzê îro de şa be

Hey dilber tim wek îro xuya be
Va min tu dîtî êdî ber bimirim
Ê ku min bispêrî xwe Xuda ye

Dilber wekî rojê

Îşev di xewê de min dî ku li banî
Dilber wekî rojê bo min bû xuyanî
Zû çûm û gihamê peyvî bi giranî
Go dûr be ji ba min sûcê xwe tu zanî

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Hingî mi fedî kir min go ez bi gorî
Hêvî pir dixwazim gunhê me biborî
Hejarê evînê her bo te dizûrî
Min dî bi mi şa kir dêmê xwe yî nûrî

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tanha li beyaran dûr û nexweş im ez

Destên nerm û nazik maç kir mi du alî
Pey de me xwe avêt ber lingên şemalî
Ronik ji du çavan hingî mi dimalî
Nûka li mi geş bû go çira tu dinalî

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Piştî ku şiyar bûm min dî bêhiş im ez
Agir dibirêjî goşt û gurçik û bez
Rabûm xwe bi kulman tilîya xwe mi kir gez
Çawa tevî dilber canê min nekir lez

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Wê kêrsoma dilber navê me disotin
Min hew bi xwe karî nişka ve mi gotin
Ev çend gotinên ha goştê me dikotin
Da dil bikî hênik ne ji bona firotin

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Hey wax li mi korî birijîn ji me du çav
Hişt min demê pêşî dûr bim ji te du gav
Dûr bû ji min dîdar ez mam di jih û dav
Kengî dimirînî arê cegerê av

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Tenha bi te dilber her ez bi xwedî me
Gunhê mi giran in lew pir bi fedî me
Lew pir di rêya te hejar û gidî me

Ferman bike ser min hember bi sedî me

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Hey dil were derve derdê xwe bibêje
Wêran bes e êdî laşê m bibirêje
Sûcê te ye îro endîş bi te gêj e
Çavê mi ziwa bûn xwînê bes birêje

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Dilber te li dil da agir kete xwînê
Zinhar bikim gazin hê nû ji te Zînê
Kî karî hilînî arê te evînê
Lew her dikişînim nalîn û girînê

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Pêşî min tu dîtî îro li me bû xew
Her carekê tê hiş nava me dibî dew
Dertên ji dil û can axîn û kul û tew
Bawer bo mi nîne ez çav li te kim hew

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Hey jar li me bûrî sed heyf û mixabin

Min hişt ku bixeyide ew yarê bihadîn
Hiş bo me nebû bûbûm bê dil û dîn
Hêja ye girêdim ez îro reş û şîn

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Nadim te bi keskî şêr û şehê Geylan
Dîna te li min bû rengê sih û leylan
Min têr tu nedîtî zû çûm li ber pêlan
Tê nav û dilê min ew agirê siwêlan

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Hey dil ez çî bêjim kengî tu dibî sar
Yek tişt kedî nakî ez bûme gurê har
Dilber ku nebînim ez mam bi kul û jar
Lew gotin û dîlok bo min bûn his û kar

Her kes bi te şa bû derman li dilan kir
Tenha li beyaran dûr û nexweş im ez

Keçika bi bazin

Ew keçika bi bazin min dî li ser newalê
Evîna wê li min da serxweş kirim şemalê
Ez beziyam bi ber de ji bo rûnim li balê
Digo çima tu tê vir xuya ye tu nezan î

Min go keçê gilokê di dil de ez dibêjim
Tişteki pir bihiştê gelkî di wê de gêj im
Heger ku ev wisa bî laşê xwe ez dibêjim
Digo bêje ji dûr ve ev kêlî ye hesanî

Heye ku rojê reş bîn hew karibî tu bê vir
Berî tu bê hevalo çavê te yî reş û gir
Bêgav kirim bipeyivim evînê zora mi bir
Guman dikim tu şah î lê tu niha xizan î

Mi ya dilê xwe kir der mi go bi sond û peyman
Rast e ewa dibêjin rê ji dila diçî can
Dilê mi jî giha te hey xanima dilovan
Ser û laşê te zêr in çima tu dilgiran î

Ez dibêjim bi xwînê tu ji ya min ne dûr î

Em in keç û kurê ap lê pir demek bihûrî
Ji min tu bûyî winda min dî keçik dikûrî
Go aferîn kurê jîr te zû di min deranî

Birê min tu biçûk î ma kê hewal ji te r' got
Bi gotinê te yî xweş dil û canê mi tev sot
Te bîra min çî zû bir rêka berê te ajot
Li min bû rengê xewnê ji min hew bû xuyanî

Hey wax li min mixabin çawa mi lê nepirsî
Çima تنها li wir bû gelo ji kê ditirsî
Ji bo jan û kulên wê bûme neçar û bîrsî
Ronik hero dibarin çavê mi bûye kanî

Dilber li min xapan dikî

Dilber li min xapan dikî
Her pêlekê winda dibî
Zanî ku ev cergê bi kul
Bi wê dîtina wî şa dibî

Digot ez ê zû vegerim
Piştî diçî me ji bîr dikî
Welat bi wî pir xweş dibî
Me li vê derê jangîr dikî

Ma qey te hê bawer nekir
Ku ez evîndarê te me
Heyva te va çûye serî
Ez bende dîdarê te me

Sed sond bi wan birhên zirav
Bi wan zend û bendên nazenîn
Kes nîne der cîhan hebî
Wek min ji te girtî evîn

Tê kengî bê ez şewitîm

Rohnî di çavê min nema
Cîhan bi min tev tarî ye
Kovan li min bûne cema

Tev ro hilat û nîvroya
Êvar û nîvê şevreşa
Ronik ji çav pir diweşin
Bo te bi heft û hem şeşa

Pêjna te nayê hey bira
Tên ser dilê min sed guman
Êdî nema zanim çî kim
Cîhan dibî toz û dûman

Tu bûye heyva yek şevî
Roj û şevê nabî xuya
Tirsa min e ez dîn bibim
Bo van meraq û behrîya

Ez her didim ser vê rêyê
Ji mala xwe yî pir ji te dûr
Di rojê de divê carekê
Bibînim lawikê tey hûr

Hinek bêhna te jê tê min
Dimaçim her du çavên wî
Ez û wî her du bê kêf in
Di piştî tu dibî rêwî

Dema ez vî welatê te

Dibînim dikim winda
Hinek jana evîna te
Dimînim mat wekî kunda

Ez tême mala tey li vir
Nabî xuya bejna delal
Bê hêvî û dilsar dibim
Yekser dikim ez kalekal

Dema ez tême mala xwe
Evîn dîsa dibî dijwar
Bi axîn û bi nalînan
Li ser te ez dikim hawar

Felek bûye neyarê min
Çiku îro ji te dûr im
Neyar kete devê rê de
Di nîvê erxekî dûr im

Ji çavê min tu winda yî
Ez ê çawa bikim derbas
Xwedê mala mi kir wêran
Dema bo te kirim ez nas

Her carekê ku tu diçî
Hêvî dikim zû vegere
Em pir meraqa te dixwin
Ku tu diçî nîvê şer e

Gelkî li xwe haydar bibe

Dijmin li te pir digerî
Tu rêberê pêşmerge ye
Xweş sermiyan û serwerî

Bo çî tu hewqa paşketî
Ma tu nizanî bû dereng
Te got ez ê zû vegerim
Qut ji te pêvan û deng

Nivişt û qasid û gotin
Ji alê te çî tişt nîne
Birûsk û têl û bê têlek
Welamek bo me nayîne

Ji sehwê tirs û gumana
Di rengê dîn û hovan im
Ditirsim hew bibînim te
Ji ber vê pir bi kovan im

Bi rastî ez evîndar im
Ji bo bejna teyî narî
Dilê min sade ye bo te
Nizanî çewtî û xwarî

Evîna te çî dijwar e
Dilê mi tev kire pêtî
Ji ser min hatiye hildan
Zilamî şermî û fêtî

Eger ez hew bibînim te

Ez ê çawa bikim jînê
Ez ê çi bikim ji cîhanê
Di gel vê ax û nalînê

Dikim bawer ez ê hingî
Bi destê xwe winda kim
Didim sozê li dûrê te
Nema jînê li gunda kim

Va dilberek bo min

Va dilberek bo min heye min kes di rengê wî nedî
Ev heyv û roja asîman her du li ber bûn bi fedî
Yezdan gidî ev pehlewan şêran dikî jar û kedî
Gorî dikim bo dilberê ez mal û mewdan û xwedî
Derdê ewî sohtim gidî êdî nema zanim çî kim

Ez pir dibînim sosretê ku dilberek winda ye ew
Hê min bi çavê xwe nedî sondê dixwim ez bê derew
Bo min hil û hêvî nema ez bême bê guman û xew
Ma qey gelo wek wî hene şeng û şepal û rûbedew
Agir dikî can û dilan bejna bilind bê şaş û kim

Ger çî ji wî dûr im bi can lê dil bi wî her yawer e
Hey dilbera jîn û giyan carek ji bo Yezdan were
Cîhan bila tev zanibe ew her ji bo min serwer e
Rewşa dil û canim ew e herdem bi wî min bawer e
Çend sal bi vî karî diçin ez qîr û halanan dikim

Tu rohnîya warê min î bêhna buhiştta min tu yî
Ez kûçik û kolê te me carek were ka til kû yî
Ka wer bipirse dilberim êşa li ser canim bûyî

Xwezya bihata carekê da têr binêrim ez li wî
Tevlî ewan êşên giran wê ez bidîta çapik im

Tu her li ser bîra min î ta sax li cîhanê hebim
Piştî ku bimirim dilberê ez dê li ber bendê te bim
Tu şah û serdarê me bî ez deste daw û kole bim
Ger te nebînim dilberim di her du cîhanan nebim
Cîhan bi min tev dojeh e ez her di bend û davik im

Derdo were bersiv bide

Derdo were bersiv bide
Te ji bo çî tev ez kirime zext
Min bo ewan çavên belek
Hilgirtiyê ev gurz û rext
Mehra te giş amade ye
Xwîna xwe va min kiriye next
Perdê ji vê navê hilîn
Carek were dakev ji text
Dilber tu hewqa bêdil î
Hey maleva ev bûye bext

Xwîna di dil de bû bizot
Derman ji wî re qey heyê
Derdê me rengê agir e
Dijwar e hem bê ewle ye
Rûnişte ser textê ceger
Bêyî tirs rengê paşe ye
Xwînê disojî dem bi dem
Zor dijmin û xweş pale ye
Laşê ciwan tev çilmisî
Wek pîrekî sed sale ye

Canê me erzan pêve çû
 Rohnî ji çavê min rewî
 Ma kî dikarî kê m bikî
 Vî padîşahê xusrewî
 Derdê mi tenha gur dibî
 Keskî ji xwe r' nakî hewî
 Ez herime raser asîman
 Kengî dibim dûr ji ewî
 Ma te dibînim heşkerî
 Derdê mino yan tu xew î

Tu bûye endîş û meraq
 Yekser li ber çavê min î
 Ji laş û mêlak û dilan
 Zanim tu jî wek wa hinî
 Pesnê te nayê ser ziman
 Lewra tu bê jor û binî
 Ev qalikê nermik çi ye
 Pêşî û paşî tu qinî
 Ku ez mirim tê sax hebî
 Lewra tu her bê mirin î

Ev kul ji her alî ve ye
 Gewdê mi jê bûye tijî
 Agir ji dil ku radibî
 Pêtî xwe davêjî mi jî
 Çaxê ku hêtûn bû hilor
 Tiştê di hundir de pijî
 Ew germîya ku derneket

Ardû bi carek qijqijî
Pêtî ji min hew gur dibî
Lewra ku ez bûme rijî

Derdê mi ez gorî te bim
Zanim cîhan bê havil e
Anca bilind pîna biçûk
Her du dibin yek kavil e
Divê tu armanca mi bî
Ez guh nedim ser tavil e
Kengî ji wî ez tême xwar
Piştî ku min ew da mil e
Ez her li ber bendî te me
Çavê mi her bo te kil e

Pir dem diçûn ez peyde me
Ma qey heye bigihême ser
Gêjî divêm zû çênebî
Lewra ku hat wê bête der
Ku ez bibînim çêtir e
Xwîna mi çû ez bûme zer
Ez bûme sergerdan û mat
Ez ketime nêv talanê ger
Heyran were va ez mirim
Derdo de wer derdo de wer

Min dilber dî

Mi dilber dî hinek zîz e
Dibî hendîş di burcê de
Mi dî laşê mi hev berda
Mi hew karî herim wê da

Mi go dilber gidî bêje
Lihêfa te ji çî çêbûye
Hinek tirha te yî nazik
Dizanim vaye jê bûye

Tu yî sorgul di şaxan de
Çima îro tu zergûn î
Çima gulîyê xwe yî tarî
Tenê îro tu nahûnî

Mi dî bêhtir dibarînî
Xunava ser pelên darê
Digo hey wax li min
Ez ê çawa bikim jarê

Çiku bavê mi zana bû

Mezin bûye di salan de
Şev û rojê diparastim
Di van şax û di palan de

Ji heftê salî derbas e
Mûyên wî va spî bûne
Di vî çaxî di rengê wî
Ne hin mane ne çêbûne

Heye bimirî birayê min
Wekî wî guh nedin malê
Divê hingî xwe serjê kim
Xwe bavêjim binê çalê

Berî dijmin werin dîsa
Birayê min bixapînin
Hinek zêran bidin wana
Li min keysa xwe nû bînin

Evî bavî dikir şîret
Li van xortan digo rabin
Heçî xortê ne hişyar bî
Di malê de ji mer nabin

Bi sehwa wî li bejna min
Bi şev û rojê qelawiz bûn
Di sermê de di germê de
Li ber dijmin wekî diz bûn

Gelek cara neyar hatin

Ji bo bavê mi dişikestin
Heta îro ji tirsê wî
Nema wêrin hemî mest in

Mi da mizgîn mi go xîzê
Ji vî tiştî neke tirsê
Ji min bawer bike îro
Ji kolê xwe bike pirsê

Ejî zanim ku bavê te
Di malê de gula şeng e
Belê zanim ewê her yek
Di şûna wî bidî deng e

Hemî şêr in kurê şêr in
Ji piştê wî wekî wî ne
Ji malê yek li bavê tê
Ji wî her yek dibî hîn e

Ji bil wî jî heye bavê
Te hê jî pir li cîhan bî
Heta roja te biguhêzin
Bi nav û deng û nîşan bî

Me hêvî pir ji Yezdan e
Her û her ew di jînê bî
Neyê ser wî ti êş û kul
Hero çavê Xwedê lê bî

Bi kêfa xweş ji bo zavê

Bi destê xwe te deynî xwar
Di wê dîlan û kêfê de
Bi laşê xwe bibim beşdar

Me dî kêfa wê pir hat
Wekî rojê hetav da min
Ewê destûr dida hingî
Digo zûka de wer ba min

Dema ez çûm diyarî wî
Mi dî ew bav wekî şêran
Bi ber min da bi lez hat û
Digo raj xencer û kêran

Bi qîzê ra dikir peyvek
Digo yê min dixwest vaye
Berî da min digo lawo
Ji bona min tu zava ye

Ji dîna wî sirê da min
Evîna wî dida min pêt
Evîna dilbera qîzik
Ji navê min ewî avêt

Ketim dava ewî bavî
Nema karim herim cengê
Ez ê çawa bikim derbas
Evê jînê bi vê bengê

Nema zanim ne ew ap e

Ne ew dê ye ne ew bav e
Ne ew can e ne ew xwîn e
Ne ew çav e ne ew gav e

Ayîna wî kete ser dil
Heta sax im ji bîr nakim
Ji kêfa bejn û bala wî
Li cîhana xwe bîr nabim

Nema karim bibim başqe
Ji canê wî bi roj û şev
Bi can û xwîn û laşê xwe
Ez û wî bûne tevî hev

Eger sax bî ji xwe r' sax e
Eger bimirî bi min sax e
Ez û wî bûne yek parçe
Li ser cergê me wek dax e

Ez im ew bav ewî jî got
Ez im tu hey kurê torî
Me şêst milyon piçê hûrik
Ji laşê hev bi hev gorî

Berî em bêne cîhanê
Me soz da hev bi vê vînê
Ji lewma ku me hev zanî
Dema em daketin jînê

Ez û wî ger du laş in lê

Bi can em her du yek can in
Dema cîhan herê dîsa
Em ê her du li hev banin

Dilbera min

Dilbera min ez bi rewş û nazîya te fêr nebûm
Ez ji pesnê bejn û bala tey bi rohnî têr nebûm

Bêhn ji bejna te ku tê min dikevim bê hiş dibim
Sir didî min ez dinalim bê dil û serxweş dibim

Her dema dengê te tê min hew divim saz û neya
Rêbera min tu tenê ye hew diçim alî keya

Ew berê reş her du çav û enî û birhên te ne
Pênc limêjan wan dimaçim bo min hey bê perde ne

Her wekî kole li ber te enîya xwe dadixim
Ez li ser axa pîyê te laş û gewde radixim

Tu ji ber çavê mi naçî ne bi roj û ne bi şev
Ez bi pesnê te dixwînîm bi ziman û dil û dev

Tu li ser dil bûye sawêr li ziman bûye nivîşt
Ji evîna te ziwa bûm dil û cergim tev birişt

Ez nizanim van kulên xwe bi çi rengî der bikim
Ez dikim nav û dilê xwe ji evînê kerr bikim

Der cîhanê ez te nadim bi çek û zêr û dirav
Ez dikim hênik bi dabaşa te mêlak û hinav

Wê dema ez te nebînim agirê dil geş dibî
Her wekî zindan û çalê ev cîhan tev reş dibî

Ronikê çavan dibarin her wekî tav û terez
Şengîya te ez bihatim her wekî mûma ji bez

Yek nerîna te li ba min hemberê jîna min e
Wê dema rûnim li ba te sal bi min roja kin e

Awira bejna te carek ji buhişta xweştir e
Rohnîya çav û rûyê te ji stêran geştir e

Dilbera min ez bi gorî carekê serdan bike
Van birînên ne xuyanî neşter û derman bike

Pirs û peyva te ji bo min sîm û hetwana dil e
Hem nerîna min li ser min dût dikî jan û kul e

Dilber nizanim tê çikî

Dilber nizanim tê çikî
Rengê te kî zorê dikî
Ê wek te pir dilsade ne
Lewra tu şeng û nazik î

Derdê te ez danîme xwar
Kul tene ser min bar bi bar
Ma kî dixwî vê stemê
Êdî li kê rakim hewar

Ma wê çî bî dilber gidî
Ger tu xwe şanî mi bidî
Jîna mi kovan û kul e
Negihê kesî êşa mi dî

Min hê ji zû de tu nedî
Bo min nema tirs û fedî
Qîma mi nayê dilberê
Ku tu rûyê xwe ji min vedî

Ez dê bimaçim gerdenê

Çav û enî lêv û çenê
Xwînê ji hestî bimijim
Tu bigirî yan tu bikenê

Şêrîn heta îro bes e
Carek biner ev çi kes e
Da tu dilovanî bikî
Wê kul bibin tar û tes e

Tu paşeh î ez kole me
Hem dergevan û tole me
Hey rohnîya çav û dilan
Gelkî li te ez ewle me

Ev dilberim xweş dilber e
Çavbelek û gerdenzer e
Çaxê bi ken awir didî
Cerg û dilêb bû deh ker e

Dilber were va ez mirim
Rewşa te zû ez dîn kirim
Germa evîna te pir e
Ez wek bizotê agir im

Hey ez bi heyrane te bim
Ber sîng û ber şana te bim
Êş û kulên tey ku hebin
Ber bêne min dana te bim

Der paşîya jîna xwe de

Der paşîya jîna xwe de
Ez bûm evîndarê yekî
Cerg û dilê min peritand
Wî rûkenî çav belekî

Ger çî me nû tu nas kirî
Lê em bi can her du yek in
Bavê min û te başqe ne
Lê ji kevin em du kek in

Ez pir evîndarê te me
Tu pişt û hem gavê min î
Tu şêrîntir î ji bav û bira
Tu rohnîya çavê min î

Ez bendê nêrîna te me
Derkev ji pişt wê tarîyê
Da xwîn bi laşê min werê
Ez hew bikim vê zarîyê

Pêşber mi raweste demek

Da ez te nû hembêz bikim
Hilma te bigihê ser mi jî
Derd û kulan xêz vêz bikim

Roja ku ez wî maç nekim
Sermest û har û dîn dibim
Cîhan li ber min sar dibî
Li ser gewda xwe bi kîn dibim

Gava dibosim enîyê
Bêhna bihokan hilweşî
Hingî rihê dil dijenin
Pir zîzikîm rengê teşî

Der şengîyê kî wek te ye
Tu gav geşî lêv tenik î
Wek pirteqala yûsifî
Nerm û xweş û bê dendik î

Çaxê tu winda ye ji min
Ez har û dîn û meyxwer im
Wek mêşîna berxik mirî
Hawîr dinêrim digirim

Ez hew dixwim hew vedixwim
Bê dîtîna û bêzar dibim
Hew dilivim hew dinivim
Ez bê ken û dilsar dibim

Lê dîtîna bejna tenik

Rohnê dikî nav û ceger
Tîbûn û birçîbûn diçî
Winda dikî jan û keser

Her tişt ji bîra min diçî
Xwîna mi rohn û germ dibî
Çavan dixim çavê ewî
Endîş li wî bê şerm dibî

Ez gorîya çavê te bim
Bo çî tu hewqa bê dil î
Tu her li ser cergê min î
Lê tu ji bo min bê kulî

Fesla te dil hênik dikî
Lew her dixwînim bilbil im
Ronik dibarin wek xunav
Rengê gula baxê şil im

Dilberan dilber nehiştin

Dilberan dilber nehiştin pêtî û arê dil e
Rohnî û rewşa welatan bexçe û baxê gul e
Her wekî mûm e di camê ku li ser nîvê mil e
Bo birîna tûtîyaya nêrgiz û miska şil e
Gulhinara şeng û nazik ba dikî lê xulxul e
Gul û nesrîna biharê ku didim ber paxil e
Hey hewar ma heye carek ku bibînim dilberim

Şewq û tîrêj vaye da min wê ji nîvê pencerê
Ez bi sed qonaxî dûr im vaye da ser vê derê
Kî xwe digirî ku nesojî xwe li ber vê dilberê
Çav bi awir zulfê ermûş ser bi tac û gewherê
Qaş û morî ji durr û lal in ku di nîvê kemberê
Zêr û zirxalên bi rêşî têne ser vê qunderê
Ma çilo çêkim tu dûr î ez mirov im bê per im

Bilbil û qumrî bixwînin ger li ser wî kepezî
Saz û ney ger bicivînim ez di nîv bax û rezî
Ger bipoşin rind û nazik şal û al û temezî
Ger çi serbest ez binêrim li dev û dêm û kezî
Ger li ser dil bibuhêjim bûz û berf û terezî

Hê li ser dîna hevalê dê bikim ax û xwezî
Her deman ez dê li dilber bi hewarî bigerim

Vaye rîza dilberê hat feneran li daran nexin
Deng ji zêr û gewheran tê kes li yek sazan nexin
Kes dibînî dilberê bes lib û dermana mexwin
Çol û der tev bûne pîroz xalîyan li alan nexin
Çîçek û beybûn û alal li çiya ber ba bixin
Perî û rind û ciwanan ji buhiştan danexin
Tişt nema bo min xuya ye hem jî ez lal û kerr im

Vaye Zîn daket ji bo te da li wê xweş meyzekî
Vaye Şêrîn tê ji qesrê dîtina wê peydekî
Va Zuleyxa kete perdê da ji wê şermê nekî
Yûsif û Ferhad û Mem tîn bo temaşa yek yekî
Xanim û nazik fihêt in rewş nema bo paşekî
Hêz û hiner her neman bo Rustem û şehzadekî
Roj dibê şewqa min kê e ew bes e ku ez herim

Birahîmê Melê (Gundê Maşoqê -1-)

Hey Birahîmê Melê
Hey rohnîya kurdên welat
Pir ji bo kurdan te kir
Kar û kepîlaz û xebat

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Tu ji Şamê hatî vir
Ev paşîya jîna te bû
Zû tu çû kurdê şiyar
Bebendî nêrîna te bû

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Qey te zanîbû mirin
Nêzîk e tu hatî bira
Nik mirovê xwey li vir
Tevlî heval û hogira

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Şeş tenê mabûn ji rojê
Te bira nû min tu dî
Ez nema zanim di xew bûm
Yan şiyarî min çî dî

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Min çî zanîbû ku hingî
Wê mirin bê tê herî
Piştî wan peyvên teyî xweş
Tê li min hew vegeî

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Ger mi zanîba mi nedihîşt
Tu herî piştî derî
Ta dema hatiba xwarê
Ew firişt û ew perî

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Da bida min soz û peyman
Ku di gel wan herim jor
Em reha bin ji recalî

Ji mirovên sext û zor

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Hey bira ez çav li rê bûm
Ku tu carek dî werê
Da bikim dabaş û pirs
Li dem û çaxên berê

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Lê ji nişka min bihîst ku
Tu gelek bêçar bûyî
Min tu dîtî ku bi rastî
Bêhiş û bêzar bûyî

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Hê berî bêhn kim gula geş
Pel weşandin çilmisî
Ew giyayê rexl û nazik
Min nexwar û binisî

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Hey bira tevî kula tu

Çû ji cîhana mezin
Wek te em jî dil bi kul
Her di rêya te dibezin

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Ev cîhan herdem wiha ye
Lê ji bo kurdan tenê
Wê nehişt kurd bi dilê
Xweş bibihûrî gulşenê

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Hey bira rabe serî rake
Binêre tu li girî
Tê bizanî ku tu sax î
Di dilan de nemirî

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Ez heta sax im ji bîr nakim
Du çavên tey belek
Derd û jan wek ejdeha
Hawîr mi tev kirine xelek

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Xwisterê min sed seda
Pêla didin rengê çema
Piştî wan çavê belek
Hêvî ji bona min nema

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Ev girî kerkê bikî
Min dê girî pir kiriba
Rohnîya çavê xwe min dê
Ji girî tev biriba

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Gulşena me bûye winda
Ma di nîv pencê neyar
Pir ji derdê wê dinalin
Radikin ceng û hewar

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Ev Bira hîm yek ji wan bû
Çû tevî wan keseran
Oxira te xweş bibûrî
Here cem wan serweran

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Neh sed û heştê û heft
Piştî hezar salên dî jî
Xweda hew xwest
Bira hîm hê li cîhanê bijî

Wax li min jîna te çû
Şevkê tu mêvanê me bû

Şîna keçên gundê Maşoqê

Dîya qîza li wan pirsîn dereng ew xuya nabin
Digotin qey çi çêbûye em ê îşev çilo şa bin
Çima ew kar û berxên me li ber malan peya nabin
Ji nişka gazîyek hat û digo yadê hemû rabin
Hemû qîzik birîndar in nekin guman ku hin mabin
Di bin pîkab û kemyonê di nav xinê xwe radane
Hemî rabûn bi çolan da bela bûn her wekî gêja
Didan qîran ji cergên xwe li ser wan qîzikên hêja
Ewan agir kire cergê me kurdan de

Ti carî em ji bîr nakin ewan rax û ter û têjan
Li ser wan her dema bêjin gelfî ristvan û dengbêjan
Hemî dost û heval in ew hemû qîzên me kurdan e

Yekê got kanî berxa min
Yekê got kanî şenga min
Yekê got kanî kara min
Yekê got kanî penga min
Yekê got ka kevoka min
Yekê got ka çelenga min
Yekê got ka zirava min

Yekê got ka av penga min
 Yekê got ka şepala min
 Yekê got ka lehenga min
 Hilorik têne ser axê wekî bahoz û baran e

Deh û heşt keç du mêrên baş
 Ji pîkabê terabûne
 Pî û rehn û ser û destê ewan hûr û hera bûne
 Di wê tarê li wê çolê hemî termê ne rabûne
 Wekî wan mêr û gernasên di bîrê de ziwa bûne
 Nedî min ku li Mehşûqê di yek salê de şa bûne
 Gelî kurdan werin îro li Mehşûqê çî talan e

Du mêr û pênc jinên hêja mirin hingî di êvarê
 Ji wan yek Werdixana min herê xwişkê spîndarê
 Du gulîyên tey dirêj qut bûn di nav hasin de hey jarê
 Dîya wî lawikê sêwî kebanîka di wê tarê
 Di gel Rengîn û Gulçînê hejara Şikrîya karê
 Heçî para me kurdan e li Mehşûq hey perîşan e

Hewar e ez hewardar im ji nalîna birîndara
 Dilê min bûye sersotek li ser van qîzik û kara
 Ziwa bûm ez ji xwîna dil ji ber van êş û bêtara
 Bi fîxan û bi nalîn im li ser van şeng û şîgara
 Dibarin xwîsterên xwîne wekî sûlav û cobara
 Li Mehşûqê çî çêbûye binêrin ev çî tavan e

Bi ava kanîya Mehşûq bişon laşên qelen zora
 Bi şehkî gir werînin xwar ne hilkin gîsiwê pora
 Bipêçin çarçefê rengî spî kesk û zer û sora

Xweşik rakin bi gavnê hûr ewan qîz û gulîsora
Li ser gurzên gulan deynin bi rûmet wan bibin gora
Wekî Zêwe, Qeladizê li Mehşûqê jî halan e

Mela Hemîd

Gotinek hat ber guhê min
Yek ji alî me ve hat
Got birayê te Hemîd çû
Ew ji cîhanê hilat

Hew mi zanî ez çî bêjim
Qîr ji min çûn felekê
Ez difûrîm ez hilatim
Bûme rengê kelekê

Min ji germa nîv dilê xwe
Gotinê ha kirine der
Min go hey wax ez li dûr im
Ez nikarim herim ser

Hey bira çavê mi birijê
Min bi saxî tu nedî
Ez li vê çolê tenê mam
Bê kes û kûs û xwedî

Rê ji ber min bûne winda
Agirê min vemirî
Her du gurçik bûne agir
Cegerê min kizirî

Ev sînore tirk û Sûrî
Bû seda Îskenderî
Leşker û xumpar û sîm in
Bê biwar û bê derî

Ez ne pervan û firok im
Ku di ser ve bifirim
Ez nikarim koh û deştan
Bi peyatî bibirim

Çeng û bazên min şikestin
Tu dizanî hey bira
Lew seraser ez dizûrim
Pey te de rengê gura

Xîz û pirtûkên te pir bûn
Ew bi kê man vê demê
Qencîyên te bê jimar in
Nakevin ber qelemê

Ez dikim hêvî dema ku
Tu ketî gora xwe de
Awirek xwe bîne ser min
Dev ji min tu bernede

Bigihe cem bavê min û xwe
Bi giranî sernixûn
Her du destên wî bimaçe
Çav û dîman gûne gûn

Tu ji ber min ve bimaçe
Her du lingên wî bi lez
Bêje lawê te ji derdê te
Diçî tilîyan bi gez

Dê bi lez bê wê civatê
Ehmedê mey navgiran
Her mirov û malîyên me
Tev bira û hem xuhan

Raje destê wan yek û yek
Hem dîya min tu bibîn
Ji devê min pirs û pesna
Bi guhê wan bigihîn

Wax li min şaşş spî çû
Heyf li wan çavên belek
Ev birayê min te zû bir
Hey stemkarê felek

Hey Hemîd seydayê zana
Hey melayê pir bi deng
Xwendin û kar û peristin
Te kirin sed cûn û reng

Ez bi heyrana serê te
Pey te re zû bimirim
Ev kula te pir giran e
Tu li jor ez li vir im

Malfiyên me yên ji dê û bav
Pêşîya te pir mirin
Lê kula te pir xuya ye
Ên berê winda kirin

Êstila rengîn di îro
Bûye wêran û reben
Rohnîya wê bûye tarî
Lê nema dîlan û ken

Qîr û nalîn tê ji gundê
Mey Hesarê wey gidî
Kes nebînî vê kula min
Li Hesarê hey mi dî

Mehdîya bextê te reş bû
Îro textê te şikest
Qîz û xortên çavbelek man
Bê per û hejar û mest

Hûn gihan kêfa dilê xwe
Em li vê cîhanê man
Hûn di seyran û buhişt in
Em bi jan û bê xudan

Hey Hemîd oxir ji bo te
Tu herî nîvê buhişt
Şewq û rohnî bêhn û şahî
Gîrciha te bikine mişt

Hey Nezîrê me tu sax bî
Tu li cîhanê hebî
Tu li pey bavê mi maye
Tu ji min winda nebî

Law û qîzên wî Hemîdî
Sax bimînin hûr û gir
Tev Hiseyn û zariwê xwe
Her mirovê mey li wir

Zariwên min malîyên min
Her didin we dilxweşî
Hêvîdar in ku dilê we
Zû bibî kêf û geşî

Jîn û salên we dirêj bin
Hûn li ber bêhna me bin
Hûn ji bo min sax bimînin
Em bi heyrana we bin

Hûn dizanin ez nikarim
Bême cem we hey li min
Ev ji tevdîra Xuda ye
Em bi hevdu nagihin

Ma gelo wê kî bimînî
Em hemî dê bimirin
Ên di goran de binêrin
Hin biçûk û hin gir in

Hey ez ê bimirim di rokê
Hûn mi nabînin bira
Lew dixwazim ez di îro
Ji we tevda xatira

Nehsed û heştê û pênc bû
Vî birê min can sipart
Wî li Êstil çav digirtin
Xwe li wê axê veşart

Li ser Seyda Mela Ebdulletîf

Seydakî pir dilovan ji min re bûye dilber
Davêjî ew kulê min bêhna mi pê dibî der

Gava ez wî dibînim dêmê mi pê dibî geş
Tîrêj didî hinavan ji wan çavên gir û reş

Dilpaqij û xwedênas bûye rêber ji bo min
Bila bimirim di ber wî jîna mi ber bibî kin

Ordek rewîn û nazik bi bejna xwe çî şeng e
Bi xwendin û bi zanîn di cîhanê bi deng e

Buhişt e dîtina wî dilê min pê dirûnî
Didim pesnan ji bo wî dilê min her dixwînî

Pirsên mi tev bi wî ne mûm û çira welat e
Di rêzana Xweda de ji bo me ew xelat e

Bavê Masûm û Ehmed hem Sadedîn û Muhdî
Şabaş ji bo we îro me rêzanek bicih dî

Hozan û mêt e kevin e ziman xweş û evîndar
Diçî li pey Mihemed naçî li pey rêyên xwar

Omerka serbilind in bi nav û qencîya wî
Iwan e ez dizanim gundê bav û dîya wî

Li Inkafê mezin bû bi xwendin û bi rindî
Şewqa wî daye Amûd hezar welat û gundî

Ebdulletîf ji bo wî bizanin nav û nîşan
Di nav şêx û melan de çî nav daye li cîhan

Te deng daye di îro bi xîz û hem nivîsîn
Li ber çavan xuya ne wekî rojê diçîsîn

Di her tiştî dizanim tu derya bê kinar î
Pesnê te nayê gotin bi xeml û hem jimarî

Li ser te van dibêjî evîndarê te Nûrî
Çi ku ji cem te dûr e li ser te pir dizûrî

Demek te xwendin fikir li gundê mey Hesarê
Çaxê ew tê hişê min dikim qîr û hewarê

Bavê min pir bi wî re derbas kirin hevalî
Di gel hevdu kirin wan gelek peyv û delalî

Bêhna bavê mi jê tê ew e cerg û dilê min
Ew e derman ji bo me pê dirabin kulê min

Evînê da dilê min ji wê taca gilover
Canê xwe pê disojim ez bê hiş û bê ger

Bi heyran bim ji bo te ji rêza Neqşbendî
Bike mehder ji bo min pepûk û jar û gendî

Tu yî beybûn û nêgiz tu yî gula zer û sor
Tu yî mûma civatan li jêr û hem cihên jor

Hemû tiştên te qenc in rêça te pir durist e
Li pey qencan dibazî bi gav û hem buhist e

Bes e ez hew dibêjim kedê nakî dirêjî
Li ser ê ku bixwînî bila nebe ti gêjî

Keser tê dil ji bo Xalid

Gelî kurdan çi hawar e
Werin Qetranîyê kar e
Em ê Xalid bikin bar e
Bi karwanê me kurda re
Siwar be hey kekê Xalid

Çira wî Xalidê rûgeş
Li Şamê mir li vir bû reş
Dema pê age bû ev heş
Ji hev ket ev ten û ev leş
Keser tê dil ji bo Xalid

Li ser te ez dilo van im
Ji ber te ez bi kovan im
Di taristan û govan im
Ji rengê dîn û hovan im
Kulên min geş kirin Xalid

Bila Xalid werê malê
Heval tev hatine balê
Dipirsin êş û ehwalê

Em ê rûnin li ber palê
Xuya nabî li vir Xalid

Tu bavê çak û comerda
Bira çawa te dev berda
Ji min tevî evan derda
Ji ser çavan hilîn perda
Serî rake li min Xalid

Te ez hiştim di vê kuncê
Di vê azar û arincê
Di vê zindan û sarincê
Di vê dilêş û qorincê
Tu şêrînê mi bû Xalid

Bira Xalid te ez kuştim
Te xatir xwest û ez hiştim
Ji kovanên te ez mişt im
Niha piştî te bê pişt im
Bira çavan veke Xalid

Tu dilsojê me kurdan bû
Te can û dil bi vê dabû
Tu kêla jan û êşan bû
Bira Xalid çi hêja bû
Tu zanakî me bû Xalid

Xwezî min tu nedîbûna
Ne wek bav û xwedî bûna
Ne hew çendî kedî bûna

Ne hemderdê sedî bûna
Ji bîr naçî kula Xalid

Ji bo merga te ez dîn im
Çilo dîsa te nabînim
Li ser te ez bi nalîn im
Ne hoş û mest û bê jîn im
Nemînim pey te re Xalid

Dilê min va tar û sar e
Bi min cîhan wekî mar e
Ji bo min her nema çare
Li pey te bûme aware
Kirim serxweş meya Xalid

Bira derdê te em zanin
Wekî te em jî diljan in
Di gel te yek dil û can in
Bi sond û soz û peyman in
Hemî em wek te ne Xalid

Herê cîhan herê korê
Te em hiştin di vê zorê
Te Xalid xiste vê gorê
Berî bigihê gulîsorê
Te Kurdistan nedî Xalid

Ti carî em ji bîr nakin
Ji nav û dil em ê bakin
Em ê navê te xweş rakin

Bi navê te dilan şakin
Li cem kurdan bijî Xalid

Dema kurd rajî dezgînê
Di piştî kuştin û xwînê
Em ê bidine te mizgînê
Bi kêf û cejn û ayînê
Li ser gora te hey Xalid

Belê ew zû giha Barzan
Hekar û Amed û Xerzan
Siwar û hilgirê gurzan
Civan û leşkerê pirzan
Em ê bigihên te hey Xalid

Xwezî hê ku tu nexweş ba
Dema ku can di nêv leş ba
Li ber çavê te yî reş ba
Di gel te ez hinek xweş ba
Bimaça min rûyê Xalid

Cihê gora te bala ye
Di bin re dolek vala ye
Tu raser gund û mala ye
Cihê pismam û kala ye
Çi girkî xweş giha Xalid

Min dî keçek

Min dî keçek pirî naz gelkî ji xwe fedî bû
Yek qîzika wekî wê min ti carî nedîbû

Min lê nerî ji dûrî çî şeng û nazenîn e
Rewşa li bejn û balê li ser kesî ti nîne

Belê mi tê deranî dilê wê pir nexweş bû
Çiku gula rûyê wê bi serbestî ne geş bû

Heçî cilê li ser wê kes nikarî bihakî
Karî bi wan cilê xwe cîhan li ber perakî

Tev dezgehê berê ne çiku berî kevin bûn
Ne dezgehê niha bûn kî zanî çî tevin bûn

Pora wê pir dirêj e li pehnîyê pîya bû
Belê gelkî ne sor e xine li ser nemabû

Mi dî komek ji axê li ber qîza şepal e
Hûrik hûrik diraxê bi destê xwe dimale

Digirîya ew bi ser de ji hêsiran dibû şil
Cihê girî dibû cok di çavan de nema kil

Ji nişka min dibakir min go keça dilovan
Ji min bibe bi bawer dilê min bû bikovan

Çiku wiha tu rind î tu wek heyv û stêr î
Kî bivê te bibînî newêrî xweş binêrî

Heye bimirî di cih de heye bêhiş bimînî
Ji sehwa awirên te dilê min bûye çênî

Tevlî wilo ji bo çi cilê te pir ne nû ne
Dev û lêvên te zîz in rûyê te sernixûn e

Pora te pir ne sor e xina te qey nemaye
Xuya ye tu ji zû de di bin destan de maye

Pey de min go ji bo çi tu wê axê dikolî
Ev babetî te nîne tu qîzek hole molî

Qîzê digo delalo ez di bextê Xwedê me
Piştî peyva xwe bêjin zûka here bi wê de

Îro dîya mi nîne jinbaveke min î har
Divê bextê mi reşkî ji bo mi çêbikî yar

Ez newêrim cilên nû bi ser bejnê de berdim
Ji zora vê neyarê seraser ez bi derd im

Van gulîyên zer û kej hew dihêlî bikim sor
Dîlê di destê gawir wekî min nedîbû zor

Dîsa digo havalî derdê mi pir giran e
Karê mi her girîn e dilê min her bi jan e

Zêrê diya mi pir bûn tevde ji bo mi hiştin
Jinbavê tev dizî bûn canê mi tev birîştin

Zêrek ji wan dida min bêhna mi pê bi der bû
Çiku zêrek biha bû navê dîyê li ser bû

Digote min ji bil wî zêrî dîya te nîne
Gidî ji bo çî jinbav li qîzikan bi kîn e

Rokê ji xew dirabûm mi dî zêrê mi nîne
Mi bawer kir di cih de ku destan ew dizî ne

Mi gote vê jinbavê gidî zêrê mi kanî
Bi ser min de dirabû şerê giran didanî

Digo dêlê te ev zêr di vê komê cuda kir
Bi ser min de dikir qîr li hawîr xwe dibakir

Digo heger nebînî tu wî zêrê di vir de
Li vir cihê te nîne ger tu herî bi kur de

Nema zanim çî bêjim divê hero seraser
Di vê koma mezin de li wî zêrî bikim ger

Zêrê mi bûye winda di nav koma axê de
Kî tê û min dibînî ku va destê mi tê de

Hey wax li min pepûkê ev zêr çilo cuda bû
Min ti guneh ti nîne ji tevdîra Xuda bû

Jinbav ji min dixwazî ez nizanim çi bêjim
Bêhiş bûme ji tirsalal û hejar û gêj im

Gelî qîz û hevalan werin arî xuha xwe
Çaxê jinbav werê min bidin ber siha xwe

Ez keç im şemal im ji ber pir fedî me
Hê ti kesî ji mêran li derve ez nedîme

Ez ji kê re dibêjim xwedî bî yan bîyanî
Dibêjin em dizanin ji mer bûye xuyanî

Em nikarin bipeyivin bi vî tiştî ti carî
Wê jinbava tey har bi mer bikî neyarî

Ev tiştê hindirû ye karek ji yê malê ye
Hûn xwe bi xwe dikin şer tu keçik î ew dê ye

Gidî ez çilo kim gelî xuh û hevala
Çilo axê li hev xim karekî tevde vala

Jinbav ji bo mi dê ye tevî ku ew neyar e
Gilih ji bo mi nîne li kê bikim hewar e

Çogên mi tev şikestin porê me tev spî bû
Piştî mi ev gula geş di vê bengê de dîbû

Me herduka girî kir çiku cîhan wiha ye
Guman hebû ji bo min zora wilo nemaye

Ez hatim û mi ew hişt di wê zor û şewatê
Ji hingî ta bi îro xewa min xweş nema tê

Tiştêk bi dest me nîne bila Xwedê nehêlî
Ji ser bîra mi naçî yek dem û gav û kêlî

Gelek jinbav me dîne ne wek wê agir û dû
Xwedê qîzê kutakî roja xweşî werê zû

Bijî dadî li her der mirin ji bo stem bê
Di ber zor û neqencî hezar şûr û kelem bê

Pir keçebav û canik felek bi wan didarî
Lê bi hinan wekî vê felek bêtir dikarî

Hey li keçên gulîsor ketin destê nezanan
Mîna gilokên zêrîn bidin destê xizanan

Ev nêrgiza gulî hûr kirin dest cengena ha
Ev qereçî dirûnî li warê pîr û şaha

Gelo heye ku cîhan bidî destê me rokê
Me şad bikî bi saxî bi vê qîz û gulokê

Ji nişka ve min dilber dî

Ji nişka ve mi dilber dî di nîvê gewher û perda
Dema awir veda ser min serê tîran li min berda

Çi zêr û morîyên pê ve hemû îro li min bûn tîr
Yeka yek têne nîvê dil ji bisk û gerden û pêşîr

Belê ristek ji zêrê zer li ser porê diçîsandin
Ewan agir diberda min li min pêtî dîsandin

Kevanê birh û çavên wê berê dijjwar dibarandin
Dil û gurçik tevî mêlak di navê de diarandin

Di piştî ku mi gavên xwe di vê janê kirin derbas
Ji nû dilber giha ser min ji bo ku min bigêrî nas

Nema tirsim wekî pêşî ji nû min dest bi peyvan kir
Bi serbestî mi got jê re dema min çav li peyvan kir

Mi go rindê şekirlêvê çima îro te ez kuştim
Ji tîran te ez kirim bêjing li vê çolê te ez hiştim

Me awir dane ser hevdu me hevdu pê birîndar kir
Belê bo çi te danî dil birîna min te sed car kir

Mi dî awir bi ken da min dil û canê mi tev şa kir
Ketim nîvê buhişta xweş mi hingî dest bi pesna kir

Dilê min sade bû hingî çiku dilber giha ba min
Nerîna dilberê bêhtir ji her tiştî xweşî da min

Mi go dilber bike bawer li ba min pir tu şêrîn î
Ji bo cerg û dil û canê mi hejar î tu hêlîn î

Dilê mi sade bo te bi rastî ez evîndar im
Tu armanca min î herdem ji bo canê te jîndar im

Wekî cawê spî pat im tu paçê pir gul û şeng î
Ji xwêdana te şil bûme veda ser min ewî rengî

Ji min rengê te her naçî şemala te li min bû paç
Kesê dîtin ez û dilber dibînin me ji bav û ap

Ez im neynik tu mehfûr î dibînim te di laşê xwe
Dikarim te bibînim xweş li pêş û hem li paşê xwe

Ji dêmê te li ser dêmê mi şîn bû nêrgiza pel zêr
Du çavê te kirin çavê mi heyv û roj û du îstêr

Ji nîvê enîyê hingiv kete xurmê diranê min
Te sêvê sor ji lêvê xwe guvaştin ser zimanê min

Ji dengê te guhê min girt bilûr û zengil û tembûr
Ji bêhna te di simbêlê mi şîr bûne gulên pel hûr

Ji pora te li ber tavê bi hewr û kon û sîwan im
Ji perda ser milê dilber bi mal û burc û eywan im

Du birhên te li esman in nîşanê ber biharî ne
Cilên bejna te yê nazik ji ermûş û gularî ne

Çiqas derdên mi hev bigirin dema pêjna te bê ser hiş
Meya sade bi destê te dikî winda kulê min giş

Dikim bawer berî ku em bibin goşt û ruh û hestî
Ez û dilber evîndar in ji bo hevdu bi dilmestî

Mi ev gotin mi dî ku ez ji ber naza xwe winda me
Li wê nava xir û vala wekî tûtak û kunda me

Ji kêfa dîtina dilber evê rojê ji bîr nakim
Belê ez hew diçim balê dil û cergan bi tîr nakim

Keçên kurdan werin îro

Keçên kurdan werin îro bi wan lingê xwe yî nazik
Li ser bejna xwe wergêrin cilên rengîn û hem xavik

Bi kil kin çav û birhên xwe li porê kin xina tarî
Girêdin bejn û balê xwe girêdana keçên Arî

Bi ser porê xwe de berdî gulav û misk û bêhnên xweş
Bipêçin bisk û porên xwe bi ermûş û gul û zergeş

Guh û gerden bikin sûka guhar û rist û zincîra
Bikin zêr û pel û morî mil û du pend û pêşîra

Li ser enîya kever deynin li jêrî eprîyê sê reng
Sedê zêran di ber kum de bi tembûr û bi nay û çeng

Tilî û zend û bazên xwe bikin gustîlk û hem bazin
Li noqê kembera deynin ji keskî hew bikin gazin

Hemû linga bikin sola ewê kapik bilind û zêr
Çekê sîm û hevirmîşî ewê balê girêdin têr

Sirûdê kurd bibêjin tev bidin qîrîn li esmana
Bi destê xwe hemû bigirin lib û hetwan û dermana

Herin Zaxo herin Hewlêr li Kurdistan bikin kara
Tevî xemla xwe yî zêrîn bikin derman birîndara

Bidin dûv qehremanên kurd bi dîlok û bi lîlanê
Serê pêşmergeyan rakin bi govend û bi dîlanê

Bi bengê we bi dîna we heye ku ew birîn xweş bin
Ji xemla we ji bêhna we dilê pêşmergeyan geş bin

Li ser pêşmergeyên kuştî bipêçin qerqerên rengî
Li ser şaxan veşêrin wan çî heyfa wan kurên bengî

Li ser gorê ewan deynin giya û nêrgiz û şînî
Ji bo heyfa ciwamêran hilînin ew cilên xwînî

Li ser kêlên ewan rûnin hemû bêjin li ber wana
Hemû bigirîn bipalînin li ser wan hêstirên jana

Bikin zarî ji Yezdanî ji bo wana di her çaxan
Hemû rabûrê binivîsin ji wê xwîna li ser şaxan

Di van şer û cengên kurdan digel xortan bibin hevpar
Heger ev xort nebin aza her û her hûn dimînin jar

Ji wer mizgîn keçên kurdan hûn ê serbest bibin dîsa
Hûn ê derbin wekî pêşî ji zora serxweş û pîsa

Xwedê bavek ji nû da me dibêjin jê re Barzanî
Ji bo azadîya kurdan ewî hîmek ji mer danî

Bijîn qîzên welatê kurd bijî Barzanîyê serbest
Bijîn pêşmergeyên kurdan neyarên kurd kirin sermest

Dilbera min

Ohman dilbera min ji nêrîna te nebûm têr
Laşê te zelal e wekî rojê tu bi rîz î

Bejna te çî şeng e wekî ayîna li rûpel
Mîna yekî serbest ji dilê xwe te bi xîzî

Ez pir ji te dûr im tu firişt î ez mirov im
Lewra tu ji bo min nabî guhdar tu bi fîzî

Bextreş bûm li ba te tu bi dostî nanihêrî
Ez têm ber pîyê te tu bi awir ji mi bîzî

Hewqa evîndarê te me dilber tu dizanî
Dûrî te bî qey tu ji min xwarî dibihîzî

Ez bûm evîndarê te hevalî ji Xuda ye
Lewra tu zilam î tu ne bûk î tu ne qîz î

Şewqa te didî dil sir û bêhn çû ji mejî de
Tama te di dev de tu nîvişkê devê hîz î

Hewqa ez dinalim lê ji bo min çî ne şerm e
Sondê dixwim Rustem hemberê te zû diçîzî

Çawa tu şemal î hemberê wê tu bi hêzî
Dijmin bi lek û çek tê ji sehwa te dimîzî

Hatim te bimaçim lê te qîrek li mi hilda
Cergê mi xwe berda te ziwa kir ji mi xwîzî

Hey wax ez nizanim gelo dilber tev wisa ne
Carek te nepirsî qene bo çî tu tim zîz î

Geh tu me dikî şeh bi du lêvan me dikî zerde
Carek dil giranî tu bi cergê me dilîzî

Dilber tev wiha ne tirş û şêrîn dibê mey xweş
Gulyaz û hinarî sêv û gindorê girîzî

Bayê te yê hênîk tê dilê min ez dibim dîn
Pey de tu yî hetwan tu yî derman lib û gwîzî

Mewdan û kur û mal berdan me ji bo te
Der dikim parsê bi terarê tep û dîzî

Were dilber dikim bimirim

Were dilber dikim bimirim nema karim bikim derbas
Tu winda yî hişê min çû nema keskî dibînim nas

Li hafa min diyarî be ji bo nûjen bibî endîş
Ez ê vê perdeya tarî ji ser çavan bikim wek tîş

Ji ser dêmê wekî heyvê hilîne rêşî û doşî
Ji hê nû xuyanî bin gul û zêrê weke goşî

Ji bo çavên belek hingî bibînim ez di nêv dîman
Wekî sorgul di nîv berfê werin pêçan bi ta sîman

Ewan zendê xwe yî camî ji bin bazin diyarî ke
Ji bo Yezdan hinek derman li derdê vî hejarî ke

Çima pêçî te pêçane di gustîl û di qaşan de
Bila tevde xuyanî bin wekî mûmê di laşan de

Bi lez tilfîyê xwe yî nazik ji gustîlan bike vala
Ji ser wan gwîzikên lingan hilîne gurzê xirxila

Bila şewqa du çîmên te bidî vaşê di mêrgan de
Ji bo dar û giya geş bin di koh û deşt û palan de

Bes e difra te ez kuştim çîma tu guh li min nakî
Gidî sirma te nayê xwar eger tu carekê bakî

Ji te ez hez dikim bê kam li ba min tu çi şêrîn î
Belê tu poz bi min nakî gelo qey tu li min kîn î

Gelek dilber hebûn pêşî me nas kirine di pirtûkan
Ji qîz û xanim û nazan jin û rind û keç û bûkan

Belê min hê nedî keskî ji wana wek te kire dûrî
Bes e carek dilovan be were jîna mi tev bûrî

Dixwim sondê ji min tu hez dikî dilber ji min bêhtir
Belê şerma te pir zor e ewê şermê ji te dil bir

Were destan bide destê evî jarê di zindanê
Ji bona ku ji bîra min herin êşên ji lêdanê

Ez ê yek car bikim seyrê belê bê girtin û mizdan
Bi nêrînê guneh nîne heger nêrîn bibê xozdan

Heger te ez nebabûma nerîna te li min bes bû
Heger te ez bixwestama cîhan tev de bi min kes bû

Ha vaye dilbera min hat wekî dara bîya şengî
Ku ba li rohilatê wê bikî daxwaz bi du çengî

Şimik zêrê tu jî carek bi pêxwasî were holê
Ji bo pêroz bibin her kes bi wan lîngan di vê çolê

Ji ser bejnê bide alî ewê perda gul û zergeş
Ji bo sed reng xuyanî bin cenawer tev bibin serxweş

Xwezî pora te yî zêrîn me carek dîtiba dilber
Te ew zêr û te ew eprî te ew poşî nedaba ser

Gidî wan kember û pengan hilîne tu ji wê noqê
Nikarim kêlekê nazik bibînim ez di nav şewqê

Gelo bejnê wekî bejna te çêbûne li yek warî
Ji bo min çênebû bawer hebin dilber di vî darî

Perînaz û surîştên jor tu bi saloxan wekî wan î
Nikarî şengîya bejna te çêkî xîlika Manî

Ez ê çawa bikarim pesn û nîşana tevan bêjim
Bes e êdî çiqas bêjim ez ê canê xwe bibirêjim

Şîna Şêx Mihemed Babo

Pêncşemê roj piştî nîvro katjimêr bûbû yek e
Paşîya heyva nîsanê roj li rastê felek e
Neh sed û heftê û şeş bû saleka bê emek e
Min li ber çavê xwe dîbû rewrewek bû xelek e
Min li rojê kir temaşa neynika wê belek e

Rohnika wê bûbû hindik hew didî min li ber e
Bûye tarî roj li ser me tevî derd û keder e
Xwîn ji min çû wek bihokê dêm û laş bûne zer e
Hate bîrê dilberê min ka wê kengî vegere
Ez nizamim ka li kû ye min dibakir de were

Ez di dil de pir ditirsim min digo ka ev çî ye
Qey mirovek gelkî hêja çû ji cîhan bê kî ye
Min ji te çêtir nedîbû dilberim bê fêhtî ye
Wey Xwedê her vê nebêjî min digot belkî tî ye
Lew ku da cerg û dilê min agir û sed pêtî ye

Heyv û roj tev bûne tarî bi hesanî vegefrîn
Em li benda te ziwa bûn maye karê me girîn
Em dipîvin heyv û rojan bi buhust û bi erîn

Hey hewar e em werivtin zû şemala xwe derîn
Em di piştî ku tu çûye ji meraqa bûne dîn

Ger bitirsim ne fihêt e tu mezin bûye bi sal
Bibine heyran her ji bo te sed hezar xort û rewal
Ê wekî te vaye pir çûn serwer û dost û heval
Her wekî Babo Mihemed rêberê kevnar û kal
Can cuda kir wax li min bî piştî ku dûr bû ji mal

Piştî cengê piştî kêfê piştî wan çerx û dema
Piştî zor û şadîmanan piştî wan derd û gema
Piştî salên serxwebûnê ew di warê xwe nema
Çû ji Barzan xwe dirêj kir wî di axa ecema
Hey neyar bawer nekin ku ew cihê wî bi we ma

Sed hezar tîrêj bibarin li wê axa tu birî
Ez li ser te pir dinalim her dikim qîr û girî
Ku li dûrî bav û kalan ne li Barzan tu mirî
Dê çilo nû te ji bîr kim ta bi kêlê kevirî
Sed hezar carî bimaçim dev û lêvên şekirî

Were seyda te bibînim wî bihêle bi tenê
Tu ji destê van neyaran vegeîne rebenê
Hingî Babo wê di gorê bi dilê xweş bikenê
Wê cihê wî bibî rohnî wekî bax û gulşenê
Em ê hawîr ewê gorê hingî çêkin bedenê

Were seyda bide canê xwe li ser axa welat
Da bibin pîroz bi bêhna te hemî şax û kelat
Ger li derve tu bimînî em dibin serxoş û mat

Ma heye ez bibihîzim ku bibêjin vaye hat
Yan ji Rojava û Başûr yan ji alê Rohilat

Hey Xudan min pir li cîhan xwarine derd û keser
Lê nehêle ku serokê me bimînî tim li der
Bila bê war û cihê xwe bimirim da ez li ber
Piştî ku vîna min û wî bi hesanî herî ser
Ez didim pesnê te herdem tu bimînî her û her

Bavê Welat Umer Yûsif

Umer Yûsif çiqas navê te rind e
Wekî hingiv li ser nîvê ziman î

Umer kalê te Mihemedê Cangîr
Ev in bapîr ji bona te nîşan î

Bi nijadê xwe tu kurdê Mizîzex
Ji mala Çelebî çûye biyanî

Ji bo Bavê Umer em bar hilînin
Bi çêbûna evî şeng û şivanî

Diya min xanima Lalê bijî tu
Çi lawek dilber û hêja te anî

Te ev lawik li pey bavê xwedî kir
Heta îro li ser wî kul giranî

Di sala sih û çaran de ku çêbû
Welatê me bi wî bû mêrg û kanî

Li wî gundê Mitufa ew Xwedê da
Li nik Zaxo kire derbas kuranî

Ji bo bav û diyê mizgîn du sed car
Umer hêja ye derya û cîhanî

Niha jîna min û te bûye pêncî
Ji nûka min tu nasî bê gumanî

Li pey heştê niha sala sisê ye
Mi ev ristik li ser pesnê te danî

Di piştî ez mezin bûm nû mi tu dî
Li jîna xwe yê berê bûm poşîmanî

Xwezî pêşî ji zarokî mi dîba
Ji bo ez jê bibûma têr hesanî

Ji te pir hez dikim bê çewt û xwarî
Li ba min tu biha yî pir giran î

Xwezî em jîn bikin her du bi hev re
Bi birçîbûn bi têrî hem xizanî

Belê tiştê dixwazim ez ji Yezdan
Berî te ez herim gor û cebanî

Tu winda yî ji ber çavê mi îro
Bike bawer kulên min bûne kanî

Ji derdê te dil û gurçik ziwa bûn
Hevalê şepalê min tu kanî

Evîna te wekî agir biraştim
Gelo ma tu bi van derdê mi zanî

Li ber çavê mi kes rengê te nîne
Wekî rojê di nav kurdan xuyanî

Bi heyran im du çavên te yî bi rohnî
Çima hewqa tu şêrîn û ciwan î

Şev û rojê te tînim ber dilê xwe
Li min carek bike tu pirsîyanî

Evîna te di dil de bûye agir
Li ser xwîn û mejî tu sermiyan î

Ji bejna te fedîkar e senûber
Bi laşê xwe tu rengê borselan î

Tu şox û şeng î rengê pîrpizêkî
Wekî bûka li ser şaxê gulan î

Giyayê şîn di sê heyvên biharê
Li ber te zer dibin wek zehferanî

Di qirka te xuya ye morîya reş
Du çavên te stêrên asîmanî

Ji ser ta ling ti kêmî lê ti nîne
Li pêş û paş du alî jêr û banî

Bes e ez hew diçim Cûdî û Laleş
Tewaf kim gerdena tey kehrebanî

Hebîr û misk ji bêhna te dinalin
Gul û nêrgiz ji bo te bûn kebanî

Dixwim sondê bi wan birhên teyî hûr
Buhîşt warê te ye tu ne ji kesanî

Ji pêşî de bi Barzanî re dost e
Li nav kurdan tu şêrînê dilan î

Şeş û pêncî li pey neh sed bihûrîn
Dibû endamekî Partî xuyanî

Te gul anî di sala pêncî û heft
Yek û heftê xuha nêrgiz hilanî

Du xatûn in ji êla Sindîya ne
Siza ne bo te nerm û bê zîyanî

Li pey şêstî berî salek bibûrî
Xwe kir pêşmerge û qîma xwe anî

Di gel Barzanî bû bend û şoreşvan
Heta îro li Mesûd ew dibanî

Umer bavê Xelat û hem Welat e
Di gel Peyman û Leyla hem Jiyan î

Tu nerm û şehnişîn û deste vîlî
Di pêş leşker bi mertal û kevanî

Bi dilsaxî dikî ceng û xebatê
Di vê cengê te pir dîtî xizanî

Tu hêja yî tu zana yî hevalo
Bi dilpakî te navê xwe deranî

Tu nazdar û dilovan û delal î
Bi mêranî tu wek şêr û beran î

Tu yî şêrê li Bêxêr û li Zaxo
Pilingê nav çiyayê Sindîyanî

Gidî hewqa tu şêrîn û gezo ye
Tu yî dilber li cem nas û biyan î

Tu yî pêşmergeyê Mesûd û Idrîs
Ji bo dijmin serê xwe her nedanî

Tu hişyar û tu jîr û rêçenas î
Ji bo şopa tu serkanê dizanî

Te ev jîna xwe derbas kir di cengê
Hevalo aferîn tu qehreman î

Niha sê sal di pey heştê ve çûne
Şoreşvan e di gel Mesûd bi canî

Bi heyrana te bim hewqa tu rast î
Ji vê sozê nekir te paşvedanî

Gelo dîsa heye ez te bibînim
Bimaçim ez du lêvên erxewanî

Dikim hêvî tu min bigirî bi kole
Bibûre ger ji min çêbû nezanî

Bira navê xwe nabêjim tu zanî
Ejî kî me kurê kê me li banî

Dostek durist

(Bavê Welat - Emerê Lalê Yek ji pêşmergeyên kevin û cînarê helbestvan bû)

Dostek durist min bo xwe dî
Pê şa dibûm lê bûm kedî
Hîn dil yekî wek wî nedî
Nişka ji ber çavê mi çû

Soz da go dê zû vegerim
Lê zû nehat ez bê per im
Cih dûr e ez pey de herim
Dê bikevim destê neyar

Ma qey heye mîna berê
Ev nazik û dilber werê
Derxî ji dil vê kederê
Awir bidim pêça zelal

Kêlî bi min bû heyv û sal
Endîş nema ez bûme lal
Mû reş neman bûm pîr û kal
Ax û keser min têr nedî

Cîhan bi min pir bûye zor
Çav bûne wek sersotê sor
Tirsa min e ez bibime kor
Ez hew bibînim wî kurî

Ku rohnîya çavan herî
Ser min de bê jan û kerî
Ger hilweşî pora serî
Laşê mi tev bibine birîn

Çaxê ku ew bê vî cihî
Bêjim li ber vî gilehî
Bi min bêhna wî bigihî
Winda dibin tev derd û jan

Çûna te pir ez gêj kirim
Ling û serî werbêj kirin
Bê rojî û limêj kirim
Her tişt bi min tehl û reş e

Ev kul ji dil her narevî
Bêhna mi her dernakevî
Derdên mi bûn tûm û devî
Hey rû bedew kengî tu tê

Karê min e zar û girî
Ez bûme wek laşek mirî
Wî ez kirim vî agirî
Ez dîn kirim çavên belek

Hin dîn dibin bo zerîyan
 Bo qîz û naz û perîyan
 Bo sîng spî zer gewrîyan
 Lê dilberê min başqe ye

Ez bûm evîndarê yekî
 Serqol û mêt û paşekî
 Şev rêber û pêşmergekî
 Cerg û dilêm textê wî ye

Ev dilberêm pir bedew e
 Pir can sivik rengê kew e
 Roj û şevê nakî xew e
 Pir şerker û xweş zane ye

Ew her dikî kar û xebat
 Derbas kirin zor û şewat
 Da jîn bikî navê welat
 Zarok û jin hiştin li dûr

Ez koleyê çavên belek
 Gorî te bin wek min gelek
 Sed gazinên min çûn felek
 Wek min tu jî dil bi kul î

Tu her li ser bîra min î
 Evîn di dil de çû binî
 Ev bû demek bê dîtîni
 Çawa ez ê derbas bikim

Tiştê dixwazim ji Xuda
Tu her nebî jar û geda
Canim di ber canê te de
Berîya te bimirim hey bira

Şîn bû li dil êşa zirav
Rojan dipîvim gav bi gav
Da hûr nebî cerg û hinav
Rojek heye bigihêne hev

Çênabî bo min bawerî
Dîsa bikim ez yawerî
Gel wî şeh û rû xawerî
Berîya ji me yek bimirî

Ku ez mirim gelkî xweş e
Ger ew li ser gora reş e
Wek ordekê nazik veşe
Guman dikim dê sax bibim

Xuda nekî ku ew herî
Tenha ji min dev bigerî
Dil wê bibê hûr û kerî
Ez dê bi rencî bimirim

Yezdan tu wî تنها nekî
Destên me ger tu ji hev vekî
Cerg û dilan tê parçe kî
Êdî çî bî kêfa te ye

Şêrîntir e ji bav û diyan
Çaxê ku bê mal û ciyan
Ez dê xwe bavêjim pîyan
Pîroz bibim bi wê qunderê

Hey devken û dilber were
Navê te şêrîn Emer e
Dêmê te xweş qozeqer e
Wê dil bibî rengê bihar

Bavê Welat xweş zanibe
Tu her li ser bîra min î
Te bêhn dikim rengê gula
Ser zend û pêsîra min î

Yezdan du çavê min bibe
Bavê Welat sax veqerê
Ez bêhn bikim wê gerdenê
Dîsa wekî rojên berê

Zûka were Bavê Welat
Heyv bûye nêzî rohilat
Gorî dikim rengê welat
Ez can û mewdan û serî

Şîna Îsa Siwar

Hewar hewar sê sed hewar
Hewar hewar sê sed hewar
Ez dîn kirim derdê neyar
Ew şêrgele Îsa Siwar
Kuştin li wê axa beyar
Mabû li wê çolê hejar
Hêza wî tev bû tar û mar
Bêbextîya kurdan ev e

Bavê Siwar şêrê me bû
Ka kî di rengê wî hebû
Ew Rustemê Zal bi xwe bû
Tirsa wî camêrî nebû
Serhêz û şah û paşe bû
Çi bikim ji kurdan berze bû
Cîhan seranser bû şev e

Bawer bikin min bawer e
Îsa Siwar xweş serwer e
Herdem li pêşî leşker e

Hember neyar xweş berber e
 Dengê wî dabû her der e
 Dilsade û zêrê zer e
 Kengî fikir tirs û rev e

Çawa Îsa kuştin gidî
 Çi sosret e tiştê mi dî
 Ê ku nedî Îsa çî dî
 Karî dil û can tev bidî
 Hey wax nekir wî jê fedî
 Dijmin ji bo xwe kir xwedî
 Kurd bo çî dijminê hev e

Hey wax li min ka top û teng
 Ka ew şer û êrîş û ceng
 Ka leşker û ala û beng
 Ka gund û bajarên bi deng
 Ka şal û şapên reng reng
 Îsa de rabe bû dereng
 Li bin hedan bes rakeve

Piştî te Îsa ka welat
 Rojek reşî bona me hat
 Ji dest me çû kar û xebat
 Newal û koh û deşt û lat
 Ew xweşîya Zaxo hilat
 Berde ji xwe nû tirh û kat
 Bindestîya dijmin neve

Piştî tu çû pêjin nema

Leşker li hevdu bû cema
Ma bendeyê sal û dema
Her kes di nêv derdê xwe ma
Em hew dikin kêf û sema
Li ber devê av û çema
Tiştê mi got bes bi dev e

Ma qey heye tu şîn bibî
Laşê ziwa nû xwîn bibî
Ew gul ji nû xweş bîn bibî
Rengê Zuleyxa jîn bibî
Mîna berê dil hîn bibî
Li dijminan bi kîn bibî
Em mane ber bendê te ve

Xwezîya te Îsa hiştiba

Hey bêmejî lawê Eboş
Hey serserî hey olfiroş
Hey sêwîyê çav li beroş
Ma te çi kir hey bêqidoş
Çawa bi dijmin bû teba

Xwezîya te Îsa hiştiba
Sê sedî wek min kuştiba
Şîrê kera reş miştiba
Ne li cem neyar rûniştiba
Qehra me hê jî wê neba

Çawa dilê te radigirt
Ew fîşekên dijwar û xurt
Bê qehr û sûc bêdeng û zirt
Hişt ku di Îsa re bihûrt
Naxwe tu hirç î yan teba

Lawê Eboş hey bêmejî
Mêrê wilo kî dikujî
Ger bidine wan xanî tijî

Mafûrên ermûş û keji
Zêr û dirav û medreba

Çawa te kuşt ew bê zıyan
Zaxo te hişt bê sermiyan
Agir kete cergê diyan
Bû şîn li her war û ciyan
Kew li çıyan tên qeqeba

Lawê Eboş dîrok heye
Tiştê te kir bê perde ye
Reşî xweşî her li pey e
Ev deq li ser navê te ye
Hûn guh bidin van çeqlaba

Lawê Eboş ev çi rev e
Rojê te jî bûye şev e
Ger tu diwêrî derkeve
Tête yekî dev ji hev e
Xwezîya tu ji bo dayê neba

Lawê Eboş di hiş werê
Vê derd û jan û keserê
Poşman bibe bêje erê
Ger tu bima rengê berê
Tê serwer û her paşe ba

Dîsa şîna Îsa Siwar

Van rojên çift û bêtar bextê kurdan çi reş bû
Agir berdan hinavan jîna kurdan ne xweş bû

Tevlî wan derdên pêşî nû derdek dî dibêjin
Çogê kurdan dişikînin cerg û canan dibirêjin

Yezdan çêkî derew ev çi derdekî pir giran e
Newêrim xweş bibêjim tev êş û dijwar û jan e

Dibêjin ku ji nişka hate kuştin kumendar
Îsa Siwarê nazik ew bejna wek spîdar

Piştî bêbextî kuştin hêza wî tev neçar bûn
Tirsê dabû dilê wan bi carek tar û mar bûn

Kîjan bêbextî ew kuşt heyfa wî generalî
Di vê adara reş de çawa xwe dabû alî

Heyfa wan zend û bendan heyfa çavên bi awir
Hate kuştin bi destê bêbextê lawê gawir

Hey kûçik lawê kûçik ji bona çî te ew kuşt
Ew padîşah û şêr û pilingê hêza Hilmişt

Ê ku Îsa Siwar kuşt ew dijminê Xwedê ye
Ji dê û bavê xwe pîç e kî zane ew ji kê ye

Bênamûsê bê derfeş hey bêbav û segê pîs
Li cîhanê ji bo te nema war û cih û lîs

Piştî çavê şahê kurd ji nû ve tê herî kû
Kî dibihîze dengê te tevde dibêjin tifû

Navê te hate hildan em zanin tu beraz î
Tu pîs û qelsemêr î ka tê di kû de razî

Çaxê Îsa Siwar kuşt ew li kurdan bi kîn e
Ji bo Îsa seraser li nav kurdan girîn e

Ma em karin xwe bigirin kanîn derdên wekî vê
Şewqa wî dabû kurdan mîna tîrêjên heyvê

Sed heyf û sed mixabin Îsa Siwar li kû ma
Ew leşkergeha Hilmişt bû cih û warê bûma

Hey wax li min hewar e ev Zaxo bê xwedî ma
Bavê Siwar wîndî bû ka li şûna wî kî ma

Mala min bûye wêran ew çengê Barzanî bû
Sînorê tirk û Sûrî seyda li ber danîbû

Hey rohnîya çavê min pesnê te bê hejmar in
Rengê tavên nîsanê hêsir li te dibarin

Gora tu tê de razî ez heyrana wê gorê
Piştî wê bejn û balê wê kî raje wê mohrê

Şêrê deşta Silîva te Zaxo hişte vala
Te agirî ji nişka xiste cergê hevala

Ka ew dengê te yê xweş ka rêzana te ya kûr
Ka êrîşên te yên tûj ka nêrîna te ya dûr

Kî bêjî ez ji kurd im ji nêv cergê xwe digirî
Ka ew kesê di cih de rabî şûna te bigirî

Îsa tu hatî kuştin ne ku tu bê xwedî bû
Keysa wî gawirî hat ji ber ku pir kedî bû

Kî karî sînge sînga te ji kozika te rakî
Li ber çavê neyara tu bûbû wek çiyakî

Pir mêrê rengê Îsa tene kuştin ji nişka
Bi destê hinkî bêkêr hûrik di rengê mişka

Ev kuştin bû bêbextî hey dijmin ev nabî tol
Zêr û dînar û bertîl dagir nakin deşt û çol

Kurdistan sê sed hêz in tev kuramê Îsa ne
Zêr û bertîlan naxwin bertîl karê pîsan e

Wê heyfa wî bistînin sê sed carî bi sed qat
Wê komê qelsemêran bikin wêran û berbat

Heyfa wê renc û zorê heyfa ceng û şewatê
Çavên belek te girtin piştî salên xebatê

Ew çavê ku te dîtin kengî karin bikin xew
Ji bîra keskî naçe ew bejn û bala bedew

Diya Îsa ew anî ji bona Kurdistanê
Di karê vî welatî giha nêv goristanê

Îsa rengê Barzanî çêkir hîmê Kurdistan
Enî bilind û paqij çû buhişt û gulistan

Karê kurdan dirêj e tenha yek ava nakî
Gelek wê bêne kuştin wê nû yê dî xwe rakî

Îsa tu hatî kuştin li ber çav û diyarî
Lê tu sax î di cergan tu her nabî veşarî

Heyran bibim ji bo te piştî te re nemînim
Li ser çûna te gêj im lal û hejar û dîn im

Xwedê ji bo te Îsa dilovan û heval e
Dikin zarî ji bo te ciwan û pîr û kal e

Şewqa Xwedê bibarî li ser gora te rindî
Li cem Hêzdan û cîhan bizan tu serbilind î

Te canê xwe cuda kir di ber kê m û hejaran
Te destê xwe nedabû stemkar û neyaran

Te qîma xwe netanî bi burc û xan û manan
Te destên xwe vegirtin ji bo kurd û xizanan

Xwezî bi wî cihê ku tu tê de bê veşartin
Her çiyayê tu tê de navê wî tê guhartin

Çiya û deşt û zozan hemî Îsa dixwazin
Di kû de bê veşartin êdî hemî digazin

Hemî divin bi Îsa bibin serbest û pîroz
Zanî ku wê seraser li ser wî rabî nîroz

Li ser gora te deynim hezar gurzên gulên geş
Hêja ye ez girêdim li ser te her cilên reş

Ez ê bêjim bijî tu heta sax im seraser
Tevî şahê li Barzan serekdarê bibawer

Hey Îsa şêrê Barzan divê em herdem bêjin
Pesin û rindê te şahî ji çavan xwîn birêjin

Selahedînê Eyûbî

Bira Yûsif gula kurdan kurê Eyûb û Necmedîn
Çi deng çêbû ji bona te tu bû Nasir Selahedîn

Bi nijadê xwe tu kurd î zimanê te bi kurdî bû
Tu yî lalek di derya de ku Necmedîn ji xwe r' dîbû

Li Tikrîtê tu çêbûye li Mûsil tu hinek maye
Te xortanî li Şamê kir di nêv Misrê tu paşa ye

Di gel Şêrko tu çû Misrê cihê dijwar û dûrîdest
Reha kir te ji bin zorê pepûk û jar û pîr û mest

Xwedê hingî hiner da te bi ceng û qîr û halanê
Te derxistin welat û der ji qîr û jan û talanê

Te deng daye di rabûrê wekî rojê di cîhan de
Di rengê te ne rabûne di Misr û Şam û Îran de

Îmadedîn Behaedîn Dîyaedîn ji te r' pişt in
Di rengê te hemî kurd in gelek dijmin ewan kuştin

Çi şahek qehreman î tu piling û şêr û hem gerd î
Tu bû serbest bi cengê kurd bi hêz û leşker û kurd î

Bi xwîna kurd firing û rûm ji Misr û Şam te kirine der
Te gorî kir jiyana û xwîn ji bo Hêzdan û pêxember

Heleb, Şam û Yemen Misr û Iraq û hem ereb tevde
Welatê kurd bi mêranî te kirine yek bi ser hev de

Ji bo vî Rohilatê Nêz te daxwaz xweş bicih anî
Te navê xwe bi qencîti di nav ewropîyan danî

Di îro de heçî em kurd ji te gelekî dikin gazin
Heçî kurdê te da kuştin hemî xwînê ji te dixwazin

Di wê axa biyanî de bi kurdan pir te rencî kir
Bi imalên ereb tevde bi camêran te qencî kir

Heçî xweber şîr bûn te ew tevde kirin sinî
Çima hingî di piştî te ji kurdan re ji wî pinî

Te ewropî kirin dijmin ji bo kurdan bi wê cengê
Te Kurdistan ji hiş avêt di hingî kurd giha bengê

Te Misr û Şam kirin paytext ereb tevde ketin jînê
Te kurd hiştin di koranî di nêv wê nizmî û şînê

Nekir peyda ji bo kurdan ti nav û xwendin û dewlet
Te Kurdistan nekir paytext ji bo kurdan nebû rûmet

Te karîbû zimanê kurd bidî xwendin bi hêsanî
Te karîbû welatê kurd bikî ava bi dilşahî

Li Kurdistan hebûna ger cihê gora te zana yî
Em ê ref ref bihata ser ewê gora te paşa yî

Çi bêjim hey Selahedîn mixabin hey şehê Arî
Ereb îro dibêjin te li wan kiriye stemkarî

Belê em kurd bihûrtin tev di wan mafên xwe yî hinga
Çi kêmanî ji te çêbûn em ê têxin binê linga

Çi ku te ji bo Xwedê kiriye Xwedê gelkî ji te xweş bî
Çilo be her tu jî kurd î dilê kurdan divê geş bî

Ji te r' şabaş kurê Eyûb kesê wek te nerabûne
Bijî navê te serkan î bi te em kurd xuya bûne

Ji nû îsal ji bo kurdan li Iraqê binê çêbû
Bi wê cenga di deh salan ku Barzanî serê wê bû

Ehmedê Xanî

Heya Ehmed heya Xanî heya bînahîya çavan
Li min guhdar bibe îro bike qencî du sê gavan

Dikim pîroz evê rojê li ser te hey gula Botan
Çîqa tu tê dilê min her dibînim tê de sersotan

Dimaçim ez ewê axa li ser laşê te hatî hev
Dikim zarî ji bona te ji Yezdan her bi roj û şev

Ji te r' mizgîn tu sax î her heta cîhan hebî ava
Kurê wek te ne anîne ti camêr û kurên bava

Bi te fortan dikin em kurd tu Aflaton û Seqrat î
Tu Calînos û Luqman î Aristo hem tu Yeqrat î

Te çêkir Nûbihara kurd tu yî xwedîyê Mem û Zînê
Çi derman in ji bo kurdan di çaxê derd û nalînê

Di nav zanayên kurdan de di rengê te ti kes nîne
Bi sed hawî tu xwenda yî te kir derbas çîto jîn e

Welatparêz kî ye wek te tu oldar û cîhandar î
Di dergahê evînê de dikim bawer tu serdar î

Gelek pirtûk te çêkirine mixabin îro winda ne
Çi kim warê te xweşmêr î bi destê tirk û kundan e

Xwedê lêxî ji her alî li nav çavê neyarê te
Heta bimirim ji bîr nakim ewan qîr û hewarên te

Te her çend qîr û hawar kir bi destê te nebû tişteke
Xuya ye kurd ne hişyar bû ji bona te nebû pişteke

Çilo bîr bir te wê çaxê ma ew endîş hebû ji kê re
Ku Kurdistan cihê kurd e gelo mejîyê te qey zêr e

Di cîhanê tevî wek te ne rabûbûn şiyar hingî
Di dergahê welatxwazî ji zana re tu wek sing î

Heyîna kurd nehişt bimirî te navê wî ji nû kir sax
Çi qadek hişk û hola bû te kir şênî bi av û bax

Belê çaxê te tarî bû welat bûbû wekî zindan
Ji cenga tirk û Îranê kete nêv mêkut û sindan

Xwezî carek bidîta min tu hişyar yan di xewnê de
Li gor wê kêsima Yezdan tu anîbû cîhan tê de

Ji bo ez hûr bibûma xweş li wî mejîyê te yê zêrîn
Ez ê gavek bibam guhdar li wî zarê te yê şêrîn

Heya seyda te pir xwarin kulên kurdan di wê çaxê
Felek çawa tu winda ye di vê gavê di bin axê

Belê em dê hemî bimirin em ê tevde bibînin hev
Bi şîranî em ê rûnin li cem hevdu bi roj û şev

Bi heyrana te bin em kurd di rojê de hezar carî
Ji cem Yezdan li canê te bibarin şewq û dildarî

Ji te r' mizgîn niha va kurd dibin kêfxweş bi azadî
Xwezî nûka tu rabûba bi wan re çêkira şadî

Birakî te ji nû rabû dibêjin jê re Barzanî
Werin destan bixin hevdu bikin cengê bi mêranî

Di doz û bîr û endîşê tu wî pêşî di kurdan de
Belê azadîya kurdan kete ser parê seyda de

Ji bo te aferîn Xanî berî her kes te hîm danî
Kesî dîwar nebîr banî ji bil seydayê Barzanî

Xwezî bi roja cihê Xanî wekî Barzan bibî serbest
Ji bo kurd bîn tewafa te bi ling û hem li ser darbest

Divê em kurd we navêjin ji bîra xwe heta bimirin
Ayîna we li cerg û dil divê em her deman bigirin

Bi heyrana we herduka bibî Nûrî berî her kes
Ez ê pesnê we birjênim li cîhan ta biçî Berces

Heçî pesnê we nayê cih bi xam û lêv û hejmarî
Mi danî bîst û heşt malik bes e negirin li min jarî

Qazî Mihemed

Hey Mihabad hey diya kurd
Kanî ew koma giran
Kanî leşker ka tîpistan
Ka sera û xan û man
Kanî al û tîpên kurdî
Kanî tevde çûne kû
Ka tu bêje kî neyarî
Tu kirî bindest û jar

Kanî şêrê Rojhilatê
Hey hewar e hey hewar
Ka Mihemed kanî Qazî
Xanê kurd û serkomar

Agirê merga te Qazî
Da dilê bav û diya
Bûne sêwî piştî Qazî
Sor û Lor û Urmîya
Cafer û Simko dinalin
Tevlî Barzanî bizan

Hem welatê kurd bi carek
Zer kirin dar û giya

Kanî şêrê Rojhilatê
Hey hewar e hey hewar
Ka Mihemed kanî Qazî
Xanê kurd û serkomar

Wî ji ser bîra xwe nabin
Kurd heçî sax û mirî
Em ji bo wê kuştina te
Her dikin ax û girî
Heyf li Tehran bo te rind î
Dergehê zorê vekir
Qendê Îran bêfedî bû
Tu bi pîlanan birî

Kanî şêrê Rojhilatê
Hey hewar e hey hewar
Ka Mihemed kanî Qazî
Xanê kurd û serkomar

Xan Mihemed kê berî te
Serxwebûn anî welat
Kê wekî te sermiyanî
Bo me kurdan kir xebat
Hey Mihemed her tu sax î
Bo te her dem aferîn
Em bi navê te her û her
Dê bikin pesn û tewat

Kanî şêrê Rojhilatê
Hey hewar e hey hewar
Ka Mihemed kanî Qazî
Xanê kurd û serkomar

Îsmaîlê Mela Ezîz

Îsmaîlê dilawer lawê Mela Ezîz e
Merdekî pehlewan e dilsade û bi rîz e

Sed aferîn bi hev re ji bo canê te îro
Serê dijmin te danî heval û gerd û jîro

Îsmaîlê me zanî xwedîyê wî Mistefa ye
Kurdên me bêxwedî bûn ew li kurdan gihaye

Kurdê bi rastî kurd e her kes bi vê dizanî
Guman di vê de nîne pê nîne dilgiranî

Hey birayê me yê kurd zanim tu pehlewan î
Li pey rêya xwe ya rast her û her tu rewan î

Te canê xwe kuta kir ji destê wan qirêja
Tu çû cihê binamûs alî hevalên hêja

Dîsa te dîbû seyda bi wan çavên xwe yê reş
Dilê xwe û dilê wî dilê kurdan te kir xweş

Saya serê Mistefa kurd li cîhan bûye nas
Ji bo me ew tifing e zêr û dirav û kiras

Ubeydulah û Haşim tev tiştêkî nizanin
Tev Ezîzê ji Eqra belengaz û xizan in

Piştî ku bav ji êş tê ji nû lawik dibêjê
Aş wilo ye wiha ye fortên xwe pê dirêjê

Zikê diya dibêjin rengê çewal û têr e
Bav heye qehreman e pîs çêdibin ji dê re

Çi kurdên baş li cîhan tev lawên Mistefa ne
Li cem wî pir civîne tev bi kom û refa ne

Îsmailê birader ji bo te ez çî bêjim
Pesnê te bêhejmar in her ez di wan de gêj im

Xwezî wekî te bûma dilsade û evîndar
Navê te wê bimînî li cem kurdên me jîndar

Derdê te ez dizanim ev kurdên me yî hejar in
Ne wek ê van hevalan pir xwarin û dînar in

Barzanî bo me bav e destê wî her neberdin
Belavbûna me kurdan ji dijminan re derd in

Bijî canê Simaîl şêrînê ber dilê min
Bi vî karê te rabûn jan û êş û kulên min

Di piştî ku me gotin ev gotinên bihûrî
Pêşmergeyê li Eqra birûsk hildan ji dûrî

Ezîz kurê Reşîd e Haşim Hesên qirêj in
Bi navê pak û pîroz bi Eqrawî nebêjin

Pêşmergeyê ji Eqra ev gotina we gotî
Me danî ser serê xwe navê me pê disotî

Eqrawî çû ji ser wan ew bûne beisîyê rût
Ma wê di kû de razin piştî ku şêr diran sût

Şîna Es`ed Xoşewî

Îro çî rojek tarî ye agir li qadê bû hilor
 Şewqek li cîhanê nema çavê mirovan bûne kor
 Dar û devî tev bûne hişk jîn pir li cîhan bûye zor
 Heyva me gelkî bûye zîz istêr dibin ristik li dor
 Asman hemû şînê dîkin bo Es`edî tev bûne sor

Hey dil tu dilkî tarî ye rohnî bi yekcarî nema
 Dêrdê min î hûr û mezin îro li hevdu bûn cema
 Kes hew dikarî hilbikî hey dil ji te van kelema
 Kurdan xweşî carek nedî her gav û kêlîk û dema
 Hêja ye em laşan bidin ber avên rûbar û çema

Ka derdekî wek vî mezin bêhtir ji çûna Es`edî
 Canê xwe da axek li dûr tevî ku azadî nedî
 Çerxa stemkar û zexel ma hê jî tu nakî fedî
 Çawa te dijmin girtiye lê tu li kurd nabî xwedî
 Sed heyf li te Es`ed bira hêja ye milyon û sedî

Hey wax firişt hatin ji jor Es`ed ji ber çavan birin
 Es`ed bike bawer ji min dil tev ji bona te mirin

Îran û Kurdistan hemû îro li pey te bê sir in
Lê yê tu çûye cem ewan kurdên di rengê te pir in
Îro hemû dîlan dikin tevde ji kêfa difirin

Ev qîr û axîn û hewar îro ji bona Es`ed e
Ev tarîyên hatin welat bawer ji bona Es`ed e
Can û ceger tev bûn birîn zanim ji bona Es`ed e
Îran di îro wek şev e hey wax ji bona Es`ed e
Xwezya mirin para me ba berya birayê Es`ed e

Es`ed mirin gelkî xweş e lê tu li Îranê mirî
Bo vê yekê em ketine hev em pir dikin ax û girî
Çawa tu dûr bû ji welat mabû bi dest wî gawirî
Heyfa ewê bejna bilind çavên belek tûj awirî
Dûrî te em bûne reben mane tenê nîv axurî

Es`ed tu yî bavê Selîm tu peyrewê Barzanî ye
Destê te jî wek Mistefa hîmê şerê kurd daniye
Zarê te yî şêrîn û xweş bona me kurdan kanî ye
Pir serwerek hêja yî tu bawer bi te min aniye
Şêrê li ser Kohê Metîn warê te gelkî banî ye

Bavê Selîm ta kurd hebî wê her bikêşe keserê
Kar û xebatê tey giran wê her di bîra wî werê
Heyfa şev û roj û deman ku te bihurandin berê
Sed heyf li şal û şapikan sed heyf li rext û xencerê
Sed heyf li wê bejna zirav derbû ji erx û çeperê

Bavê Selîm şewqa Xwedê herdem li ser canê te bî
Navê te yî şêrîn û xweş yekser li ser zarê me bî

Tu her bimînî wek niha mestir bibî kêmtir nebî
Rêça te yî rastî durist pêşber me kurdan her hebî
Dola te ji rengê niha her serwerê pêşmerge bî

Şîna Leyla Qasim

Çira qîzên Kurdistan Leyla Qasim hevalê
Ez ê li ser te bêjim çend gotinan şemalê

Sondê dixwim di îro tu serdara jina ye
Texa ciwan û nazik li Kurdistan gihaye

Di nav qîzên cîhanê tu şêr û pehlewan î
Şabaş navê me kurdan bi Leyla bû xuyanî

Jinên kurdan li pêş in di cîhanê bi deng in
Bi şengî nazedar in bi merdî wek piling in

Zîna Zêdan bi rindî bûbû rojek di cîhan
Mahî nêrgiz Helîma bûbûn du şêr li Îran

Van şer dikir bi hespan wekî mêran bi êrîş
Ew leşkerên Osmanî ji ber wanan dibûn tîş

Jin û qîzên me kurdan di rabûrê nivîstin
Nîşan û pesnên hêja li ser wana bihîstin

Di vî çaxê niha de Leyla ceger birîndar
Gorî kir bo Kurdistan bejna wekî spîndar

Leyla tu xwendevan î evîne da dilê te
Bindestîya me kurdan xwe dabû ser kulê te

Di zindanên binî reş dema Leyla dinalî
Axa welatê kurdan li ser wê tev dikalî

Li hember beisîyên zor li ber hafa neyaran
Bi serbestî netirsî ji boks û kulm û daran

Leyla gula li Hewlêr ew nêgiza Gelale
Dil û canê me kurdan seraser her li bal e

Hezarî wek Şekerçî ji bo te bibine gorî
Çawa li qîzên wek te dikin dijûn û zorî

Evîna şahê Barzan dilê Leyla dikir pêt
Ji bo hebûna Barzan ewê canê xwe avêt

Leyla ciwan û hêja ne anî ser xwe gazin
Li pey şûna xwe hiştin rist û guhar û bazin

Digo bijî Kurdistan bi zirt û serfirazî
Dema bi dar vekin wê wekî şêran dibazî

Li ber zora neyaran ewê gerden ne rada
Ew gerdena xwe yî zer di kendîlê de bada

Leyla keça binamûs mafê welat bicih kir
Her komên xwendevanan ji bo Leyla gilih kir

Qîzên di rengê Leyla li kû çêbûn ji dê ra
Li ber wê pir fedî ne sed Cemîle Buheyra

Leyla ji kuştina te porê kurdan spî bû
Kesî qîzik nekuştin kesî hê ev nedîbû

Leyla xuh û ciwanê heyfa çavê te yî reş
Bi kendîla neyaran ziwa bû ew gula geş

Keçê kurdan binêrin Leyla çî qehreman e
Jin û qîzên me kurdan bi vî rengî biha ne

Li ser xuha xwe bigirîn keçên kurdên Cizîrê
Heta roja tu sax î Leyla werîne bîrê

Hemû di rengê Leyla bikin doz û xebatê
Wekî Leyla netirsin ji kuştin û şewatê

Leyla tu xweş bizane em tevde dilbirîn in
Li hember kuştina te em ê tolê bistînin

Bila dilkê te neşkê tola te winda nabî
Pêşmerge wê bihêlin dil û canê te şa bî

Em ê daran biçînin li ser gora te rindê
Em ê navê te hildin hevalê serbilindê

Bijîn qîzên me kurdan bijîn Leyla û Barzan
Bijîn pêşmergeyên kurd kesên hêja û pir zan

Şîna Letîfê Şêkir

Hebû xortek dilawer
Bavê Xelîl û Xoşnav
Ji ser bîra min naçî
Her kêlî û di her gav

Letîf ji bo wî nav e
Ji malbata Şêkir bû
Kurê Xelîlê Şêkir
Ji sed mêrî çêtir bû

Kurek jîr û şepal e
Gelek serbest û şeng e
Xebatkarê welat e
Di nav kurdan bi deng e

Çira gundê Letîfî
Çi merdekî dilovan
Li ser wî pir dinalim
Dilê min bû bi kovan

Tu dilxwaz î ji bo kurd
Tu yî hişyar û zana
Ji bo merdên wekî te
Xwezî mirin nebana

Heyfa kurên wekî te
Winda kirin ciwanî
Tîştê ji destê te hat
Ji bo kurdan te danî

Gelek bomba bi destan
Te derxistin bi rencî
Ji kurdan re hinartin
Bi merdî û bi qencî

Felek tu hatî kuştin
Bomba li te bela bû
Kurdan kirin zarezar
Hewar li pey te rabû

Letîf rabe tu meyzê
Li ser te qîr û şîn e
Li ser te kurdên dilxwaz
Dil bi kul û bi girî ne

Didim pesnan li ser te
Li cem kurdan tu sax î
Di nav ancên buhiştê
Bi text û bax û cax î

Te canê xwe cuda kir
Tu kuştîyê welat î
Wekî kurdên şoreşvan
Bi rêz û hem xebat î

Tu dilxwaz î ji bo kurd
Bi derd û hem evînî
Tu yî birayê Nûrî
Selîm û hem Emîn î

Birahîm bo te ap e
Wekî te dilşewat e
Ji bo kurdan evîndar
Bi doz û hem xebat e

Her du nekin meraqê
Gula sor û gula zer
Hûn ji bîra me naçin
Heta bimirim bi bawer

Mêr in Dilmemikî bûn
Bi êla xwe Hevêrkî
Enî bilind û hêja
Her yek hember bi şêrkî

Herin Barzan û Îran
Heçî kuştî û qadî
Li hev rûnin di îro
Bikin govend û şadî

Letîf bizan birader
Bombên tirkan tu kuştî
Tu jî wekî hezarî
Ji kurdan bûn buhiştî

Li we gelkî dipirsî
Li ser we pir dizûrî
Ew ê ku ev nivîstî
Dibêjin jê re Nûrî

Şîna xuha min Neîma

Kulên min kûr in nikarim bêjim
Lewra ji çavan xwînê dirêjim

Xweda ji pêşî dilê min sar kir
Hê ez biçûk bûm diya min bar kir

Heyfa te yadê çûyî tu canim
Delal û nazê navê te Xanim

Li pey diya min bavê min sax e
Belê ji bo dê dilê min dax e

Hebûm tenê ez ji vê diya xwe
Bavê didîtîm wekî sîya xwe

Hebû xuha min bi navê Neîma
Dil dibû pêtî ku ez nedîma

Ew ne ji dê bû herê ji bav e
Belê ji bo min wekî du çav e

Li ba dilê min wekî şekir bû
Wekî diya min bi wê nemir bû

Wekî diya min wê guh dida min
Çiqas bi nermî wê sih dida min

Bavê min pey de xuha min da mêr
Bêhtir min dîtî jî jan û kul û kêr

Dûr bû jî ba min nema li min xew
Carek jî salê nû min didît ew

Bavê min jî çû kulên min gur bûn
Êş û kul û jan li ser min qur bûn

Ez mame sêwî bê bav û seyda
Dîsa xuha min mabû di pey da

Çend sal wilo çûn daketim Sûrî
Neîma min hew dî jî derdê dûrî

Xwedê wilo kir ku ew nexweş ket
Canê Neîma pey da bi derket

Kula min zor e ku min nedî mir
Gelo çilo girt çavê xwe yî gir

Hê kula mestir ku çilo kolan
Gora Neîma li dûre çolan

Bibim heyrana çavê te yê kil
Derdê te naçê ji hiş û hem dil

Xuhê Neîma negirî xuha min
Kula te îro vaye giha min

Li ser te rindê hejar û pîr im
Çavê te yê reş naçê ji bîrim

Ji bîr nakim te heta mirin bê
Heye ji ber te jîna min kin bê

Xuhê de negirî berî te pir çûn
Xuh û birên te berî te pir çûn

Ên pey te mayî wê hin bi hin bên
Wê bibî vala mala me ya şên

Va hate cem te birê te Ehmed
Li pey we qencan em mane bêked

Diya min û te bavê me wa ne
Bendî te westîn xuha ciwan e

Seîd li pey wî ji bo te mêvan
Vêca bimaçe wan bi du lêvan

Em ê hemî bên dor e ne zor e
Cihê me paşî wekî te gor e

Xwezî bi roja bême teniştê
Rûnin bi hev re em di bihuştê

Bav û xuh û dê bira şêrîn in
Em pir dixwazin wan zû bibînin

Xuhê Neîma bizan dizûrî
Li ser te herdem birê te Nûrî

Êdî li ser xwe nebe bi kovan
Ejî ez ê bê m xuha dilovan

Xuhê menale dilê xwe negire
Vaye ez ê bê m cilên xwe vegire

Çend sal bimînin wekî kêlîk e
Lewra dibînim mirin nêzîk e

Şîna Sûrîya kuştî

Hey felek ma ez çî bêjim wê dema ku em hebûn
Qîzik û bûkên me kurdan xanim û pişt perde bûn

Lê li hawîrê me kurdan keç ji malan dibirin
Ax diberdan ser serê wan hê bi saxî dimirin

Vê demê em bê welat in ji her tiştî ketin
Leşker û şahê me nînin bê sera û dewlet in

Lew keç û qîzên me kurdan bûne bê bav û reben
Ew diçin karan ji bo ku peyde kin hinkî qelen

Yan ji bo ku çend qurûşan payde kin bo xwarinê
Da birên wan pê bi cil bin yan bikin pê xwendinê

Wey li min ew bê xwedî ne lew diçin çol û deran
Kar dikin rengê zilaman radijin barên keran

Va diçin karan ji bo ku bav û dê birçî nebin
Heyf li wan rind û xezalan ku hejar û pale bin

Radijin melhêb û dasan wan nedîn rojek xweşî
Geh di sermê geh di germê ew dibin darek reşî

Hey gelî xortên me kurdan pir divê hûn zane bin
Ger hinan peyvek ji wer got hûn di cih da ranebin

Ranejin xencer û kêran qîzikan pê nekujin
Hûn ji bo van stûxwaran bo çî dilhişk û gij in

Zend û bendên wan şemalan çêdibin bo bazinan
Ku dikin karan ji bo we hûn dikin hê gazinan

Ev xuhên wey pir bi namûs dûrî tiştê guneh in
Kes li ser wan nîne guhdar bê hewar û gileh in

Xortekî hêja ji yê me hûn dizanin bê kî ye
Tiştêkî pir bê binî kir hûn dizanin bê çî ye

Wî xuha xwe kuşt û agir kete cergê me teva
Heyf li wê qîza binamûs kete ser lêv û deva

Ne bi qanûn û ne bi şerîet ne weqûfa gundîya
Kes nikaî bê durist e kuştinek bo Sûrîya

Kê li ser wê ev derew kir bê hinav û gawir e
Ew ji bo kurdan neyar e her cihê wî agir e

Heyf li te xortê binamûs heyf li wê qîza geda
Bê guneh ew hate kuştin çûye bin kêl û heda

Xortê zana qey dilê te bûye polat û kevir
Xencera tûj bi çî rengî te di wî laşî de bir

Bê çîlo carek ji caran tu ji dostan nekî pirs
Te çîlo karî bikuştî ji Xuda tu nekî tirs

Min digo tu xwendevan î lê tu îro bû nezan
Tu û xuha xwe îro bûne winda hey ciwan

Ma gelo wê kê bigota tu çîma wê nakujî
Lê xuya ye ku tu dîn î hiş nemabû di mejî

Em dikin bawer li ba xwe Sûrîya tu paqij î
Kes nikaî yê wekî te serbilindê bikujî

Ê tu kuştî gelkî germ e zû dibû bêhiş û çav
Qey hilanî wî di dil de gotinên hinkî gelac

Xortên kurdan hûn xwe wek vî bê dil û şeyda nekin
Van gumanên pîs di dil de yek dema peyda nekin

Ax gelo kengî ji nav me kuştina qîzan herî
Ma heye bo vî gelê kurd dadîyek nû vegeî

Ku bihêlî qîzikên me hew li çolan kar bikin
Kes nema êdî bikarî wan bi zor bindar bikin

Dil bi kêf û serbilind û xwendevan û zane bin
Hew bi tawan bêne kuştin wek keçên bêgane bin

Hew herin tevrîk û pembû hew herin palehîyê
Hilgîrin kaxez û xame nû bibînîn şadîyê

Kes nema hingî dikarî zor û serdestî bikî
Hingî her kes wê li gor xwe kêf û serbestî bikî

Were hey roja bi difre em li ber benda te ne
Em divin ku tu xuya bî wê demê em zende ne

Dîwana

MELA NÛRIYÊ HESARÎ

(1934 - 2011)

Sedê bîstan de çêbûm di sala sih û çara
Tenê ez bûm ji dêkê nebûm hînî ti kara

Bavê min Mela Yûsiv navê mi kiriye Nûrî
Ez çêbûm li Hesarê li nav êla Dekşûrî

Gundê bavê mi Hêşterk bi êla xwe Hevêrkî
Şaxa wî Alikaya ye wî deng daye wek şêrkî

Etmanka bavikê me kurdên êla Kercos im
Wan kevirên Hesarê bi du lêvan dibosim

Navê dêka min Xanim heyran im bo navê wê
Melê Êlih Resûl e xweş seyda bû bavê wê



Tora Medyayî ya Rûdawê
www.rudaw.net